

SZENTLISZLÓ KÖZSÉG

TELEPÜLÉSTERV

Megalapozó vizsgálat

Véleményezési dokumentáció

2026. július

Aláírólap

Megrendelő

Szentlisló Község
Önkormányzata

Domonkosné Árkus Éva
polgármester

Simonyai Imre
főépítész

Tervezők

Településrendezés

Lőrinczy Ádám

okl. településmérnök
TT-01-6351

Lőrinczyné Zelinka Szilvia

okl. településmérnök
TT-01-6304

Tájrendezés, környezetvédelem

Tatai Zsombor

okl. tájépítésmérnök
TK 13-1430

Közlekedés

Horváth Tünde

okl. építőmérnök, közlekedéstervező
Tkö 01-9714, 01-68503

Energiaközművek, hírközlés

Orosz István

okl. villamosmérnök, mérnök-közgazdász
TE-T 01-67717, TH-T 01-67717

Vízi közművek

Szabó Krisztián

okl. építőmérnök
Tv 01-16166

Szociológia és gazdaság

Schuchmann Júlia Phd.

okl. terület- és településfejlesztő
geográfus

Tartalom

I. Helyzetfeltáró munkarész	4
1. Településhálózati összefüggések, térségi és települési kapcsolatok	5
2. Területfejlesztési dokumentumokkal való összefüggések vizsgálata	6
2.1. Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió (OFTK)	6
2.2. Zala megye területfejlesztési koncepciója	10
3. Területrendezési tervekkel való összefüggések vizsgálata	15
3.1. Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési terve	15
3.2. Zala Megye Területrendezési Terve	20
4. Szomszédos települések hatályos településszerkezeti terveinek Szentlisló fejlesztését befolyásoló megállapításai	22
4.1. Pusztamagyaród	22
4.2. Bucsuta	22
4.3. Bánokszentgyörgy	23
5. Tervi előzmények, érvényes településfejlesztési döntések és azok érvényesülése	24
5.1. A hatályos fejlesztési koncepció, integrált településfejlesztési stratégia megállapításai	24
5.2. A hatályban lévő településrendezési eszközök	27
6. Szentlisló társadalma, demográfiai helyzete	34
7. Humán infrastruktúra, közszolgáltatások	37
7.1. Foglalkoztatottság, jövedelem, életszínvonal	37
7.2. Szentlisló humáninfrastruktúrája	41
8. Szentlisló gazdasága	43
9. Településrendezési, településszerkezeti vizsgálat	45
9.1. A település szerkezete, a területfelhasználás vizsgálata	45
9.2. Tulajdonvizsgálat	47
10. Az épített környezet és az építészeti örökség vizsgálata	49
10.1. Településszerkezet történeti kialakulása, történeti településmag	49
10.2. Épített környezet vizsgálata	52
11. A környezeti állapot jellemzői	57
11.1. Földtan, talajvédelem	57
11.2. Felszíni és felszín alatti vizek védelme	57
11.3. Levegőtisztaság-védelem	58
11.4. Zaj- és rezgésterhelés	58
11.5. Hulladékkezelés	58
11.6. Vizuális környezetterhelés	58
12. A táji és természeti adottságok és örökség, jellemző tájkarakter, zöldinfrastruktúra-hálózat	59
12.1. Táji, természeti adottságok	59
12.2. Tájhasználat, tájszerkezet, tájkarakter	60
12.3. Védett, védendő táji-, természeti értékek, területek	61
12.4. Zöldinfrastruktúra-hálózat	62

13. Közlekedés	65
13.1. Hálózatok és hálózati kapcsolatok	65
13.2. Közúti közlekedés	67
13.3. Közúti közösségi közlekedés	67
13.4. Vasúti közlekedés	67
13.5. Gyalogos és kerékpáros közlekedés	67
13.6. Parkolás	68
14. Közművesítés	69
14.1. Víziközművek	69
14.2. Energiaközművek	71
14.3. Elektronikus hírközlés	75
15. Katasztrófavédelem, a területek használatát, építési tevékenységet befolyásoló vagy korlátozó tényezők	78
15.1. Földtani veszélyeztetettség	78
15.2. Vízrajzi veszélyeztetettség	78
15.3. Jelentősebb közműkorlátozások	79
15.4. Egyéb korlátozó tényezők	79
II. Helyzetértékelő munkarész	80
1. Társadalom, humán infrastruktúra, gazdaság	81
2. Épített környezet	81
3. A környezeti állapot jellemzői	82
4. A táji és természeti adottságok, tájkarakter, zöldinfrastruktúra-hálózat	82
5. Közlekedés	82
6. Közművesítés	83
III. Helyzetelemző munkarész	84
KÖZLEKEDÉS VIZSGÁLATI TERVLAPOK	90
KÖZMŰ VIZSGÁLATI TERVLAPOK	102
Probléma – és Értéktérkép	108

I. HELYZETFELTÁRÓ MUNKARÉSZ

1. Településhálózati összefüggések, térségi és települési kapcsolatok

Szentlisló község az ország délnyugati részén, Zala vármegye Letenyei járásának északi felében található 247 fős település¹. A község Zalaegerszegtől 35 km-re délre, míg Nagykanizsától 29 km-re északnyugatra található. Területe 689 ha.

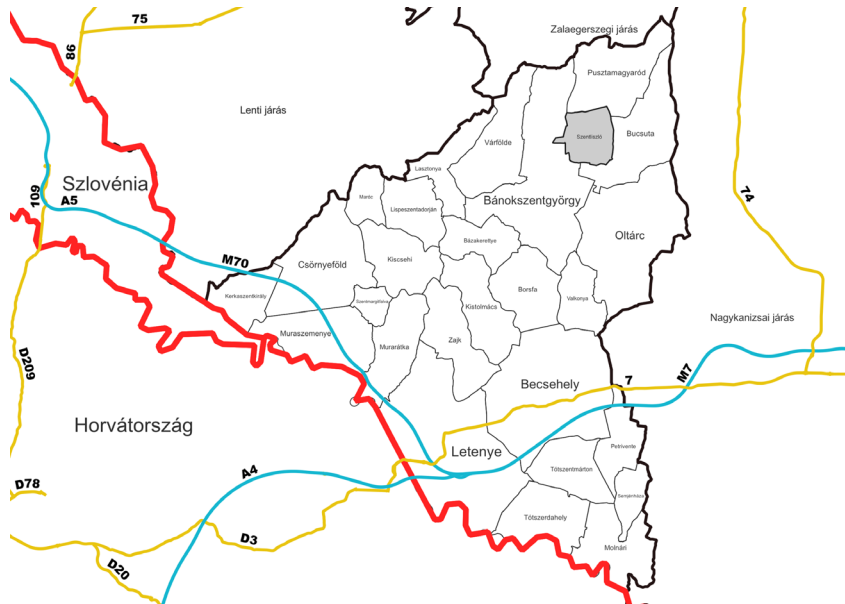

1. ábra - Szentlisló helyzete a Vármegyében (saját ábra)

A statisztikai célú területi egységek közös nomenklatúrája (NUTS) alapján NUTS 1-es szinten a Dunántúli országrészhez, a NUTS 2-es szint alapján pedig a Dél-Dunántúli statisztikai régióhoz tartozik. A Letenyei járást alkotó 27 település közül a 16. legnépesebb.² Észak felől Pusztamagyaród, kelet és dél felől Bucsuta, nyugat felől Bánokszentgyörgy közigazgatási területe határolja.

A településhálózatban elfoglalt szerepét tekintve meghatározó a települést körülvevő közúthálózat, a 75-ös, 74-es, 7-es, illetve M70 és M7-es közelsége. A település megközelíthető Zalaszentbalázs felől a 7534-es sz. úton, továbbá a 7536-os sz. úton délről Becshely, északról Bak települések felől. A településen vasútállomás nincs, a legközelebbi innen keletre, 17 km-re Gelsen található.

A települést négy különböző helyközi autóbusz viszonylat érinti.

2. ábra - Szerkezeti kapcsolatok (saját ábra)

¹ Lakónépesség 2023.01.01-én, forrás: ksh.hu

² 2013. január 1 adat szerint

2. Területfejlesztési dokumentumokkal való összefüggések vizsgálata

2.1. Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Kon koncepció (OFTK)

2012-2013 folyamán készült el a „NEMZETI FEJLESZTÉS 2030 - Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Kon koncepció”³ c. dokumentum (továbbiakban: OFTK), amelynek országgyűlési elfogadása 2014-ben történt meg.

A Nemzeti Fejlesztés 2030 koncepció a nemzeti jövőkép elérése érdekében **négy hosszú távú, 2030-ig szóló átfogó fejlesztési célt** jelölt ki, melyek a következők:

1. **értékteremtő**, foglalkoztatást biztosító **gazdasági fejlődés**,
2. **népessédsi fordulat**, egészséges és megújuló társadalom,
3. **természeti erőforrásaink fenntartható használata**, értékeink megőrzése és környezetünk védelme, aminek célja az élelmiszer-, az energia-, a környezet-, valamint a klímabiztonság megteremtése, az egészséges ivóvíz ellátás, az élővilág sokféleségének, a tájak sokféleségének és értékeinek, illetve az épített örökség értékeinek megőrzése, az egészséges élet környezeti feltételeinek és jobb minőségének biztosítása, a fenntartható életmód, termelés és fogyasztás elősegítése,
4. **térségi potenciálokra alapozott, fenntartható térszerkezet**, mely egy területileg összehangolt, harmonikusan és fenntartható módon működő, a meglévő térszerkezet értékeit megtartó, a makroregionális és globális kapcsolatokban aktívan részt vevő térszerkezet kialakítását célozza meg, amelyben az ország, a Kárpát-medence és Európa szempontjából egyaránt jól együttműködő, értékeket teremtő és védő partnerként vehet részt az ország minden térsége és települése. Egyaránt fontos az európai integráció, a közép-európai kohézió megteremtése.

A többközpontú térszerkezet megvalósítása érdekében szükséges az ország Budapest központúságának oldása, a gazdasági fejlődést biztosító beruházások területi terítése, a térségi versenyképességet segítő térszerkezet, térségi kapcsolatok kialakítása, erősítése.

A térségi integráció, térségi kapcsolatok és együttműködések elmélyítéséhez szükséges a város-vidék kapcsolatok megújítása, a térségi autonómia, az önellátó és önfenntartó képesség erősítése.

A területi kohézió és a térségi esélyegyenlőség erősítéséhez kiegyensúlyozott térszerkezet, területi kiegyenlítés, a perifériák és elmaradott térségek felzárkóztatása, a térségi sajátosságoknak megfelelő térségi fejlődési pályák kialakítása szükséges

Az átfogó célok elérése érdekében az OFTK **tizenhárom specifikus célt** tűz ki, köztük **hét szakpolitikai** jellegű célt és **hat területi célt**.

³ 1/2014. (I. 3.) OGY határozat - a Nemzeti Fejlesztés 2030 - Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Kon koncepcióról

A szakpolitikában érvényesítendő specifikus célok:

1. versenyképes, innovatív gazdaság,
2. gyógyító Magyarország, egészséges társadalom, egészség-és sportgazdaság,
3. életképes vidék, egészséges élelmiszertermelés és ellátás,
4. kreatív tudástársadalom, piacképes készségek, K+F+I,
5. értéktudatos és szolidáris öngondoskodó társadalom,
6. jó állam, szolgáltató állam és biztonság,
7. stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata, környezetünk védelme.

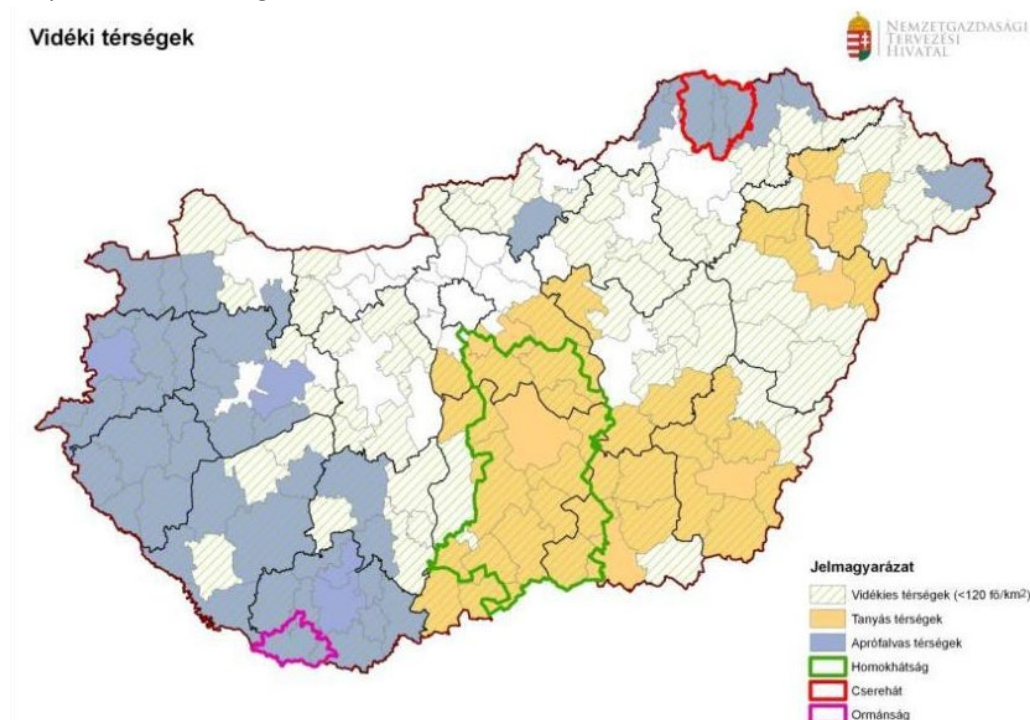
Területi specifikus célok:

1. Az ország makroregionális szerepének erősítése;
2. A többközpontú térszerkezetet biztosító városhálózat;
3. Vidéki térségek népességeltartó képességének növelése;
4. Kiemelkedő táji értékű térségek fejlesztése;
5. Területi különbségek csökkentése, térségi felzárkóztatás és gazdaságösztönzés;
6. Összekapcsolt terek: az elérhetőség és a mobilitás biztosítása.

Szak- és területpolitikai fejlesztési irányok közül azok, melyek a **területrendezési dokumentumok** tartalmára vonatkozóan Zala megye, és azon belül Szentlisló szempontjából a leginkább meghatározóak lehetnek az alábbiak:

▪ **A vidéki térségek népességeltartó képességének növelése:**

Cél a vidéki térségek táji és közösségi értékeire, természeti erőforrásaira, táji, kulturális, valamint épített örökségeire és értékeire alapozott fejlesztése, továbbá a speciális térségi vidékfejlesztési problémák kezelése, az elmaradott vidéki térségek felzárkóztatása, a közszolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása és a foglalkoztatás növelése a hátrányos helyzetű vidéki térségekben.

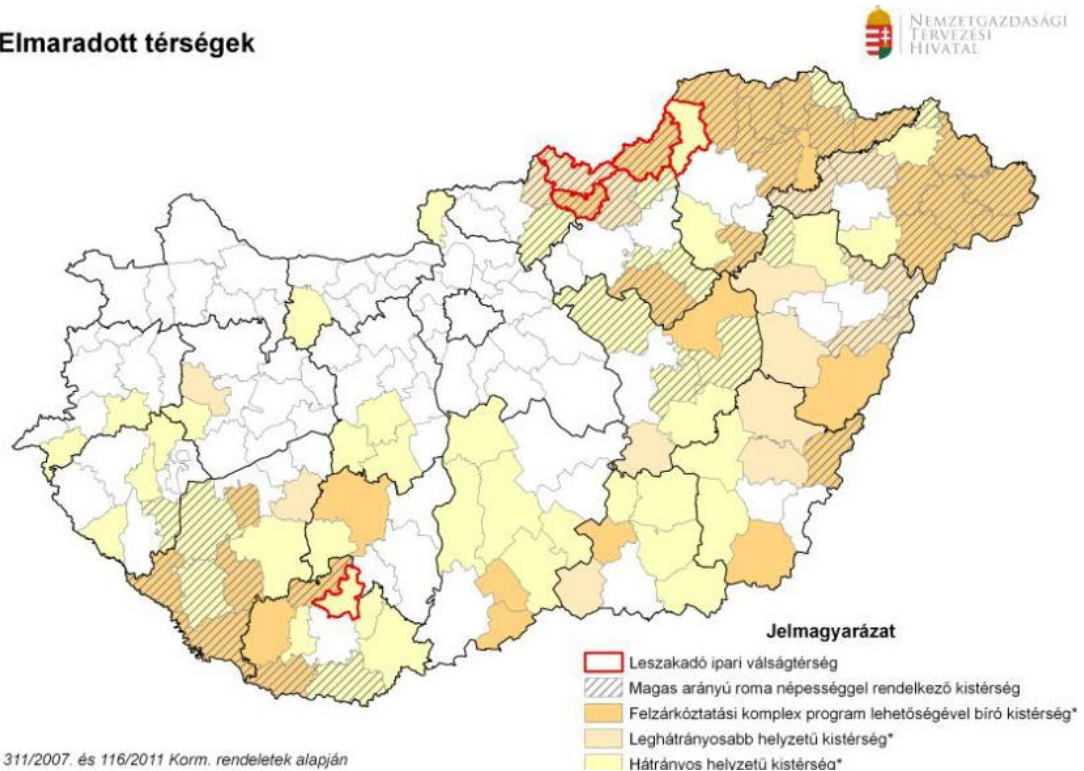

3. ábra - Vidéki térségek (forrás: 1/2014. (I. 3.) OGY határozat - a Nemzeti Fejlesztés 2030 - Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptióról – 40. ábra)

▪ **Területi különbségek csökkentése, térségi felzárkóztatás és gazdaságösztönzés:**

Célja a hátrányos helyzetű térségek, így a komplex programmal fejlesztendő térségek társadalmi, gazdasági felzárkóztatása, valamint a településfejlesztés keretében a telepszerű lakókörnyezetben élők helyzetének javítása. Emellett kiemelten kapcsolódik a területi különbségek csökkentésének érdekében a gazdaság- és vállalkozásfejlesztési, foglalkoztatási, társadalmi felzárkózási, oktatási és szociális szakpolitikai intézkedések is.

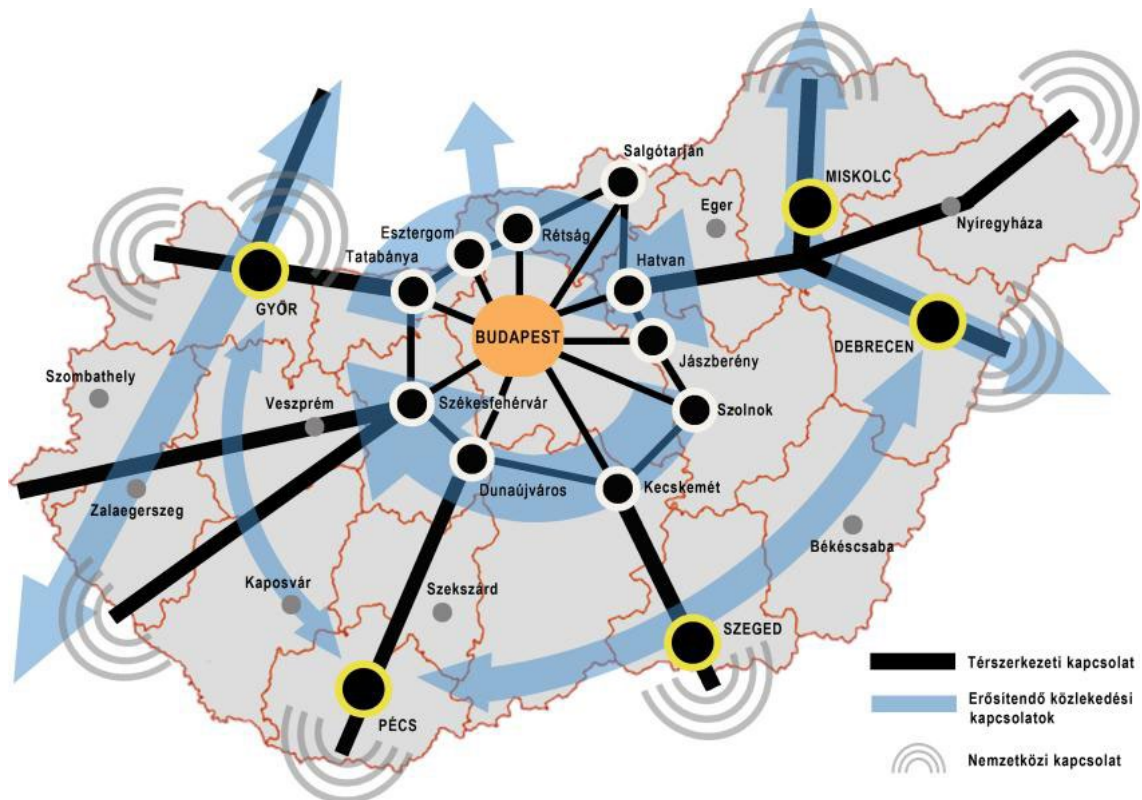
Elmaradott térségek

4. ábra - Elmaradott térségek (1/2014. (I. 3.) OGY határozat - a Nemzeti Fejlesztés 2030 - Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepcióról – 43. ábra

Összekapcsolt terek: ahol a cél az elérhetőség és mobilitás biztosítása:

Olyan közlekedési struktúra kialakítása, ami elősegíti a társadalmi mobilitást, a különböző területi szintek gyors és könnyű elérhetőségét, ezáltal kialakítva egy dinamikus térségi kapcsolatrendszert, amelynek révén valamennyi szolgáltatás elérhetővé válik egy település vagy térség szűkebb és tágabb környezetének egyaránt.

5. ábra - A stratégiai kapcsolatok szerkezete (forrás: 1/2014. (I. 3.) OGY határozat - a Nemzeti Fejlesztés 2030 - Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepcióról – 44. ábra)

Fejlesztéspolitikai feladatok közül, azok lehetséges területi igényére, területrendezési összefüggésére tekintettel az alábbiak emelhetők ki:

- A foglalkoztatás bővítése, a lakosság képzettségbeli szintjének emelése;
- A térségközpontban elérhető szolgáltatások mennyiségi és minőségi fejlesztése, illetve méltányos elérhetőségének megteremtése;
- A közlekedési, kommunális infrastruktúra biztosítása, fejlesztése az életminőség javítása és a foglalkoztathatóság érdekében;
- Közösségépítés, a társadalmi kohézió erősítése, a térségek közösség megtartó erejének növelése;
- Az egészség- és környezettudatosság formálása a lakosság körében, az egészségügyi és szociális szolgáltatások fejlesztése;
- A köznevelés komplex, integrált szemléletű fejlesztése a leszakadó térségek, társadalmi rétegek integrációjának segítésében;
- A térségek lakossága számára a mobilitás lehetőségeinek megteremtése a munkahelyekkel jobban ellátott és kedvezőbb életkörülményeket biztosító helyszínekre.

Az OFTK a megyék területfejlesztési igényeit és feladatait külön részben határozza meg. A *dunántúli fejlődési tengelyre* vonatkozó, településrendezési vonatkozásában legfontosabb célkitűzések, melyek Szentlisló fejlesztésének is a keretét adják, az alábbiak:

- Az aprófalvas, perifériális térségek felzárkóztatása a vidéki életminőség javítása, a mezőgazdasági termelés és integráció feltételeinek javítása, a vidéki önellátó gazdálkodás, a helyi piacok, az élelmiszer helyi feldolgozása és a falusi turizmus támogatása.

2.2. Zala megye területfejlesztési koncepciója

Zala Megyei Területfejlesztési Program 2021-2027

A 2013-ban kidolgozott, majd 2020-ban megújított *Zala Megyei Területfejlesztési Koncepció*ban szerepelnek a vármegye hosszú távra szóló horizontális és átfogó céljai, illetve nagytávra és nagytávon túlmutató jövőképe. Céljai például, hogy hazai és EU-támogatások révén a legnépszerűbb bel- és külföldi idegenforgalmi célponttá fejlesszék; az állami és önkormányzati közszolgáltatások kiemelkedő minőségben álljanak a helyi lakosság és a Zalába látogatók rendelkezésére, a horvát-magyar-osztrák-szlovén együttműködés szervező erejévé és a határok lebomlásából fakadó előnyök kihasználójává váljon; csökkentésük a megye gazdasági sérülékenységét, hirtelen krízisekkel szembeni ellenállóképességét növeljék; a Vas megyei ipari centrumokkal közösen fejlődjön a Dunántúl meghatározó gazdasági jelentőségű területi jármű- és hadiipari központja.⁴

Zala Megye Területfejlesztési Koncepciójának **átfogó célja és jövőképe:**

- **Gazdag és harmonikusan fejlődő zöld Zala**

A „Zöld Zala” programra építve mezőgazdasági, ipari és logisztikai, gyógy- és egészségturizmusára támaszkodva, összetartó társadalommal és tisztas megélhetést biztosító gazdasággal, erős területi kohéziót biztosító közlekedési rendszerrel és élhető települések együttműködő hálózatával harmonikusan fejlődjön.

- **Jól működő, fejlett gazdaság**

A kedvező térszerkezeti pozíció kihasználásával a térséget ipari és mezőgazdasági fejlesztések jellemzik, melynek eredménye egy jól működő, fejlett és versenyképes gazdaság.

- **Foglalkoztatás bővítése és társadalmi kohézió**

A népesség jól képzett, piacképes és szerteágazó kompetenciával rendelkezik, amely vállalkozóként versenyképes, munkavállalóként pedig biztosítja a Zalában működő vállalkozások emberi erőforrásait. Vonzó befektetési célpont a külföldi tőke számára is az erős belső társadalmi, gazdasági és területi kohéziója révén.

- **Élhető Zala megye**

A megye gazdaságának nemzetközi versenyképessége több lábon áll, melyet többek között a központi városrégiók (Zalaegerszeg, Nagykanizsa, Keszthely), üdülővárosai (Hévíz, Zalakaros), valamint fejlett kisvárosai (Lenti, Zalaszentgrót, Letenye, Zalalövő, Pacsa) jelentik. Fenntartja az egészséges környezetét, táji, épített örökségi értékeit, egészséges erdeit, tiszta vizű tavait, folyóit, biztosítja a környezet védelméhez szükséges közműszolgáltatásokat.

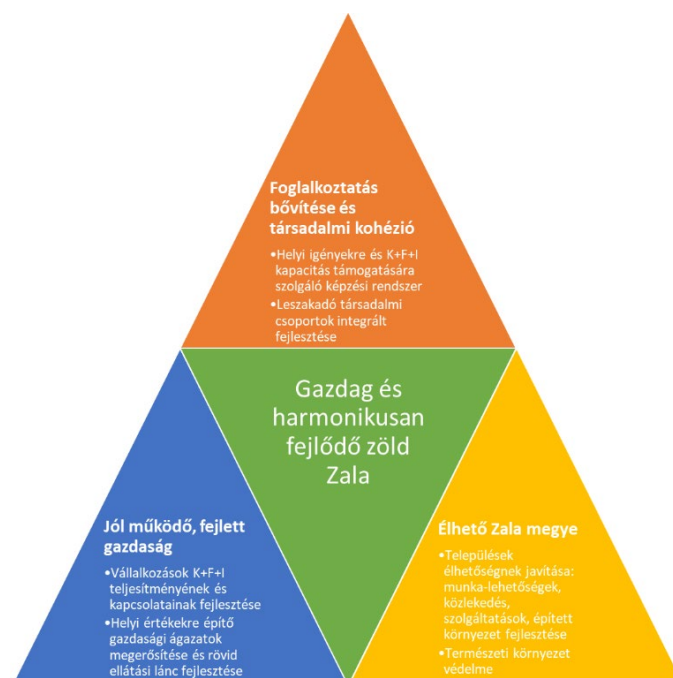
⁴ Zala Megyei Területfejlesztési program 2020

A célrendszert az alábbi ábra foglalja össze:

Jövőkép 2013-2030	Gazdag és harmonikusan fejlődő zöld Zala					
Átfogó célok (2013-2030)	I. Jól működő, fejlett gazdaság		II. Foglalkoztatás bővítése és társadalmi kohézió		III. Élhető Zala megye	
Stratégiai ágazati célok, 2021-2027	1) Vállalkozások K+F+I teljesítményének és kapcsolatainak fejlesztése	2) Helyi értékekre építő gazdasági ágazatok megerősítése és rövid ellátási lánc fejlesztése	3) Helyi igényekre és K+F+I kapacitás támogatására szolgáló képzési rendszer	4) Leszakadó társadalmi csoportok integrált fejlesztése	5) Települések élhetőségnek javítása: munkalehetőségek, közlekedés, szolgáltatások, épített környezet fejlesztése	6) Természeti környezet védelme
Prioritások, 2021-2027	I. Innovatív húzóágazatok fejlődési lehetőségeinek elősegítés II. Versenyképesebbé váló gazdasági szerkezet megteremtése		III. Oktatási, képzési és közszolgáltatási fejlesztések a társadalmi kohézió és a gazdaság erősítése érdekében IV. Integrált programok a térség munkaerő-megtartó erejének növelésére		V. Integrált környezetvédelmi programok megvalósítása VI. Összehangolt települési és településközi infrastrukturális fejlesztések a területi kohézió érdekében	
Stratégiai területi célok, 2021-2027	Megyei jogú városok és azok vonzáskörzetének innovatív iparfejlesztése (Nagykanizsa és Zalaegerszeg, illetve ezen városok ipari vonzáskörzete) Zala megye belső perifériáinak fejlesztése Zala balatoni térsége (Keszthely és Hévíz térsége) kreatív tudásra és természeti értékekre épülő fejlesztése Lenti-Hetés-Kerka fejlesztési térség „Murafölde” gazdasági és turisztikai fejlesztési térség					
Horizontális célok	1) Foglalkoztatás növelése 2) Energia- és erőforrás-hatékonyság növelése az üvegházhatású-gáz kibocsátás csökkentése mellett 3) Digitális technológiákhoz való hozzáférés elősegítése 4) Természeti környezet és biológiai sokféleség védelme; felszíni és felszín alatti vizek védelme 5) Társadalmi kohézió és esélyegyenlőség erősítése 6) Zala megye népességmegtartó erejének növelése 7) Fenntartható közlekedés támogatása és szűk keresztmetszetek felszámolása					

6. ábra - Zala megyei Fejlesztési koncepció átfogó, stratégiai és horizontális céljai –
(forrás: Zala Megyei Területfejlesztési Program 14. oldal)

A 2013-ban elfogadott Területfejlesztési Koncepció 2030-ig és 2020-ig határozott meg célokat a megyére vonatkozólag. A 2030-as *Gazdag és harmonikusan fejlődő zöld Zala* jövőképehez kapcsolódóan 3 átfogó célt fogalmaz meg, melyeket az alábbi ábra foglal össze:

7. Ábra - Átfogó célok, stratégiai célok, prioritások és horizontális célok rendszere a Zala megyei területfejlesztési koncepcióban

A Területfejlesztési Koncepció hat stratégiai ágazati célt fogalmaz meg, amelyek a terület társadalmi, gazdasági és környezeti adottságaihoz és kihívásaihoz igazodnak, és hozzájárulnak a három kiemelt átfogó cél eléréséhez. Emellett további öt stratégiai területi célkitűzést is meghatároz, amelyek Zala vármegye fejlesztési irányait jelölik ki. A stratégiai célok a 2021-2027-es tervezési ciklusra vonatkoznak. A területi és ágazati célok egy összefüggő rendszert alkotnak, és az ágazati fejlesztési célok az átfogó célok alá sorolhatók. Ezek a célok egyaránt hozzájárulnak a vállalkozói teljesítmény növeléséhez, a kutatási és fejlesztési tevékenység erősítéséhez, a helyi gazdasági sajátosságok továbbfejlesztéséhez, a társadalmi kihívások kezeléséhez, a humán erőforrás fejlesztéséhez, a környezetvédelemhez és a települési életminőség javításához.

A következőkben a Zala vármegyei helyzetelemző dokumentumra támaszkodva bemutatásra kerülnek azok a fontosabb adottságok és kihívások, melyek az egyes átfogó célokhoz kapcsolódnak, és az ágazati fejlesztési célok meghatározását megalapozták:

1. Jól működő, fejlett gazdaság - A két gazdasági célú célkitűzés hozzájárul a társadalmi és települési élethez, támogatja a kutatás-fejlesztést és az innovációt, elősegíti a jövő iparágainak és innovatív beruházásoknak a megtelepedését. A helyi erősségek továbbfejlesztése nélkülözhetetlen Zala megye gazdasági prosperitásához, ahol a feldolgozóipar és a turizmus kiemelt szerepet játszik. Az előző támogatási időszakban kiépült helyi termelői kapacitások integrálása a rövid ellátási láncba stabil gazdasági erővé teheti a megyét.

Helyzetértékelés alapján azonosított fontosabb kihívások:

- Alacsony innovációs potenciálú mikro- és kisvállalkozásokra támaszkodó megyei gazdaság
- Sérülékeny gazdasági szerkezet (COVID-19)
- Felsőoktatási kutatási potenciál alacsonyan hasznosított
- Foglalkoztatásban magas súlyú a betanított és segédmunka
- Alacsonyak a fizetések, rugalmatlan munkaerőpiac (kevés atipikus foglalkoztatás, közlekedési nehézségek stb.)
- Megye alacsony beruházási teljesítménye

Helyzetértékelés alapján azonosított fontosabb helyi erősségek:

- Kedvező nemzetközi és hazai regionális térszerkezeti pozíció
- Turisztikai erősségek: Balaton, Hévíz, Zalakaros, Lenti, Kehidakustány, Zalasabar stb.
- Meghatározó feldolgozóipari jelenlét: kerámiaipar, textilipar, szállítás-raktározás, autógyártás
- Tesztpálya és kapcsolódó önvezetőautó fejlesztési program (ZalaZone)
- Harci járművek gyártóüzemi beruházása (Zalaegerszeg, 2023)
- Körforgásos gazdaság kompetenciaközpont (science park) létrehozása (Nagykanizsa)
- Erős mezőgazdasági (képzési) hagyományok

2. Foglalkoztatás bővítése és társadalmi kohézió - Az ágazati fejlesztések elősegítik a foglalkoztatás bővítését és a társadalmi integrációt, biztosítva a gazdasági fejlődéshez szükséges munkaerőt. A helyi oktatási és szakképzési intézmények jól reagálnak a munkaerőpiaci igényekre, és a kutatási kapacitások bővítése növeli a megye innovációs teljesítményét. A leszakadó társadalmi csoportok belső perifériákat hoznak létre, amelyek gátolják a megye egységes fejlődését. A hátrányos helyzetű területek fejlesztése munkaerő-tartalékot biztosít, javítja az érintett területek élethez.

Helyzetértékelés alapján azonosított fontosabb kihívások:

- Foglalkoztatásban magas arányú a betanított és segédmunka
- Belső perifériák, belső szegregátumok alakultak ki a megyében, ahol jelentős a társadalmi depresszió, az elszegényedő társadalmi csoportok jelenléte
- Felsőoktatási kutatási potenciál alacsonyan hasznosított
- Közlekedési nehézségek
- Elvándorló aktív korú népesség

Helyzetértékelés alapján azonosított fontosabb helyi erősségek:

- Színes képzési kínálat megvásárolta
- Felfutó felnőttképzés
- Korábbi felzárkóztató programok jó gyakorlatai
- Térség növekvő foglalkoztatási igénye

3. Élhető Zala megye – Az egészséges, emberközpontú környezet és a korszerű szolgáltatásrendszer, valamint a munkalehetőségek fontosak a népesség megtartásához. Zala megye élhetőségének javítása érdekében szükség van a települések fejlesztésére, a környezetvédelemre, a természeti kincsek megőrzésére és a táji adottságok kihasználására. A közösségi tevékenységek erősítik a társadalmi összetartozást és a helyi kötődést.

Helyzetértékelés alapján azonosított fontosabb kihívások:

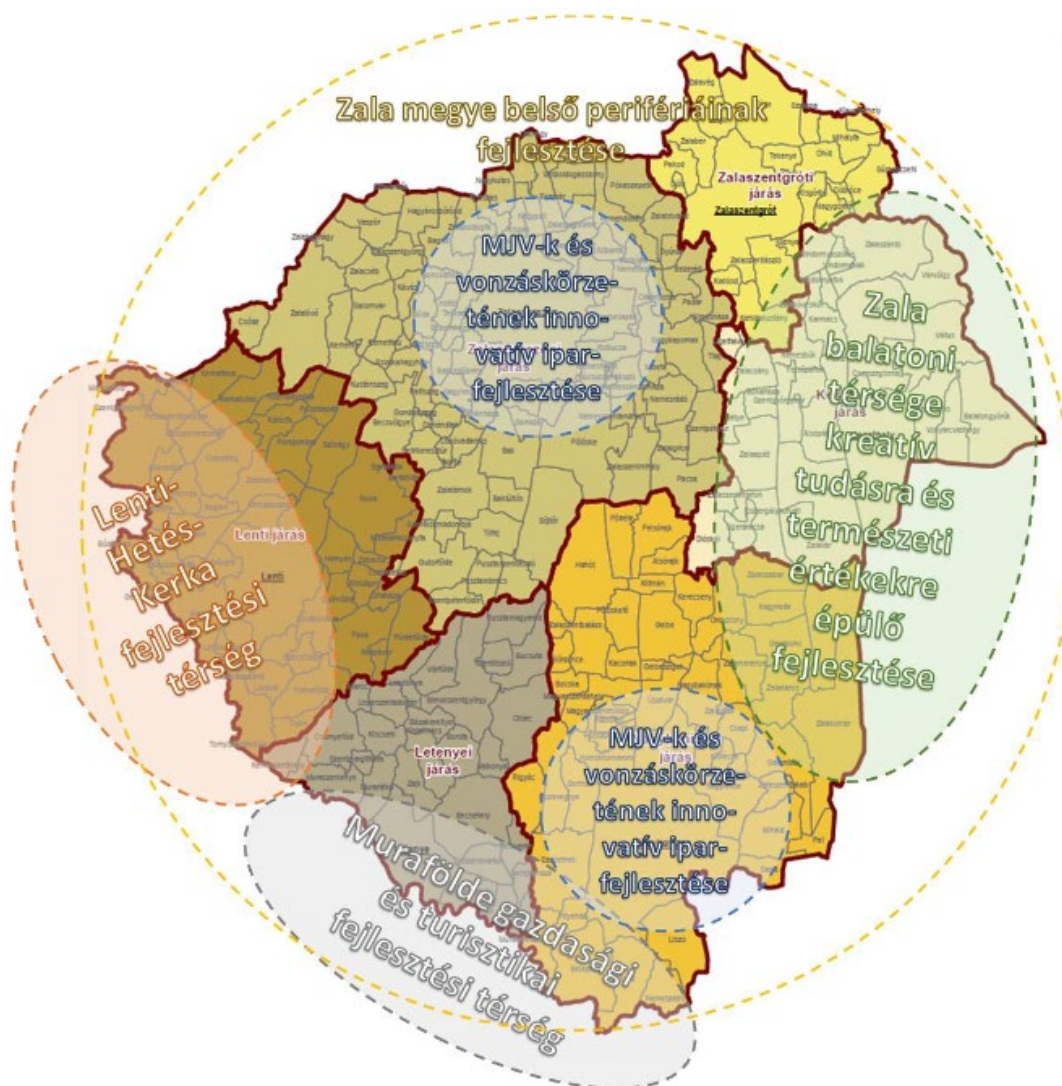
- Funkcióhiányos kistérségi körzetek – aprófalvas településszerkezet
- Közúti közlekedési nehézségek
- Felszíni és felszín alatti vizeket érintő degradációs folyamatok
- Szennyvíz, csatornarendszer, hulladékkezelés kihívásai
- Erősen csökkenő népesség megvásárolta – de különösen a kistérségeken. Fiatalok elvándorlása
- Klímaváltozás negatív hatásainak erősödése

Helyzetértékelés alapján azonosított fontosabb helyi erősségek:

- Természeti kincsekben gazdag térség
- Mura-Dráva-Duna Bioszféra Rezervátumban való területi érintettség
- Bakancsos turizmus felfutása
- Helyi termelői piacok hálózatosodása megkezdődött
- Közművelődési intézmények aktív, értékalapú közösségi munkája

Stratégiai területi célok:

Zala megye stratégiai területi céljai a területi különbségekre reagálva határoznak meg fejlesztési irányokat. Nagykanizsa és Zalaegerszeg, a megye két megyei jogú városa, meghatározó méretű és adottságai miatt az ipari fejlődés és innováció központjai lehetnek. A Keszthely-Hévíz tengely a kreatív gazdaság fejlődését és a turizmus növelését célozza meg a természeti erőforrásokra építve. A belső, funkcióhiányos városok és kistérségek fejlesztése a népességmegtartás és a megyei kohézió érdekében fontos. A megye külső, határmenti területein a cél a szlovéniai és horvátországi partnerekkel való erős gazdasági, kulturális és turisztikai együttműködés fejlesztése. Mindkét határmenti területen természeti és kulturális összefonódások találhatók, amelyek összekötik a határ két oldalát.

8. ábra - Zala megyei terület céljai (forrás: Zala Megyei Területfejlesztési Kon koncepció)

Az ábrán látható fejlesztési területek közül Szentlisló esetében kiemelten fontos a *Zala megye belső periferiájának fejlesztése*, így a következőkben csak ez kerül részletezésre.

- Zala megye belső periferiájának fejlesztése** - Célja elsősorban a hátrányos helyzetű kistelepülések élhetőségének és népességmegtartó képességének növelése. A megye aprófalvas szerkezete befolyásolja a helyi lakosság hozzáférését a közszolgáltatásokhoz, különösen a szociális és egészségügyi ellátáshoz, valamint a szakképzésekhez. A megye lakosságának 13%-a él 500 fő alatti kistelepüléseken, viszonylagosan városhiányos, továbbá a városok megyén belüli területi elrendezése egyenletlenséget mutat. A 290/2014. (XI. 26.) számú kormányrendelet alapján a lenti, a zalaszentgróti és a letenyei járások a társadalmi-gazdasági fejlettségük alapján a 109 kedvezményezett hazai járás közé sorolódnak. Továbbá a rendelet 44 más járásból származó települést jelöl meg átmenetileg kedvezményezett településként. A 105/2015. (IV. 23.) kormányrendelet alapján pedig „társadalmi-gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezettnek” és/vagy jelentős munkanélküliséggel sújtottnak minősül 92 zalai település. A Zala megye belső periferiájának fejlesztése területi célkitűzés ezen települések fejlesztését támogatja.

3. Területrendezési tervekkel való összefüggések vizsgálata

A területrendezési tervekkel való összhang vizsgálata szempontjából Szentlisló község területére az alábbi tervek figyelembevétele szükséges:

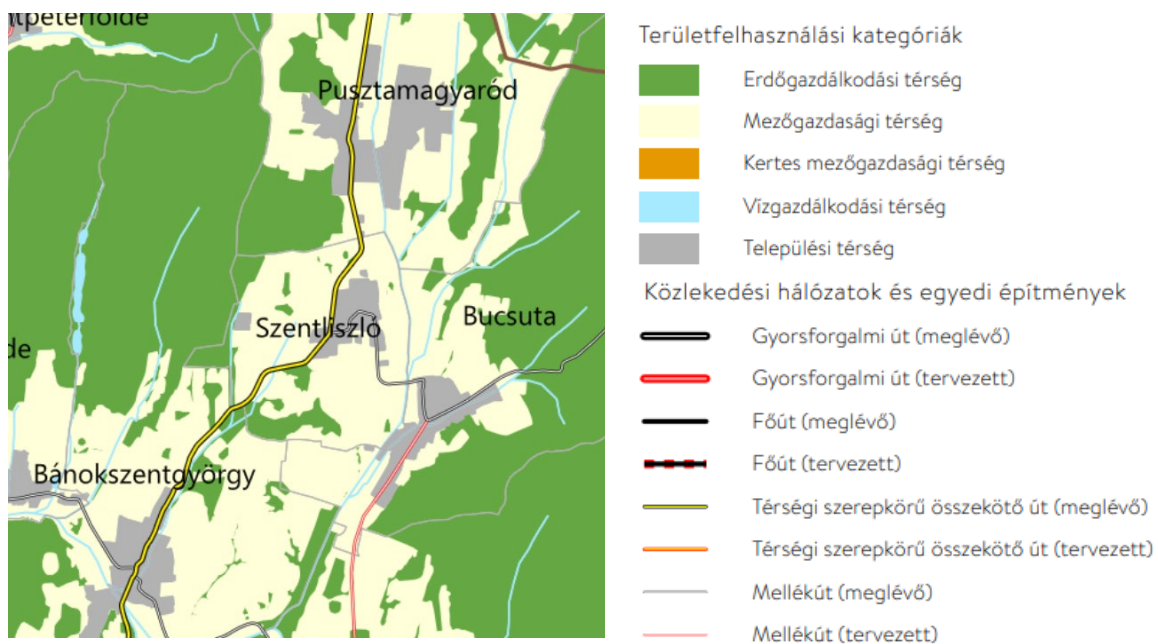
1. Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény
2. A Zala Megyei Közgyűlés 8/2019. (IX.27.) rendelete Zala megye területrendezési szabályzatáról, térségi Szerkezeti Tervéről és övezeteiről

3.1. Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési terve

Az ország egészének, valamint egyes kiemelt térségeinek a térségi területfelhasználás feltételeit, valamint a műszaki infrastruktúra-hálózatok összehangolt térbeli rendjét meghatározó legfontosabb jogszabály az Országgyűlés által elfogadott, *Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény* (továbbiakban: **MATrT**). A törvény második része tartalmazza az **Országos Területrendezési tervet** (továbbiakban: **OTrT**).

Országos Területrendezési Terv (OTrT)

Szentlisló község közigazgatási területe az alábbi területfelhasználási kategóriákra tagolódik:

9. ábra - MATrT 2. mellékletének Szentlisló községre vonatkozó kivágata

Országos és térségi övezetek

Az Övezeti Tervben meghatározott, a települést érintő országos övezetekkel való érintettség vizsgálatát az MATrT 3. melléklete alapján az alábbi táblázat foglalja össze:

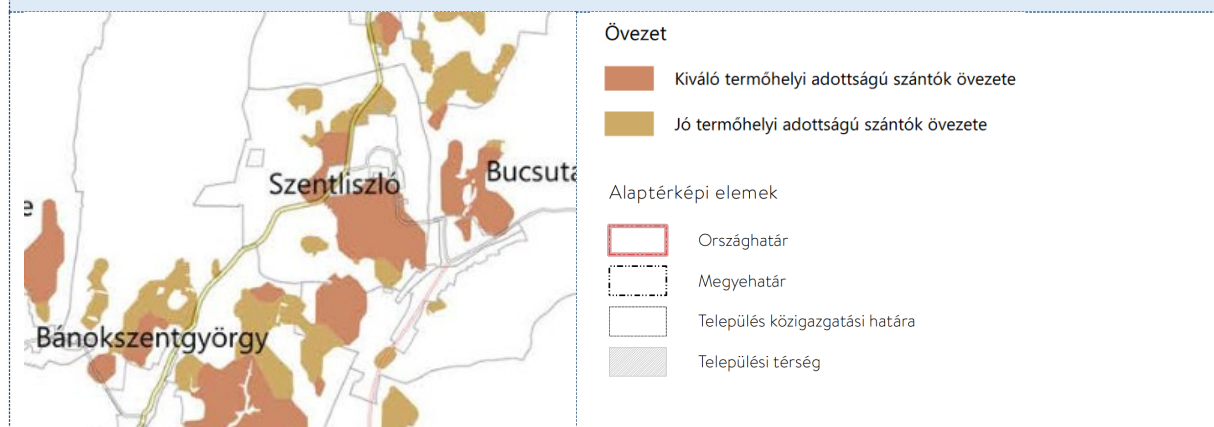
Országos Övezetek	Szentlisló közigazgatási területének érintettsége
3/1. Ökológiai hálózat magterületének övezete, az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete és az ökológiai hálózat pufferterületének övezete	+
3/2. Kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete	+
3/3. Erdők övezete	+
3/4. Világörökségi és világörökségi várományos területek övezete által érintett települések	-
3/5. Honvédelmi és katonai célú terület övezete által érintett települések	-

3/1. Ökológiai hálózat magterületének övezete, az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete és az ökológiai hálózat pufferterületének övezete

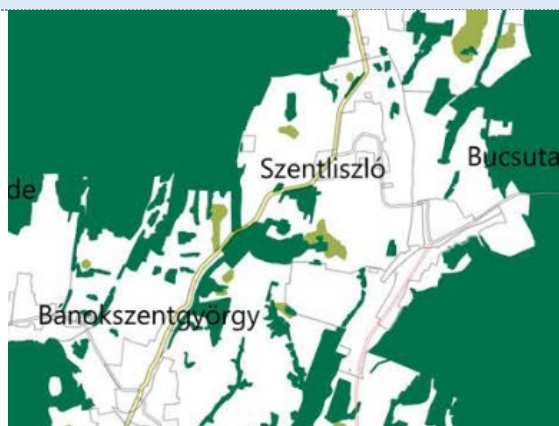
10. ábra - MATrT 3. melléklet 3.1

3/2. Kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete

11. ábra - MATrT 3. melléklet 3.2

3/3. Erdők övezete

Övezet

- Erdők övezete
- Erdőtelepítésre javasolt terület övezete

Alaptérképi elemek

- Országhatár
- Megyehatár
- Település közigazgatási határa
- Települési térség

12. ábra - MATrT 3. melléklet 3.3

3/4. Világörökségi és világörökségi várományos területek övezete által érintett települések

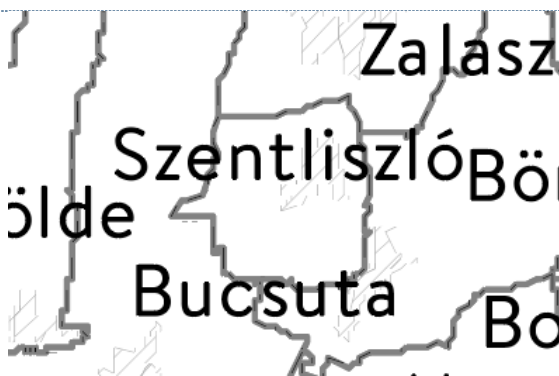
- Világörökségi területek által érintett települések
- Világörökségi várományos területek által érintett települések
- Világörökségi és világörökségi várományos területek által érintett települések

Alaptérképi elemek

- Országhatár
- Megyehatár
- Település közigazgatási határa
- Települési térség

13. ábra - MATrT 3. melléklet 3.4

3/5. Honvédelmi és katonai célú terület övezete által érintett települések

- Honvédelmi és katonai célú terület övezete által érintett települések

Alaptérképi elemek

- Országhatár
- Megyehatár
- Település közigazgatási határa
- Települési térség

14. ábra - MATrT 3. melléklet 3.5

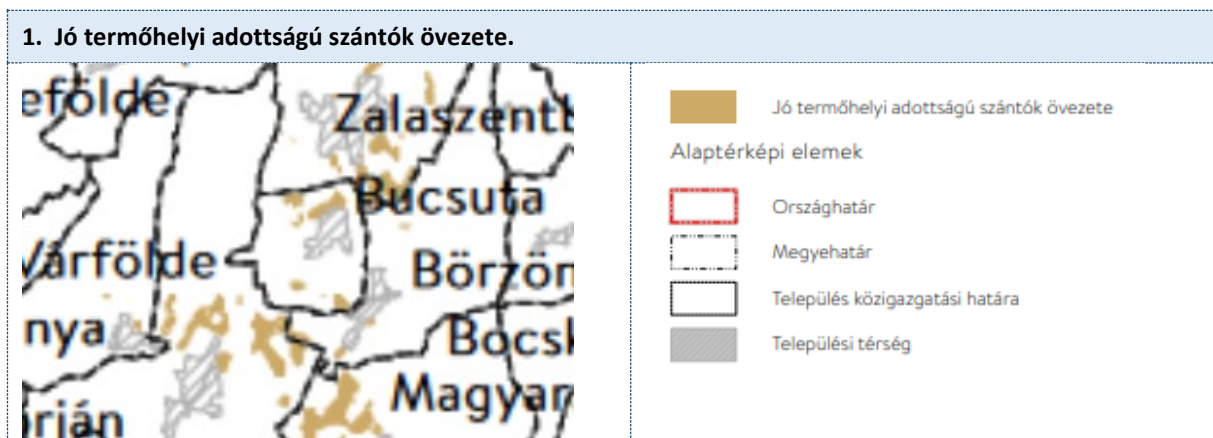
Összefoglalva, az országos övezetek közül Szentlisló területét érinti az **Ökológiai hálózat magterületének** és az **ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete**, a **kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete**, valamint az **Erdők övezetei**. A település **nem tartozik** azonban Honvédelmi és katonai célú övezet, valamint a Világörökségi és világörökségi várományos területek övezete által érintett települések közé.

A fent bemutatott országos övezeteket kiegészítik a Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény (a továbbiakban: Trtv.) 19. § (4) bekezdésével

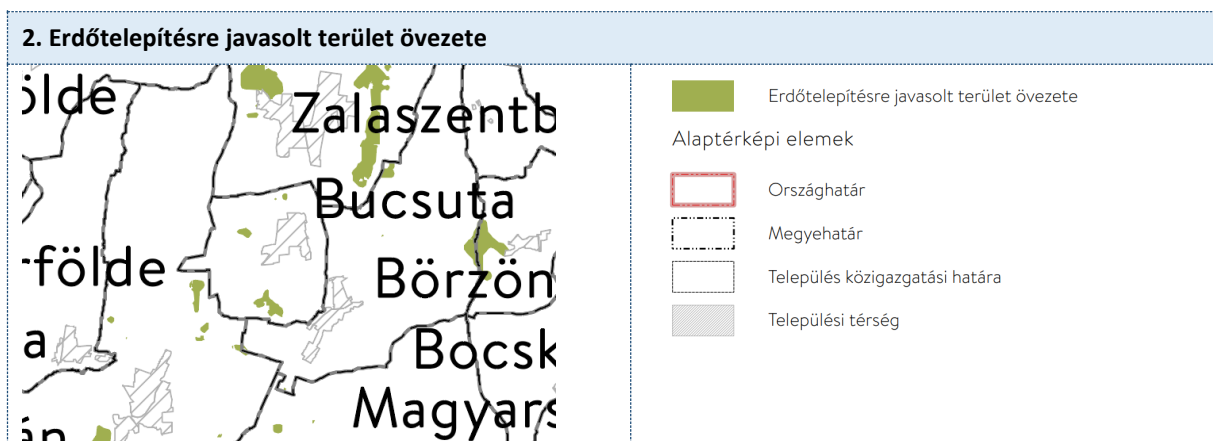
összhangban, az Országos Övezeti Terv részét képező, e rendeletben megállapított országos övezetek, melyeket a MATrT 19. § (4) bekezdésével összhangban, a területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályozásáról szóló 9/2019. (VI.14.) MvM rendeletben állapítottak meg.

Az országos övezetek érintettségének vizsgálatát az MvM rendelet mellékletei alapján az alábbi táblázat részletezi:

	Szentlisló közigazgatási területének érintettsége
1. melléklet - Jó termőhelyi adottságú szántók övezete	+
2. melléklet - Erdőtelepítésre javasolt terület övezete	+
3. melléklet - Tájképvédelmi terület övezete	+
4. melléklet - Vízminőség-védelmi terület övezete	-
5. melléklet - Nagyvízi meder övezete	-
6. melléklet - VTT-tározók övezete	-

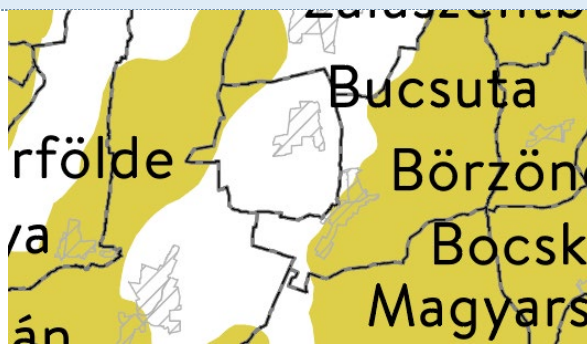

15. ábra - MVM rendelet 1.melléklet

16. ábra - MVM rendelet 2.melléklet

3. Tájképvédelmi terület övezete

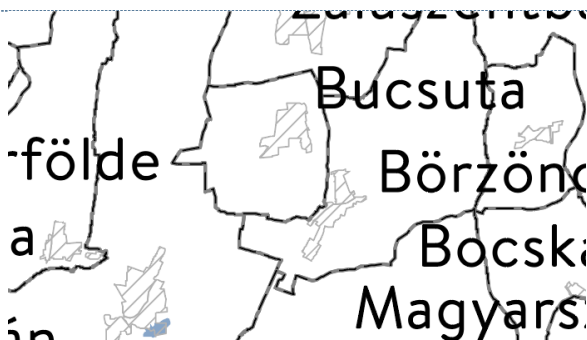
Tájképvédelmi terület övezete

Alaptérképi elemek

- Országhatár
- Megyehatár
- Település közigazgatási határa
- Települési térség

17. ábra - MVM rendelet 3.melléklet

4. Vízminőség-védelmi terület övezete

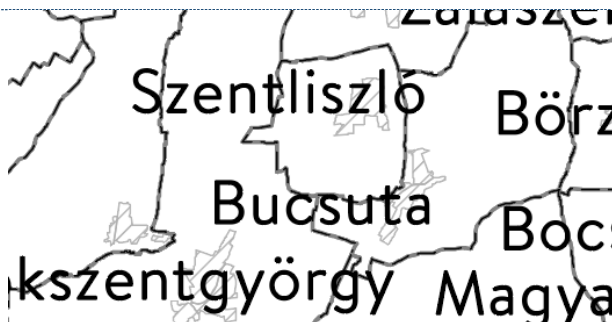
Vízminőség-védelmi terület övezete

Alaptérképi elemek

- Országhatár
- Megyehatár
- Település közigazgatási határa
- Települési térség

18. ábra - MVM rendelet 4.melléklet

5. Nagyvízi meder övezete

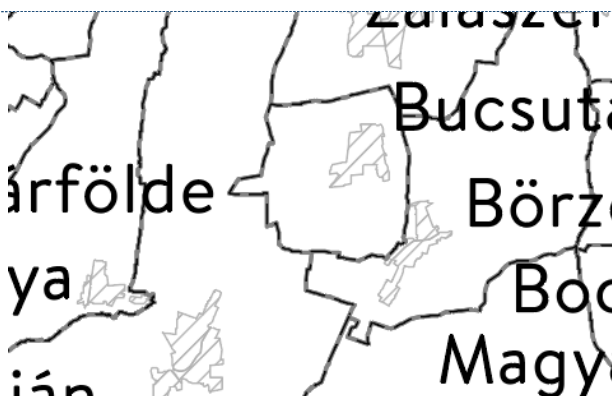
Nagyvízi meder övezete

Alaptérképi elemek

- Országhatár
- Megyehatár
- Település közigazgatási határa
- Települési térség

19. ábra - MVM rendelet 5.melléklet

6. VTT-tározók övezete

VTT-tározók övezete

Alaptérképi elemek

- Országhatár
- Megyehatár
- Település közigazgatási határa
- Települési térség

20. ábra - MVM rendelet 6.melléklet

3.2. Zala Megye Területrendezési Terve

A MATrT a megyei önkormányzatok számára biztosítja a lehetőségét annak, hogy a területrendezési tervükről szóló rendeletének részeként a megye területének természeti, épített környezeti és gazdasági adottságainak védelmére és fejlesztésére, a térszerkezet szervezésére, továbbá a területfejlesztési koncepciók és programok végrehajtására meghatározott térségi övezeteken túl **egyedileg meghatározott övezeteket is megállapíthasson.**⁵

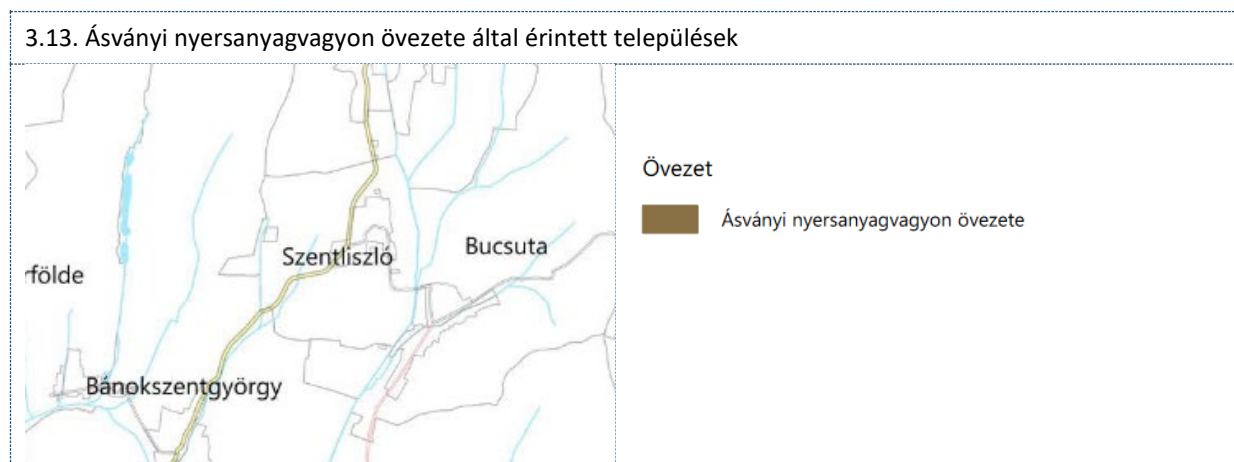
Tekintettel Szentlisló elhelyezkedésére, a rá vonatkozó megyei terv a *Zala megye területrendezési tervéről szóló Zala Megye Önkormányzata Közgyűlésének 8/2019. (IX.27.) önkormányzati rendelete* (továbbiakban: **ZMTrT**). A 2019. október 15-én hatályos terv területi hatálya szerint (2. §) a rendelet hatálya - az egyedileg meghatározott övezetek kivételével - Zala vármegye közigazgatási területéből a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet területén kívüli területekre terjed ki.

	Szentlisló közigazgatási területének érintettsége
3.13. Ásványi nyersanyagvagyon övezete által érintett települések	-
3.14. Földtani veszélyforrás terület övezete által érintett települések	+
3.15. Gazdaságfejlesztési és innovációs övezet	-
3.16. Kiemelt turisztikai övezet	-

A fentiek közül Zala megye egyedileg meghatározott övezetei a következők:

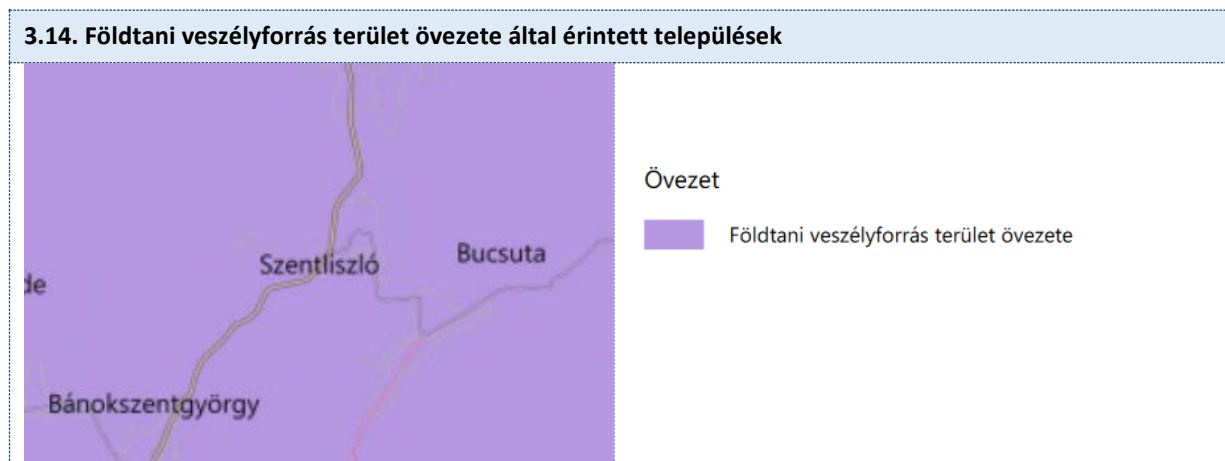
- a) Gazdaságfejlesztési és innovációs övezet (3. 15. sz. melléklet)
- b) Kiemelt turisztikai övezet (3. 16. sz. melléklet)

Összesítve tehát, a felsorolt övezetek közül Szentlisló területét nem érinti az ásványi nyersanyagvagyon övezete, a gazdaságfejlesztési és innovációs övezet és a kiemelt turisztikai övezet sem, a földtani veszélyforrás területe övezete azonban érinti.

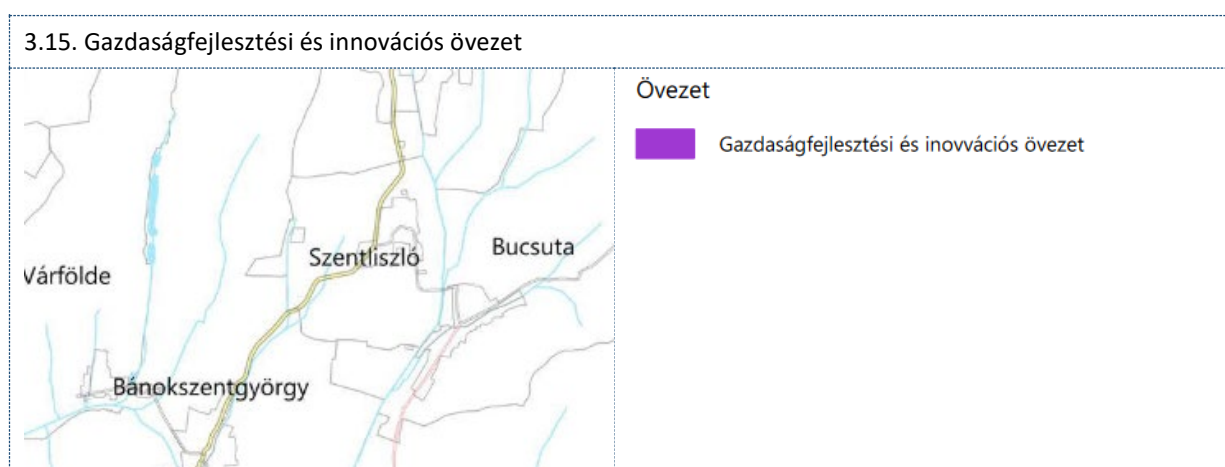

⁵ Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény 24.§

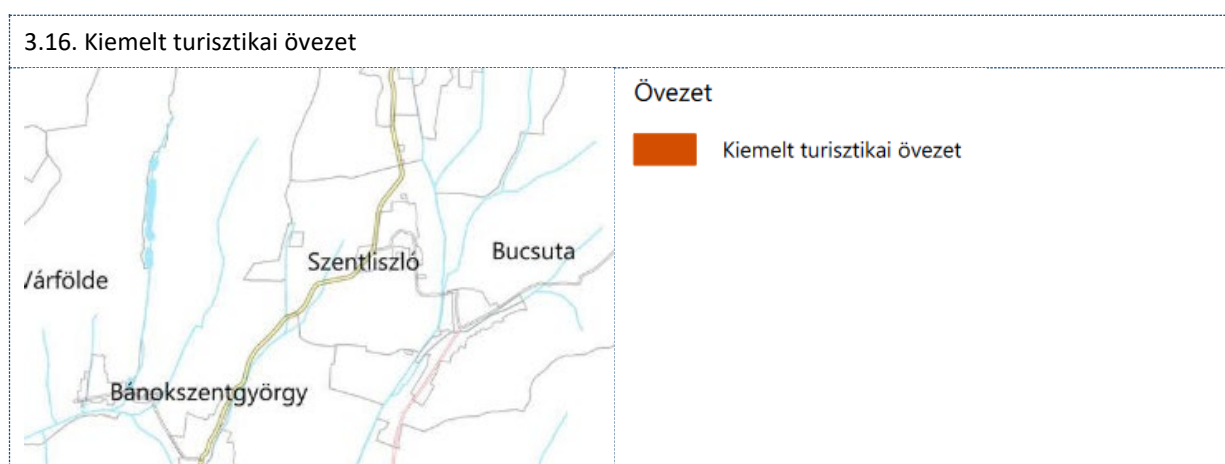
21. ábra - ZMTrT. 1. melléklet

22. ábra - ZMTrT. 1. melléklet

23. ábra - ZMTrT. 1. melléklet

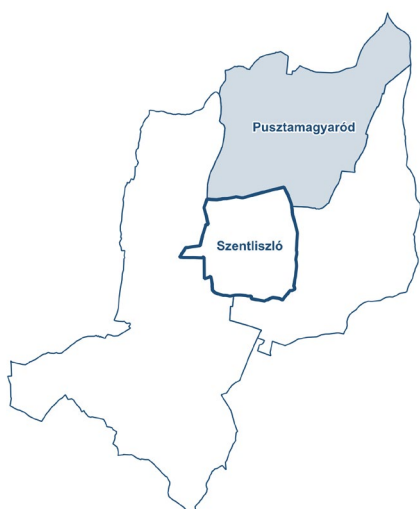
24. ábra - ZMTrT. 1. melléklet

4. Szomszédos települések hatályos településszerkezeti terveinek Szentlisló fejlesztését

befolyásoló megállapításai

Míg az előző részben bemutatott országos, illetve vármegyei tervek a tervhierarchiában betöltött szerepükönél fogva kötelező érvényűek, addig a szomszédos települések által jóváhagyott településrendezési eszközök nem határozhatnak meg kötelező elemeket Szentlisló közigazgatási területére vonatkozóan. A szomszédos települések településszerkezeti terveinek bemutatása ugyanakkor fontos lehet abból a szempontból, hogy megismerjük a közigazgatási határ menti területek területfelhasználására vonatkozó elképzeléseket, a fontosabb közlekedési infrastruktúra elemeket, esetleges összekötő- és elkerülő funkciókat, valamint ismereteket szerezzünk a védett területekre, védőterületekre, védőtávolságokra, azok esetleges átfedéseire vonatkozóan, melyek hosszú távon, közvetve, a község fejlesztését is befolyásolhatják.

4.1. Pusztamagyaród

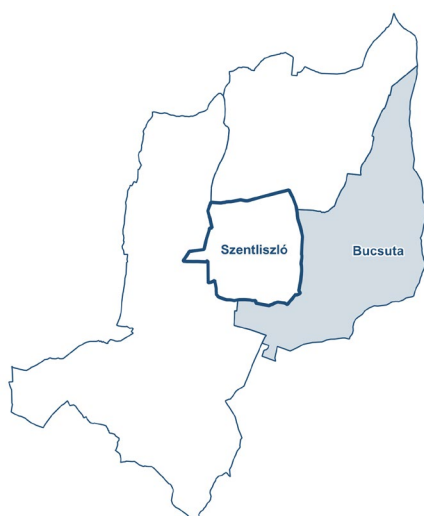

Pusztamagyaród hatályos településszerkezeti terve az 51/2009. (VI.30.) számú önkormányzati határozattal került jóváhagyásra.

Szentlisló települést az északi oldalon Pusztamagyaród teljes hosszában határolja, többnyire erdő, továbbá mezőgazdasági területekkel. A két település közötti összeköttetést a 7536-os sz. (Fő út) út biztosítja, délre Bánokszentgyörgy település felé, illetve a 7-es és M7-es utak elágazásaihoz, míg észak felé a 75-ös és 74-es sz. utak elágazása felé. Déli határa felől érkezik a Bucsuta és Szentlisló határában húzódó Alsó-Válicka patak.

25. ábra - Pusztamagyaród (saját ábra)

4.2. Bucsuta

Bucsuta hatályos településszerkezeti terve a 62/2007. (VIII. 31.) számú önkormányzati határozattal került jóváhagyásra.

Szentlislót délről szántók, illetve a bucsutai temető határolja, míg keleti és délkeleti oldalon a település beépített területei, továbbá cserjés-gyepterületek övezik. A keleti oldalon teljes hosszában az Alsó-Válicka patak húzódik. Ugyan ezen a szakaszon az Ady Endre út és a Kossuth Lajos út között található a keskeny nyomtávú kisvasút vonala is, melyen menetrendszerinti közlekedés nincs, azon csak a kitermelt fát szállítják. A két település közötti összeköttetést a 7534-es sz. út biztosítja, mely Szentlislón Zrínyi Miklós út, Bucsután Kossuth Lajos utca.

26. ábra - Bucsuta (Saját ábra)

4.3. Bánokszentgyörgy

Bánokszentgyörgy hatályos településszerkezeti terve a 20/2009. (III.23.) számú önkormányzati határozattal került jóváhagyásra.

Bánokszentgyörgy a három szomszéd közül a legnagyobb alapterületű és lakosságú település. Közös határakat nyugati oldalon többnyire erdőség övezi, déli oldalon szántóföldek. A két települést a 7536-os sz. (Kossuth Lajos) út köti össze. Ez az út közvetlen összeköttetésben van a 7-es és M7-es utakkal dél felé, valamint északi irányban a 75-ös, illetve 74-es főutakba torkollik.

27. ábra - Bánokszentgyörgy (Saját ábra)

A szomszédos települések Településszerkezeti terveit áttekintve összességében megállapítható, hogy a 7536-os sz. út lényeges összeköttetést biztosít Szentlisló és a szomszédos települések, illetve a közeli gyorsforgalmú utak csomópontjaihoz való eljutásban. Ezen az úton haladnak át továbbá a 6240, 6245, 6247 és 6458-as helyközi járatok is.⁶ A településeknek egymást zavaró tevékenységeik nincsenek, területfelhasználásból eredő konfliktus jelenleg nem áll fenn.

⁶ Volanbusz.hu

5. Tervi előzmények, érvényes településfejlesztési döntések és azok érvényesülése

5.1. A hatályos fejlesztési koncepció, integrált településfejlesztési stratégia vonatkozó megállapításai

A hatályos településfejlesztési koncepciót Szentlisló Képviselő-testülete a 26/2007. számú határozatával hagyta jóvá.

A koncepció alapját a község komplex helyzetfeltáró elemzése adja, mely bemutatja a település általános jellemzőit (természetföldrajzi adottságok, demográfiai adatok és trendek, gazdasági környezet stb.), leírja a meghatározó természeti adottságokat, valamint jellemzi az épített környezetet, területhasználatot, továbbá bemutatja az intézményrendszert, infrastrukturális adottságokat. Ezen elemzés segítségével határozza meg a koncepció a kívánatos fejlesztési irányokat.

Mivel Szentlisló belterületének szerkezete kialakultnak tekinthető, a minimális fejlesztési igények miatt szerkezetet jelentősen alakító változások nem voltak tervezettek, így a település belső szerkezetét és területhasználatát, a minőségi fejlesztést szolgáló belső, korrekció jellegű fejlesztések kell, hogy meghatározzák.

A fejlesztési célok és megoldási javaslatok meghatározásakor a koncepció abból indul ki, hogy a településfejlesztés első lépése a lakosság legalapvetőbb igényeinek kielégítése és a település működőképességéhez szükséges teendők összehangolt végrehajtása, csak ezt követően várható el a lakosság aktív bevonása a település hosszú távú fejlesztése érdekében való együtt gondolkodásra és együtt cselekvésre.

A legszükségesebb fejlesztési igények, melyek a településen felmerültek, a koncepció szerint az alábbiak voltak 2007-ben:

Új szerkezeti elemek:

- a tájhasználat egyhangúságát megtörő tervezett erdő és gyepterületek, fasorok,
- a településtől nyugatra, a Parragi-patak felduzzasztásával tervezett horgásztó,
- a település belterületén lévő volt major terület többcélu fejlesztése (kereskedelmi-szolgáltató gazdasági terület, településközpont vegyes terület, lakóterület, közpark),
- a termálvízkút környezetének fejlesztése.

Új vonalas szerkezeti elem:

- a 7534 jelű országos mellékút nyomvonalán tervezett főút, amely biztosítja majd a térség minél gyorsabb kapcsolódását az országos gyorsforgalmi hálózathoz
- A 7536 j. országos mellékutat a 7534 j. országos mellékúttal összekötő, a település belterületétől déli irányban tervezett, a termálvízkút területét érintő kiszolgáló út

A koncepcióban meghatározott célok

- A külterületi területhasználatnak továbbra is meghatározó eleme a mezőgazdasági földművelés. Ennek ellenére a mélyfekvésű területeket elsősorban természetközeli módon, gyepeként szükséges hasznosítani. A Parragi-patak völgyében lévő mocsaras területet horgásztóként kell kialakítani.

- A Szerkezeti tervben lehatárolt központi terület településközponti vegyes területbe sorolandó. A település központjához kapcsolódó volt major területen a kereskedelmi-szolgáltató funkció mellett településközpont vegyes terület, lakóterület és közpark alakítandó ki.
- A belterület jelentős része lakóterület, amely a falusias lakóterületbe sorolandó. A településen belüli üresen álló, illetve beépítetlen lakótelek mellett a településen található belterületi szántó távlatban alkalmas lakóterület kialakítására.
- A település nyugati határánál található birkatartó telep ipari gazdasági területbe, a belterülethez keletről csatlakozó fácánnevelő telep kereskedelmi szolgáltató gazdasági területbe sorolandó. A településen a meglévő állattartó telepek megtarthatók, az igényeknek megfelelően bővíthetők.
- A település külterületén fekvő temető különleges területbe sorolandó, és a szabályozás során egyedileg kezelendő.

A fejlesztési koncepció ezen kívül külön kitér a közlekedési-, a közművesítési- és hírközlési fejlesztési koncepciókra is, melyek az alábbiakban kerülnek összefoglalásra:

Közlekedésfejlesztési Javaslat

- A 7534 és 7536 jelű országos mellékutakat összekötő út, amely a település déli részén tervezett kereskedelmi szolgáltató terület megközelítését biztosítja. Az út tervezett szabályozási szélessége 12 méter, tervezett burkolatszélessége 5,0 m;
- A településközpontban kiépítendő kiszolgáló út, amely a településközpontban fekvő tömbbelső feltárásával új településközpont vegyes, és kereskedelmi szolgáltató területek fejlesztését teszi lehetővé. Az út tervezett szabályozási szélessége 12 méter, tervezett burkolatszélessége 5,0 m.

A településen tervezett kiszolgáló utak fejlesztési javaslatához kapcsolódóan az alábbi új csomópontok kiépítése válik szükségessé:

- a 7534 j. és a 7536 j. országos mellékutakat összekötő út és a 7536 j. országos mellékút csomópontja,
- a 7534 és 7536 jelű országos mellékutakat összekötő út és a 7534 j. országos mellékút csomópontja

Vasúti közlekedés

A település dél-keleti határán található a Csömödéri Állami Erdei Vasút (ÁEV) egyik nyomvonala, amely jelenleg csak ideiglenesen hasznosított, s elsősorban a környező erdőkből kitermelt fa szállítására használják.

- A fejlesztési terv javasolja a kisvasúti hálózat személyszállító vasúttá való kiépítését, és a Lenti – Csömödér – Kistolmács között működő Csömödéri Erdei Vasúthoz való kapcsolását.

Kerékpárutak

Zala megye Területrendezési Terve a települést bevonja a regionális kerékpárút hálózatba, így a település saját források mellett, megyei, illetve országos forrásokat is igénybe tud venni a kerékpárút mielőbbi megtervezése és kiépítése érdekében.

- A 7536 jelű országos mellékút mellett, a gépjárműforgalomtól fizikailag elválasztott kétirányú regionális kerékpárút tervezett, burkolatszélessége 1,6 m, amely mindkét oldalán 0,3-0,3 m-es biztonsági sáv biztosítandó;
- A 7534 jelű országos mellékút mellett, külterületen a gépjárműforgalomtól fizikailag elválasztott, kétirányú helyi jelentőségű kerékpárút tervezett, burkolatszélessége 1,6 m, amely mindkét oldalán 0,3-0,3 m-es biztonsági sáv biztosítandó

Parkolók

A fejlesztési terv szerint a településen nincsen a közúti előírásoknak megfelelően kiépített közterületi parkoló. Azonban a községben néhány helyen – elsősorban a középületek közelében a kereskedelmi szolgáltató egységek előtt – kialakultak olyan parkoló területek, amelyek alkalmasak lehetnek parkoló építésre:

- A Polgármesteri Hivatal előtt 2 parkoló;
- település egyetlen vendéglátó helye előtt burkolt területen a főútra merőlegesen 4 parkoló;
- A Fő utcában lévő bolt mellett 2 parkoló;
- a temető mellett 3 parkoló kialakítására nyílt lehetőség.

Közművesítési és hírközlési javaslat

A szerkezeti terv a község területén térben elkülönülő, összességében 41 új Lf övezeti besorolású falusias lakóingatlan kialakítására tett javaslatot. Ezen felül a településközpont területén Vt, a község déli részén pedig Gksz besorolású területek kialakítására került sor. A feltételezések szerint a rendezési terv időtávjában, rövid - középtávon a kialakításra kerülő lakóingatlanok mintegy fele fog beépülni. Ennek megfelelően a terv mintegy szakáganként részletezve 20 új falusias lakóház közművekkel való ellátására tesz javaslatot, mely kiterjed a település vízellátására, csatornázására és vízelvezetésére, gáz- és hőenergia, villamosenergia továbbá elektronikus hírközlési ellátására.

5.2. A hatályban lévő településrendezési eszközök

5.2.1. Településszerkezeti terv

Szentlisló község településszerkezeti tervét (**TSZT**) 2007-ben a Völgyzugoly Műhely Kft. készítette. A Képviselő-testület a tervet a 108/2007. (XI.28.) számú határozatával hagyta jóvá.

A településszerkezeti terv alapvető feladata, hogy a hosszú és középtávú fejlesztési tervekkel összhangban, továbbá az országos és megyei szintű településrendezési tervek tartalmához igazodva határozza meg Szentlisló község térbeli alakításának, védelmének lehetőségeit és fejlesztési irányait. Ezt, az egyes területrészek felhasználási módjának meghatározásával, valamint a település működéséhez szükséges műszaki infrastruktúra elemeknek a település szerkezetét meghatározó térbeli kialakításán és elrendezésén keresztül biztosítja.

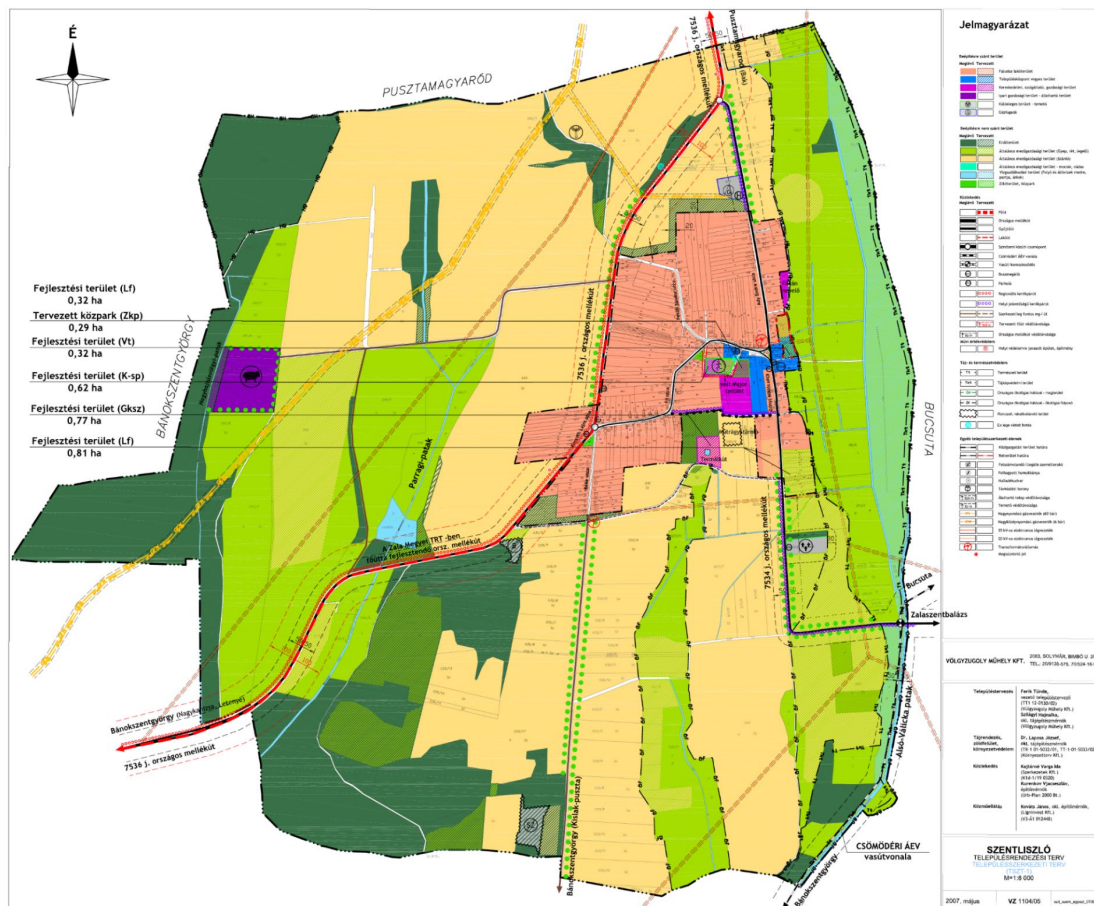
A település közigazgatási területének a fejlesztés és építés szempontjából két legmarkánsabban elkülönülő egysége a **beépítésre szánt** (már beépült vagy a terv alapján távlatában beépítésre tervezett) és **beépítésre nem szánt területek**, melyeket a Településszerkezeti terv határoz meg. A beépítésre szánt terület jellemzően, de nem kizárólag a meglévő és tervezett belterület, míg a beépítésre nem szánt területek elsősorban, de nem kizárólag a külterületen találhatók.

A település területét - a fentieknek megfelelően - építési szempontból az általános használata alapján az országos kategóriáknak megfelelően kell besorolni. Szentlisló beépítésre szánt területei a település összes területének mintegy egyharmadát teszik ki, használatuk jellege, illetve annak jövőbeni szerepe alapján az alábbi területfelhasználási kategóriákra tagolódnak:

- Falusias lakóterület (**Lf**)
- Településközponti vegyes terület (**Vt**)
- Kereskedelmi, szolgáltató gazdasági terület (**Gksz**)
- Ipari gazdasági terület – agráripari terület (**Gip-a**)
- Különleges terület – Temető (**K-t**)
- Különleges terület – Sportterület (**K-sp**)

A beépítésre nem szánt területek közül az alábbi területfelhasználási kategóriákat határozza meg a településszerkezeti terv:

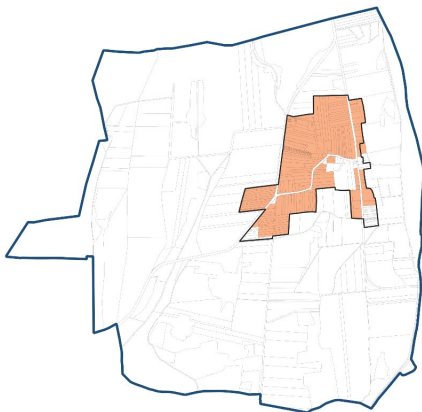
- Zöldterület, közpark (**Zkp, Zkk**)
- Közlekedési területek – Közúti (**KÖu**)
- Közlekedési területek – Kötőtpályás (**KÖk**)
- Erdőterület (**E**)
- Általános mezőgazdasági terület (Gyep, rét, legelő) (**Má2, Má4**)
- Általános mezőgazdasági terület (Szántó) (**Má1, Má3**)
- Vízgazdálkodási terület (Folyó és állóvizek medre, partja, árkok) (**V**)

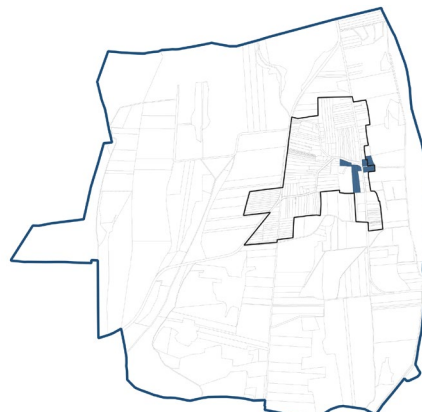
28. ábra - Szentlisló Településszerkezeti Terve

Beépítésre szánt területek

A hatályos településszerkezeti terv alapján Szentlisló belterületek legjelentősebb részét a **Falusias lakóterület** területfelhasználási kategóriába sorolt területek foglalják el. A hatályos terv meglévő és tervezett elemeket is tartalmaz, melyet a 7534 és 7536-os számú utak szelnek ketté. A lakóterület nagyobb része meglévő, azonban tervezett elemként találhatók falusias lakóterületek külterületen is, jelenleg általános mezőgazdasági területként nyilvántartott területen. Ezzel együtt ez a kategória a település összes területének cca. 7,5%-át teszi ki. Ennél intenzívebb lakóterületi kategóriák (kisvárosias, kertvárosias lakóterületek) a településen nem találhatók.

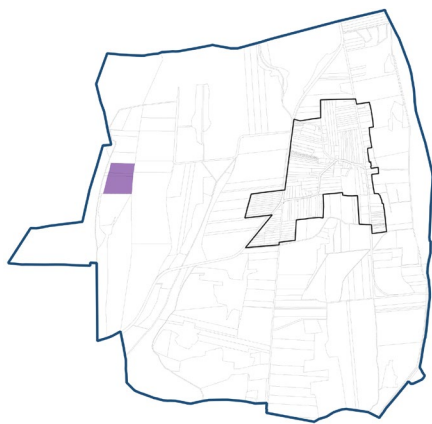

29. ábra - Falusias lakóterületek (saját ábra)

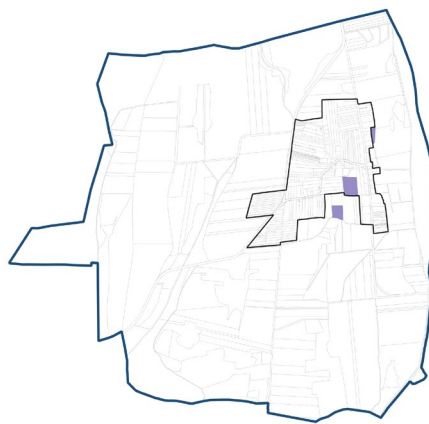

30. ábra - Településközponti területek (saját ábra)

A **településközponti terület** elsősorban a település működését biztosító, a lakó rendeltetést nem zavaró, jellemzően vegyes rendeltetésű épületek elhelyezésére szolgál. A településközponti terület aránya a lakóterületekhez képest meglehetősen alacsony. Nagyobb településközponti terület található a TSZT szerint a Zrínyi Miklós, Ady Endre és a Fő út találkozásánál. Itt helyezkedik el továbbá a kultúrház és a Polgármesteri Hivatal is.

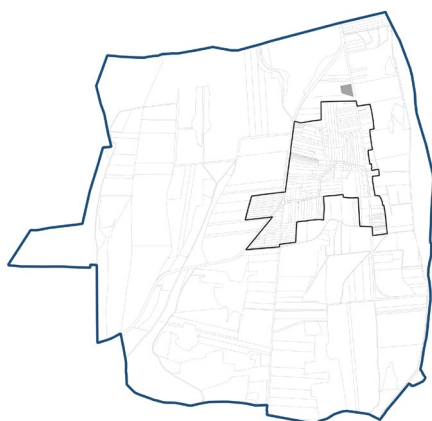
31. ábra - Ipari, gazdasági terület – állattartó terület (saját ábra)

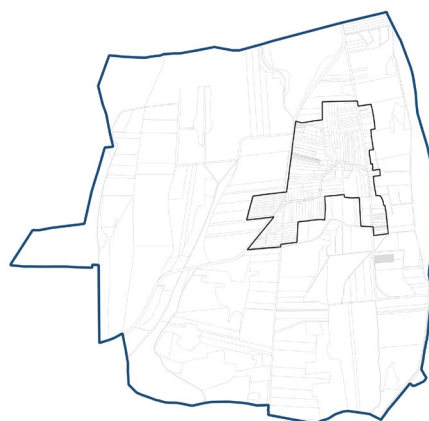
32. ábra - Kereskedelmi, gazdasági, szolgáltató területek (saját ábra)

Azokat a kereskedelmi, szolgáltató gazdasági területeket, melyeknek a környezetre jelentős kedvezőtlen hatása nincs, a TSZT **Kereskedelmi, szolgáltató gazdasági területbe** sorolja. Területe ~2,65 ha. Szentlislón ilyen területeket elsősorban kül-, de belterületen is találunk. Északról déli irányba haladva az első ilyen, külterületen fekvő terület a „Fácán nevelő”, közvetlenül a belterület határa, a falusias lakóterületek mellett. A következő a településközponti területek közé ékelődve belterületen (HRSZ: 201) a TSZT-n „Volt Major”-ként feltüntetve. Míg a legdélibb, a szintén külterületen „Fejlesztési terület (Gksz)”-ként megjelölve, közvetlen szomszédságában műtrágyatárolóval, a telek közepén termálkúttal. A terület északi és nyugati oldalról véderdővel van körülvéve.

A TSZT meghatároz továbbá **ipari gazdasági területet** is, melyet **állattartásra** használnak. A település külterületén, egy tömbben helyezkedik el. A 7536-os sz. útról egy földútra letérve érhető el. Teljes területe ~4,5 ha.

33. ábra - Gázfogadó területe (saját ábra)

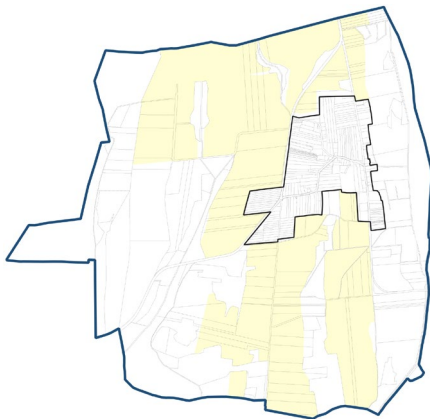

34. ábra - Temető területe (saját ábra)

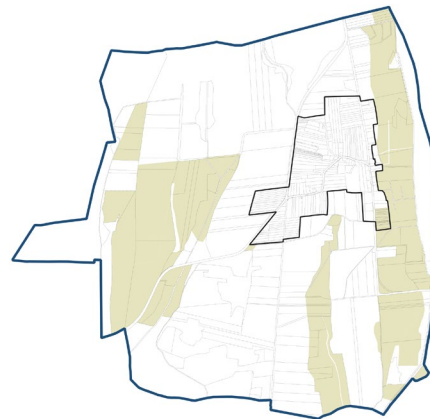
Megtalálhatóak ezen kívül beépítésre szánt **különleges területek** is, mely a belterülethez képest északi oldalon a **gázfogadó** (~0,6 ha), déli oldalon a **temető** (~0,8 ha).

Beépítésre nem szánt területek

A beépítésre nem szánt területek közül legnagyobb arányban (a teljes közigazgatási terület több, mint 60%-ában) **mezőgazdasági területeket** találunk (Általános mezőgazdasági terület (**Szántó**) 263,7 ha, illetve általános mezőgazdasági terület (**Gyep, rét, legelő**) 150,6 ha).

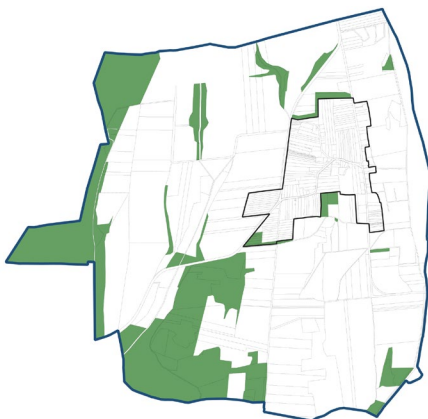
35. ábra - Általános mezőgazdasági területek, szántók (saját ábra)

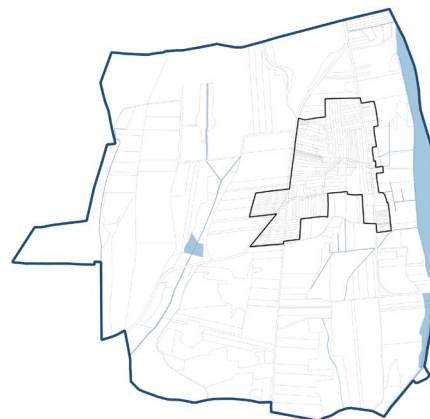
36. ábra - Gyepes mezőgazdasági terület, gyep, rét, legelő (saját ábra)

A területfelhasználás szempontjából további nagy területet fednek le az **erdőterületek**. A **védelmi**, illetve **gazdasági** erdők területe együttesen ~20%-ot tesznek ki. Az erdőterületen belül legnagyobb kiterjedésben **Gazdasági erdőt** (~14%) találunk, míg kisebb részben véderdőket (~5%).

Szintén jelentős területet fednek le a **Vízgazdálkodási területek**, habár ezek borítottsága időszak függő, vízelvezető árokok vagy öntési területek (keleti oldal Alsó-Válicka patak).

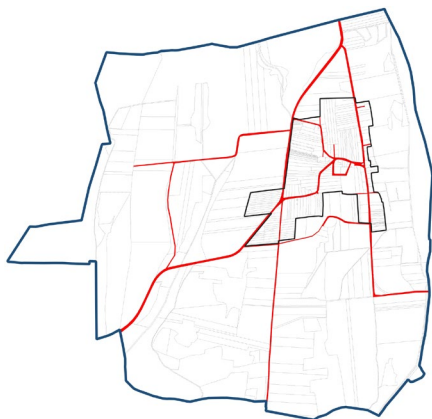

37. ábra - Erdőterületek (saját ábra)

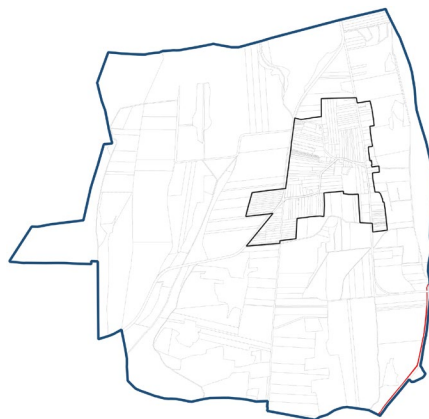

38. ábra - Vízgazdálkodási terület (saját ábra)

Beépítésre nem szánt vonalas infrastruktúra elemek közül jelentősebb a **közüti közlekedési területek** aránya, melyek biztosítják az országos és a helyi közút, a gépjármű-várakozóhely (parkoló), a járda és gyalogút, köztér, mindezek csomópontja, vízelvezetési rendszere és környezetvédelmi építményei, a közúti közlekedés, továbbá a közmű és a hírközlés építményeinek elhelyezését. Csekély mértékben keleti oldalon található még **kötőtpályás közlekedésre** alkalmas terület is, mely keskeny nyomtávú vasútvonalként üzemel.

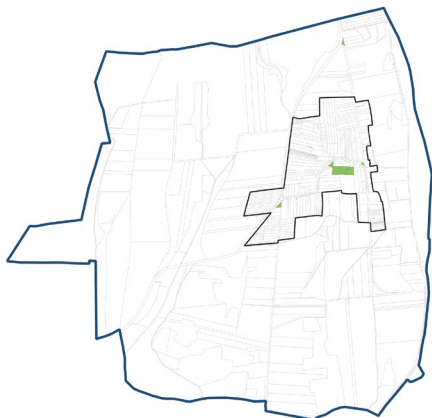

39. ábra - Közúti közlekedési területek

40. ábra - Kötőpályás közlekedési terület (saját ábra)

A település belterületén kis kiterjedésben megjelennek **Zöldterületi** elemek is: **Közparkként** jelöli a szerkezeti terv a Fő út-Kossuth utca, valamint a Fő út-Zrínyi Miklós úti elágazást, illetve a Polgármesteri Hivatal mögötti területet.

41. ábra - Közparkok (saját ábra)

5.2.2. Helyi építési szabályzat és Szabályozási Terv

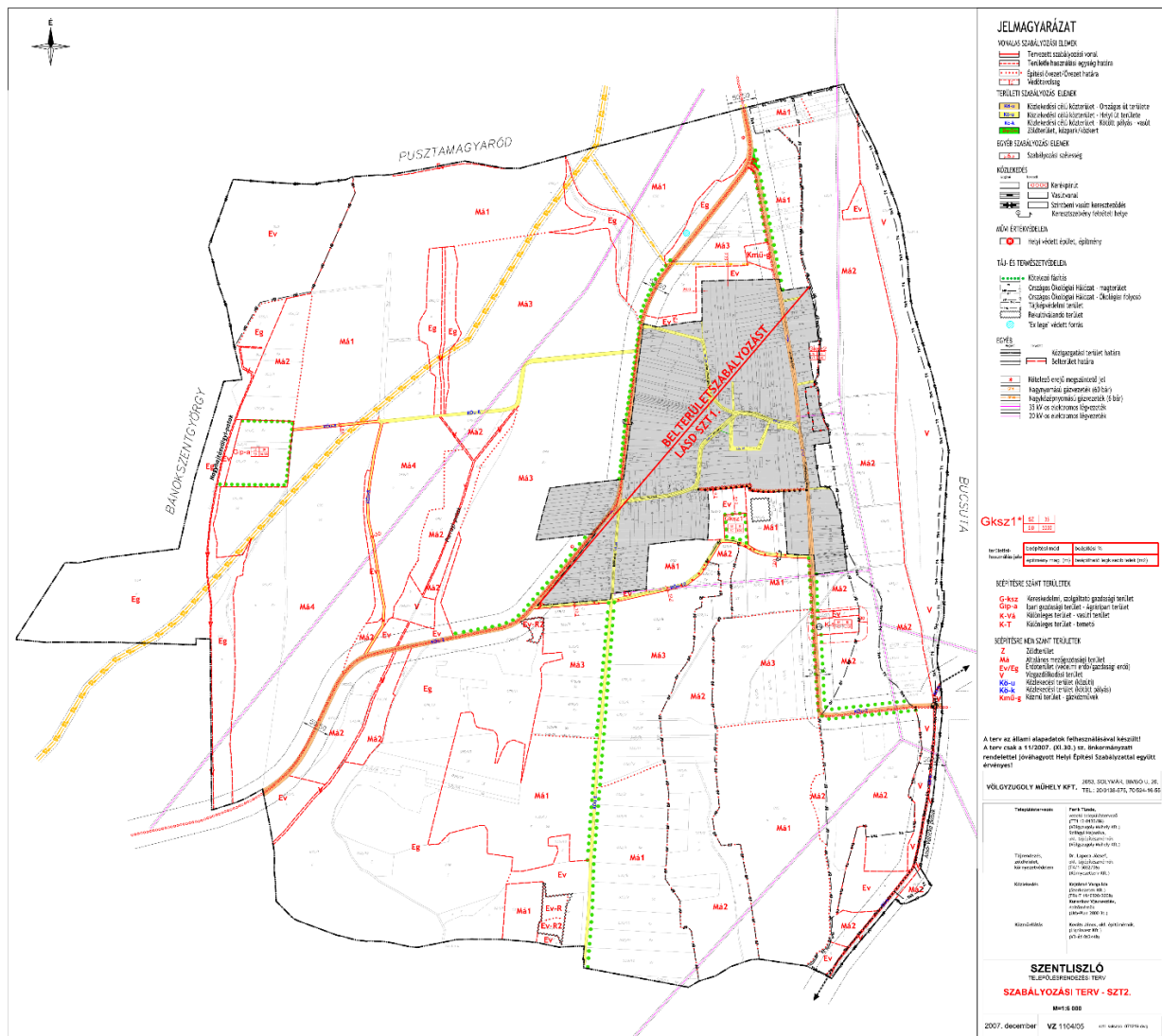
Szentlisló Község Önkormányzatának Képviselő-testülete 2007-ben alkotta meg a *Szentlisló Község Helyi Építési Szabályzatáról* szóló 11/2007 (XI.30.) SZ. önkormányzati rendeletét (továbbiakban: **HÉSZ**), mely jelenleg is hatályban van. A HÉSZ a Településszerkezeti tervre alapozva, az OTÉK előírásaival összhangban állapítja meg az építési övezeteket és övezeteket, az alábbiak szerint:

Beépítésre szánt területek	Beépítésre nem szánt területek
<i>Falusias lakóterületek (Lf)</i> - a belterületi ingatlanok nagyrésztét magában foglalja - laza beépítésű, összefüggő nagy kertes, több önálló rendeltetési egységet magában foglaló, 4,5 m-es épületmagasságot meg nem haladó lakóépületek elhelyezésére szolgál, rajta gazdasági épület is elhelyezhető	<i>Közműterületek – gázközművek (Kmü-g)</i> Közterületen a közműhálózatokat, közműlevezőket a vonatkozó szabványoknak, ágazati előírásoknak, eseti szakhatósági, ill. üzemeltetői előírásoknak megfelelően kell elhelyezni, az adott szabályozási szélességen belül.
<i>Településközpont vegyes területek (Vt)</i> több önálló rendeltetési egységet magába foglaló, lakó- és olyan helyi települési szintű igazgatási, kereskedelmi, szolgáltató, vendéglátó, szálláshely szolgáltató, egyházi, oktatási, egészségügyi, szociális épületek, valamint sportlétesítmények elhelyezésére szolgál, amelyek alapvetően nincsenek zavaró hatással a lakófunkcióra	<i>Közlekedési területek (Kö-u, Kö-k)</i> Közlekedési terület a szabályozási terven a KÖu (közúti) vagy KÖk (kötőpályás) jellel jelölt területfelhasználási egység, melyhez közlekedést szolgáló területek, közlekedési területek tartoznak.
<i>Kereskedelmi, szolgáltató gazdasági terület (G-ksz)</i> - elsősorban nem zavaró hatású gazdasági tevékenységi célú épületek elhelyezésére szolgál - volt major és a fácán nevelő területei	<i>Zöldterület (Zkp, Zkk)</i> növényzettel fedett, elsősorban pihenést, kikapcsolódást, játszást szolgáló közterület
<i>Ipari gazdasági terület – agráripari terület (Gip-a)</i> - olyan gazdasági tevékenységű célú épületek elhelyezésére szolgál, amelyek más beépítésre szánt területen nem helyezhetők el. - Agráripari terület a Kossuth úttól nyugatra	<i>Általános mezőgazdasági területek (Má)</i> - Általános mezőgazdasági területbe az Má jellel szabályozott árutermelésre alkalmas szántó, ültetvényterületek, illetve az elsődlegesen természetvédelmi rendeltetésű gyepterületek tartoznak - a felhasználás és az építés feltételeit és módját meghatározó besorolás szerint: - Általános mezőgazdasági terület - szántó (Má1) - Általános mezőgazdasági terület - gyepterület (Má2) - Általános mezőgazdasági terület – szántó (Má3) - Általános mezőgazdasági terület – gyepterület (Má4)
<i>Különleges terület – Temető (K-T)</i> - elsősorban a temetkezés kegyeleti épületei, s azt kiszolgáló és kiegészítő épületek elhelyezésére szolgál - A Zrínyi Miklós út Bucsuta felé haladó irányába	<i>Vízgazdálkodási terület (V)</i> A „V” jellel szabályozott övezet a folyóvizek, vízelvezető csatornák medre és parti sávjai

Beépítésre szánt területek	Beépítésre nem szánt területek
<i>Különleges terület – Sport (K-Sp)</i> - elsősorban sportlétesítmények elhelyezésére szolgál - A volt major és a Fő út között	<i>Erdőterületek (Ev, Eg)</i> - erdőterület az „E” jellel szabályozott erdő művelési ágú, illetve a terv szerint erdősítésre javasolt – jelenleg mezőgazdasági hasznosítású – ingatlanok területe - Szentlisló közigazgatási területén lévő erdőterületek elsődleges rendeltetésük szerint Védelmi (Ev) és Gazdasági (Eg) erdők lehetnek

1. táblázat - Beépítésre szánt és beépítésre nem szánt területek

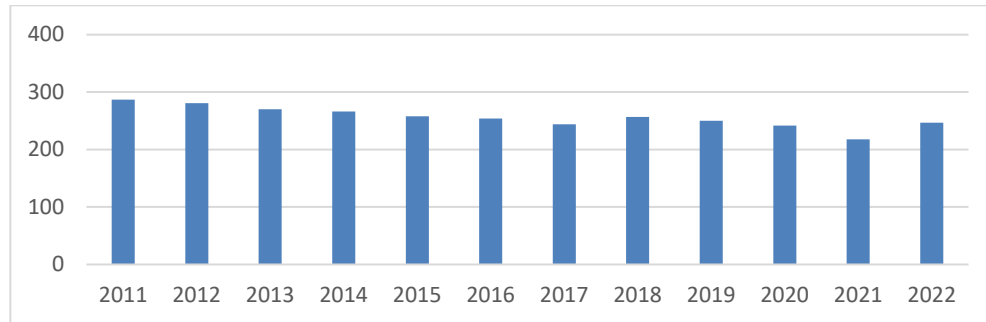
A helyi építési szabályzat egy olyan jogi eszköz, mely a Településszerkezeti tervben rögzített helyi sajátosságoknak megfelelően biztosítja az építési helyi rendjét. Településfejlesztési szempontból kisebb jelentőséggel bír, ugyanakkor térbeli keretet határoz meg az egyes fejlesztési célokban meghatározott, megvalósítandó épített környezeti elemek számára.

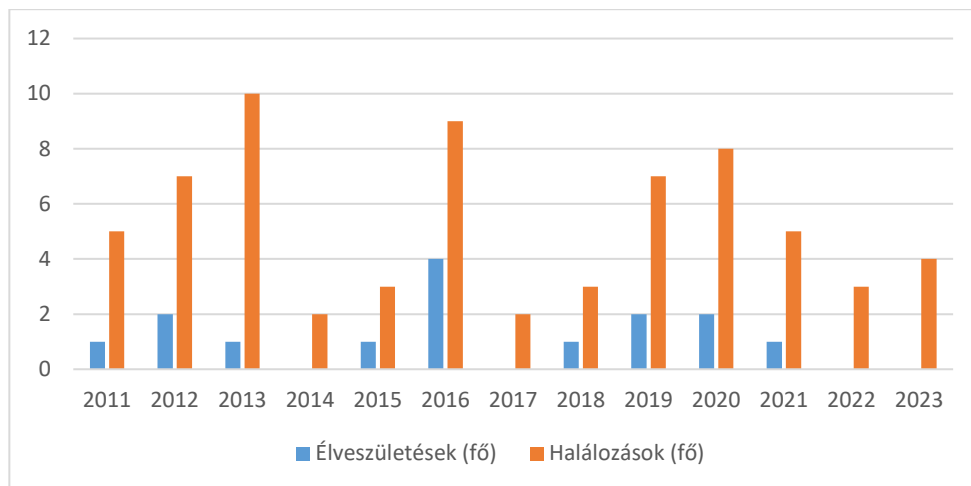
42. ábra - Szentlisló Község Helyi Építési Szabályzatáról szóló 11/2007. (XI. 30.) önkormányzati rendeletének 3. sz. melléklete

6. Szentlisló társadalma, demográfiai helyzete

Szentlisló népessége 2011 óta fogyatkozó tendenciát mutat. Míg 2011-ben lakosságának száma 287 fő volt, ez a szám folyamatosan csökkent. 2013-ban 270, 2020-ban, 242, 2021-ben 218-ra esett vissza, amiben a COVID pandémiának is vélhetően szerepe volt. Az élveszületések száma elmarad a halálozásokétól. 2022 és 2023-ban pedig nem is regisztráltak születéseket, csak halálozásokat.

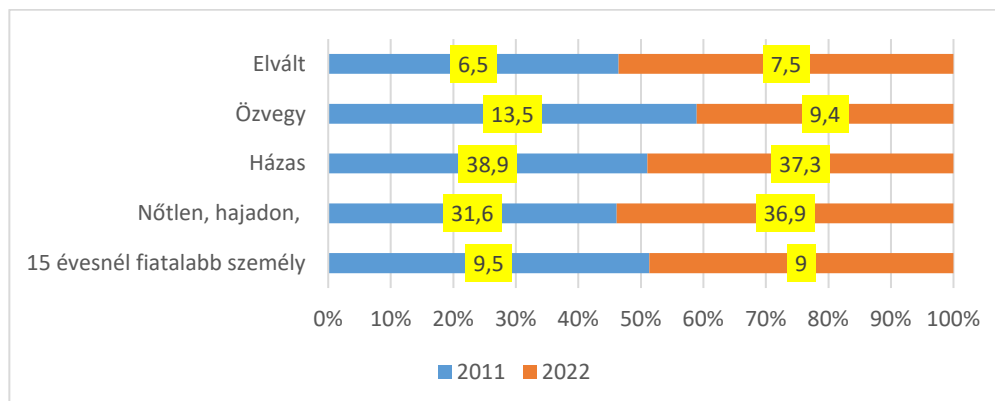

43. ábra: Lakónépességszám változás 2011 és 2022 között (fő) Forrás: KSH Tájékoztatási adatbázis

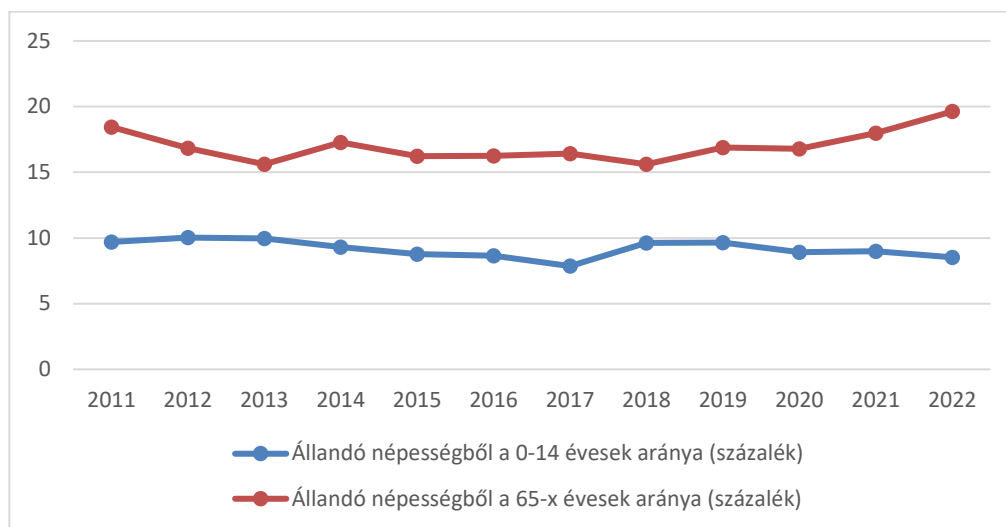
44. ábra: Élveszületések és halálozások száma Szentlislón 2011 és 2022 között (fő)

Szentlislón 2011-ben a lakosság 39%-a élt házasságban, 32% élt egyedül, 13,5% volt az özvegyek aránya és 6,5% volt elvált státuszú. 2022-re kismértékben csökkent a házasságban élők aránya (37,3%), növekedett a nőtlenek és hajadonok aránya (36,9%) valamint az elváltaké is (7,5%).

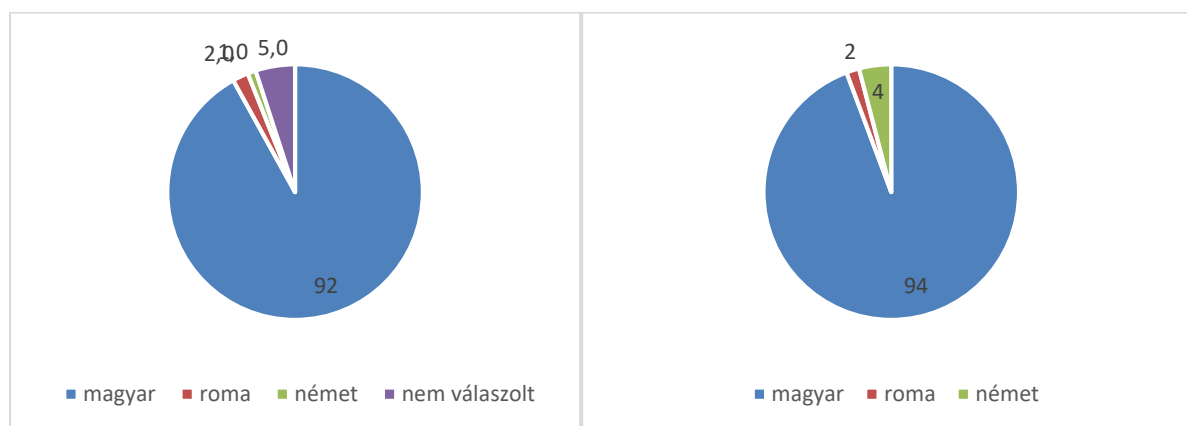
45. ábra: A lakosság megoszlása családi állapot szerint 2011-ben és 2022-ben, Forrás: KSH Népszámlálási adatok

Szentlisló lakossága idősödő, az időskorúak aránya folyamatosan meghaladja a fiatalokét. 2018-tól kezdődően azt láthatjuk, hogy az idősek aránya az állandó népességen belül tendenciózusan növekedett, miközben a fiatalok aránya egyre kisebb lett.

46. ábra: Állandó népességből a fiatalok és időskorúak arányának változása 2011 és 2022 között (%)

Szentlisló 95%-ban magyar lakta település, 2011-ben a lakosság 92%-a vallotta magát magyarnak, 2%-os volt a romák aránya, fél százalék körüli a németek aránya. 2022-re a magyar nemzetiségűek aránya 94%-ra nőtt, a roma népesség aránya nem változott, viszont a német nemzetiségűek aránya nőtt 4%-ra. A német nemzetiségűek növekvő arányát magyarázhatja, hogy Szentlisló településen osztrákok, vagy németek vásároltak ingatlant az utóbbi évtizedben.

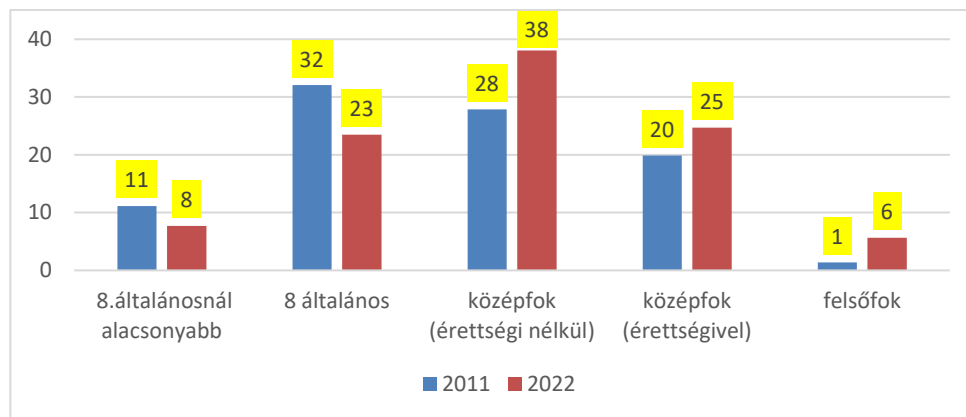
47. ábra: A lakosság nemzetségi szerinti összetétele, 2011-ben és 2022-ben (%) Forrás: KSH Népszámlálás adatai

Szentlisló, hasonlóan a letenyei járás többi aprófalvas településéhez, küzd az elvándorlás okozta problémákkal. A statisztikai adatok alapján, az elmúlt két évtizedben veszített népességéből az elköltözések miatt. 2000 és 2022 között Szentlisló 39 főt veszített el az elvándorlások következtében, ami egy ilyen kislélekszámú településnél jelentős veszteség. Ugyanakkor az is elmondható, hogy az elmúlt évtizedben kismértékben csökkent az elvándorlások száma.

48. ábra: Elvándorlások számának alakulása 2000 és 2011, valamint 2012 és 2022 között (fő), Forrás: KSH Tájékoztatási adatbázis

Szentlisló lakosságának képzettségi viszonyai az elmúlt évtizedben javultak. 2011 adataihoz képest 2022-re csökkent az alacsony iskolai végzettségűek aránya, a nyolc általánost végzettek aránya 32%-ról 23%-ra esett vissza. Növekedett viszont a közép és felsőfokú végzettségűek aránya. A szakmunkás és szakközépiskolát végzettek aránya 28%-ról, 38%-ra nőtt, az érettségizettek aránya 20%-ról 25%-ra növekedett. Bár a diplomások aránya 2022-ben Szentlislón alacsony, elmarad, mind járás (8,4%), mind pedig a vármegye (15,6%) hasonló értékeitől, 2011-hez képest növekedést láthatunk. 2011-ben a nagyon alacsony 1%-ról, 2022-re 6%-ra növekedett.

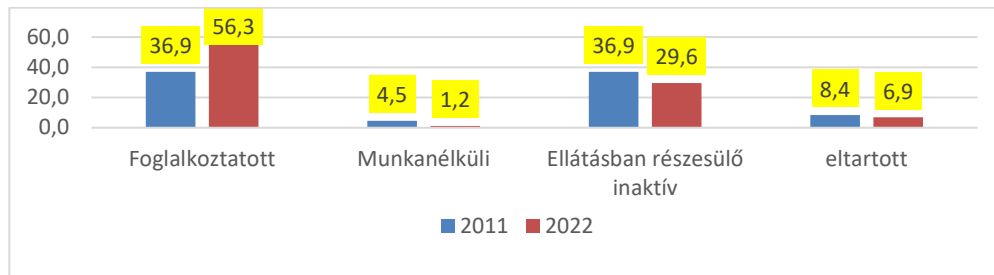

49. ábra: A lakosság iskolai végzettség szerinti megoszlása 2011-ben és 2022-be Forrás: KSH Népszámlálási adatok

7. Humán infrastruktúra, közszolgáltatások

7.1. Foglalkoztatottság, jövedelem, életszínvonal

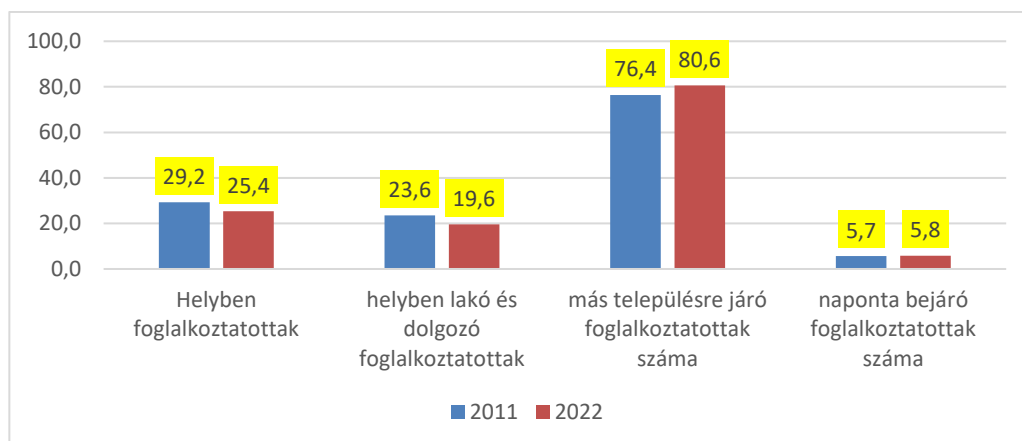
Szentlisló lakosságának foglalkoztatottsági viszonyai javultak az elmúlt két népszámlálás között eltelt évtizedben. A foglalkoztatottak aránya 36,9%-ról 56,3%-ra növekedett, miközben a munkanélküliek aránya 4,5%-ról a minimális 1,2%-ra csökkent. Csökkent azoknak az inaktívnak is az aránya, akik valamilyen ellátásban részesültek (nyugdíj, gyermekgondozási segély stb.). Az előregedés miatt csökkent az eltartottak aránya is 8,4%-ról 6,9%-ra.

50. ábra: Szentlisló lakosságának gazdasági aktivitás szerinti megoszlása 2011 és 2022-ben Forrás: KSH Népszámlálási adatok

Szentlisló helyi gazdasága, méretéből adódóan csak nagyon kis létszámot tud helyben foglalkoztatni, a faluban nincsenek nagyobb foglalkoztatók, a polgármesteri hivatalon kívül Bánokszentgyörggyel működtetnek közös önkormányzati hivatalt. Alapfokú oktatási és nevelési intézmény sincs a településen, óvodába, iskolába a szomszéd nagyobb lélekszámú falvakba, vagy a járásközpontba viszik a gyerekeket. Hasonlóan orvosi egészségügyi ellátást is a szomszédos nagyobb falvakban tudnak igénybe venni. A településen a szociális segélynyújtást - például az idős egyedül állók étkeztetését - a falugondnoki szolgálat szervezi meg.

Az előbb leírtak okán már 2011-ben is a foglalkoztatottak 76,4%-a dolgozott másik településen. Arányuk 2022-re 80,6%-ra nőtt. A helyben lakó és dolgozók aránya tovább csökkent, a 2011-ben mért 23,6%-ról, 2022-re 19,6%-ra csökkent.

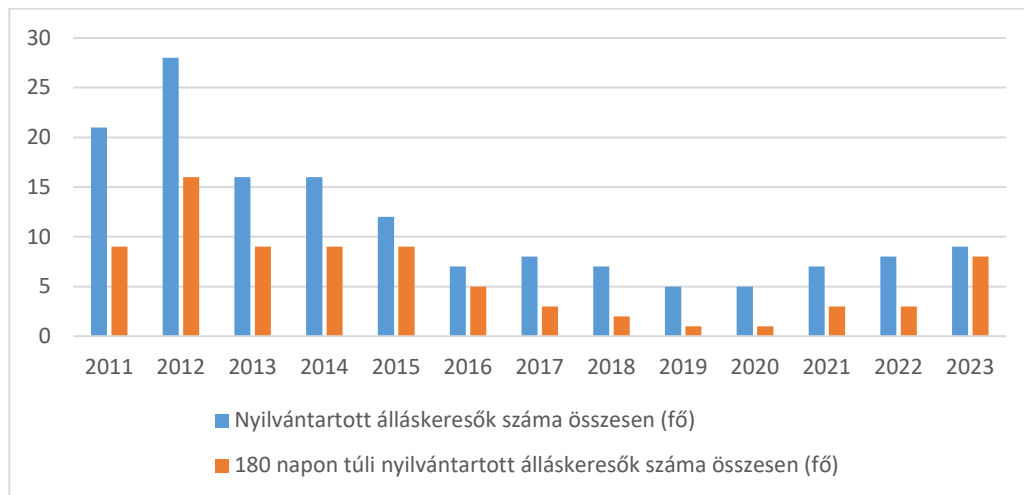

51. ábra: Szentlisló lakosságának megoszlása foglalkoztatás helye szerint, Forrás: KSH Népszámlálási adatok alapján

Munkanélküliség

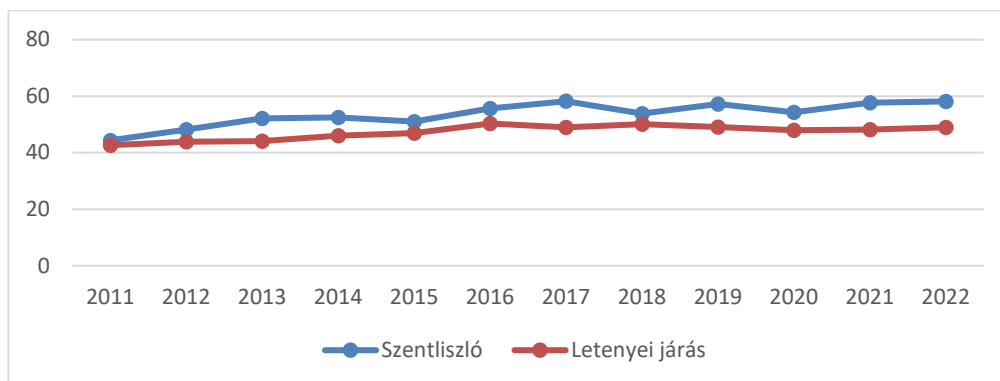
Szentlislón csökkent az elmúlt évtizedben mind az álláskereső, mind pedig a három hónapot meghaladóan munkát keresők száma, bár az is igaz, hogy 2021 és 2023 között kismértékű növekedés tapasztalható, ami a COVID 19 pandémiát követő nehéz gazdasági helyzettel is magyarázható.

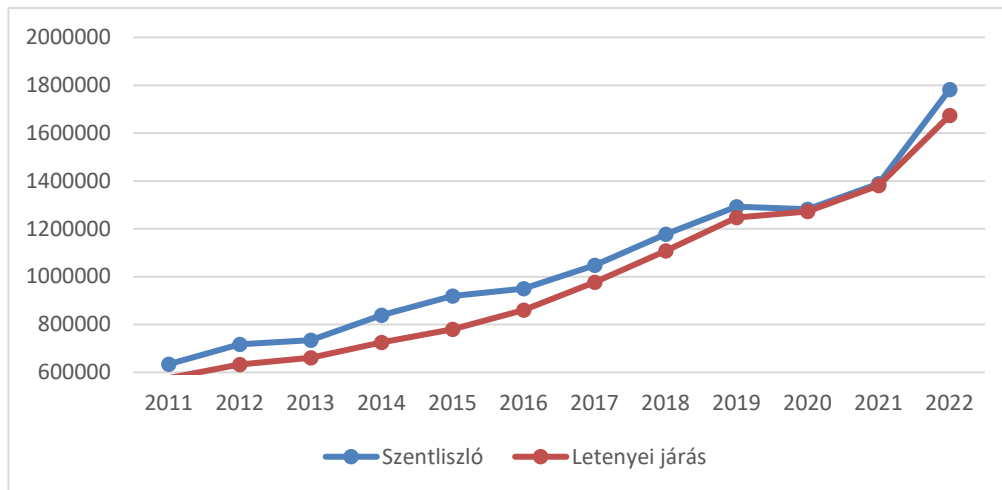
52. ábra: Nyilvántartott álláskereső és a három hónapot meghaladó álláskereső számának alakulása 2011 és 2023 között (fő)

Jövedelmi viszonyok

Szentlisló jövedelmi viszonyait tekintve, elmondható, hogy a 100 főre jutó adófizetők számában a járás értékeit meghaladja. Ugyancsak kismértékben, de magasabb, az egy lakosra jutó SZJA adóalapot képező jövedelem mennyisége is.

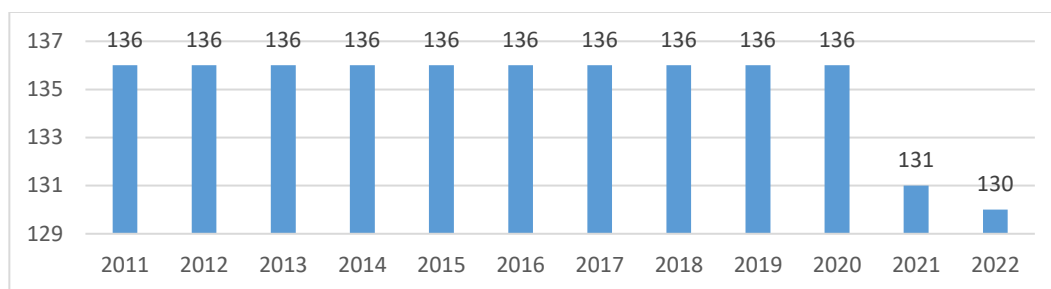
53. ábra: 100 főre jutó SZJA adófizetők száma (fő), Forrás: TEIR adatok alapján

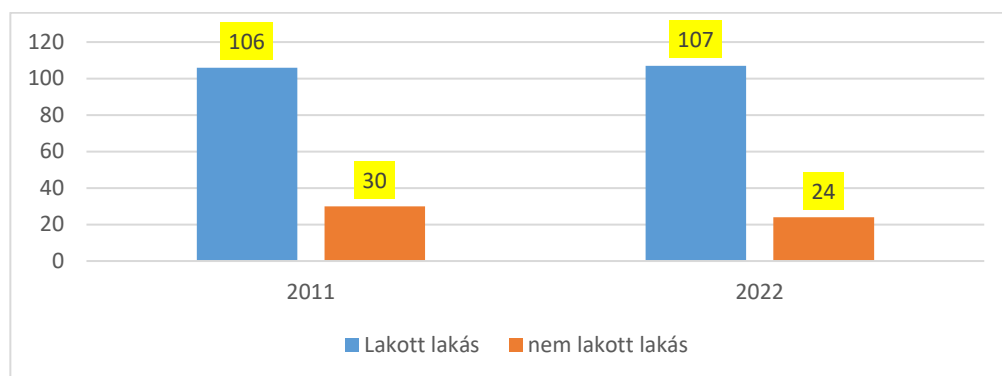
54. ábra: Egy lakosra jutó SZJA adóalapot képező belföldi jövedelem (Ft), Forrás: TEIR adatok alapján

Lakásállomány

Szentlisló lakásállománya 2011 és 2020 között stabilan 136 db lakásból állt. Számuk 2020 és 2022 között csökkenni kezdett. A lakások lakottságában kismértékű javulás figyelhető meg, 2011-ben a 136 lakásból 30 üres volt, számuk 2022-re, 24-re csökkent.

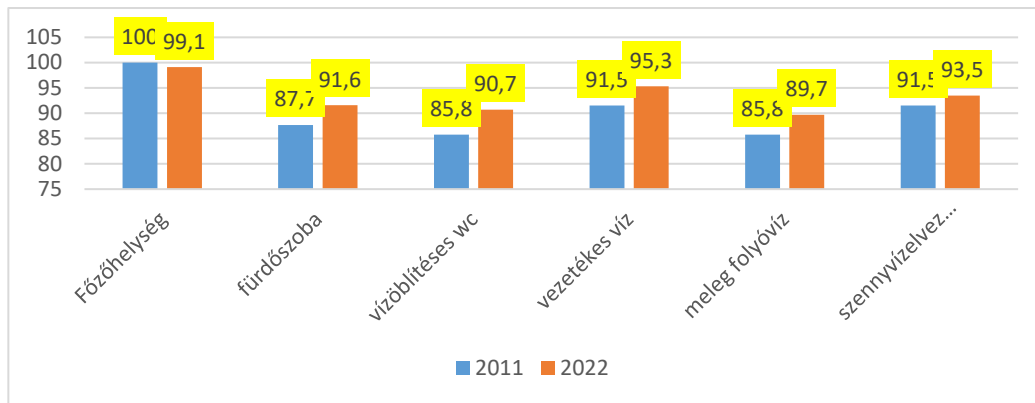

55. ábra: Lakásállomány alakulása 2011 és 2022 között (db) Forrás: KSH Tájékoztatási adatbázis

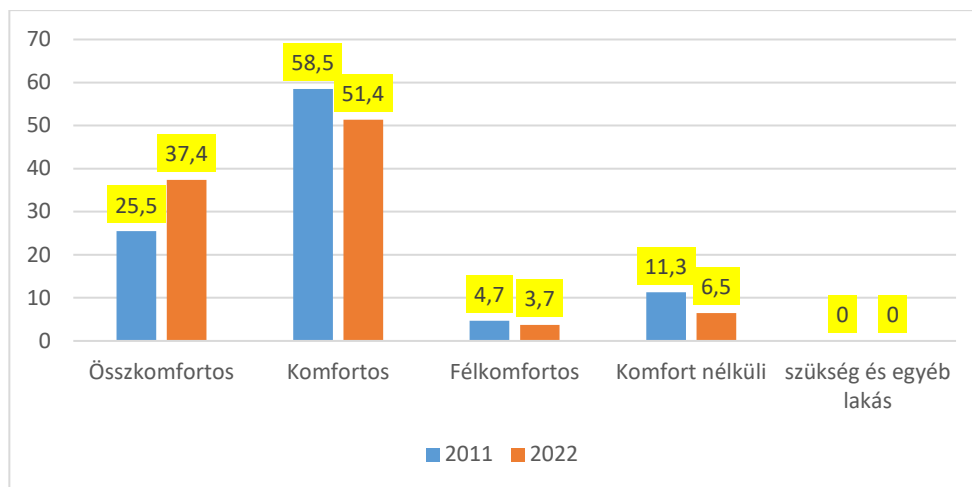

56. ábra: A lakások lakottsága 2011-ben és 2022-ben (db), Forrás: KSH Népszámlálási adatok

Javult a szentlislói lakásállomány felszereltsége is. 2022-ben a lakások 92%-a rendelkezett fürdőszobával, 90,7%-a vízellátással wc-vel, 95,3%-a vezetékes vízellátással, és 93%-uk volt bekötve a szennyvízelvezető csatornarendszerbe. A lakások komfortfokozata sokat javult, 37,4%-uk összkomfortos, 51,4%-uk komfortos, csökkent a félkomfortos és a komfort nélküli lakások aránya a korábbi népszámlálási adatokhoz képest.

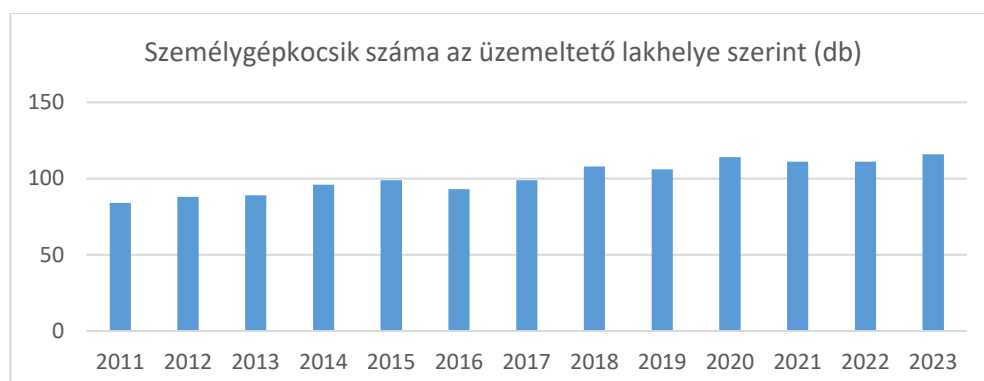
57. ábra: Lakások felszereltségének változása 2011 és 2022 között (%), Forrás: KSH Népszámlálási adatok

58. ábra: Lakások komfortfokozata 2011 és 2022-ben (%) Forrás: KSH Népszámlálási adatok

Személygépkocsik száma

A személygépkocsik száma dinamikus növekedést mutatott az elmúlt egy évtizedben.

59. ábra - Forrás: KSH Tájékoztatási adatbázis

7.2. Szentlisló humáninfrastruktúrája

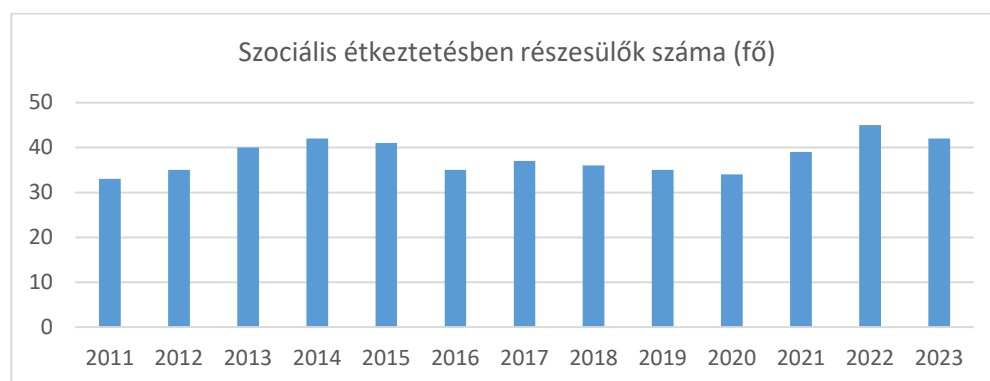
Alapfokú nevelés, oktatás

Szentlislón nincs helyben sem bölcsőde, sem óvoda, sem pedig alapfokú oktatás. A gyerekeket a szomszédos nagyobb lélekszámú településekre viszik.

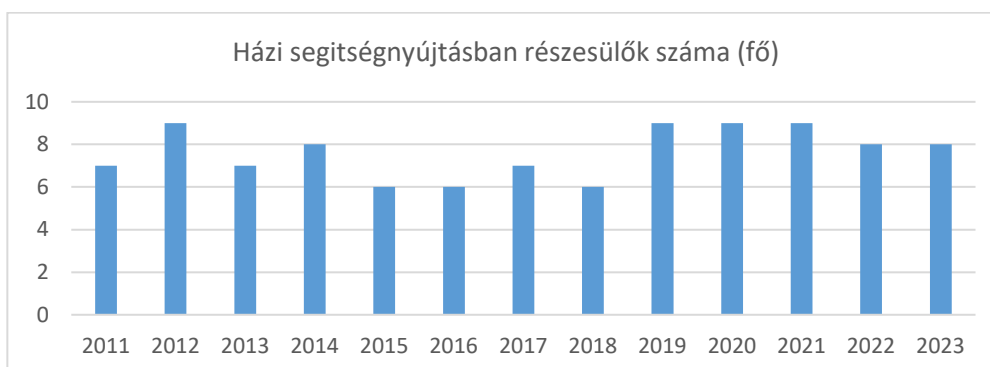
Egészségügyi ellátás

Szentlislón nincs helyben háziorvosi rendelő, nincs helyben háziorvos, sem védőnő. Ezt szintén a szomszédos nagyobb településekről oldják meg

Szociális ellátás

60. ábra: Szociális étkeztetésben részesülők száma (fő), Forrás: KSH Tájékoztatási adatbázis adatai alapján

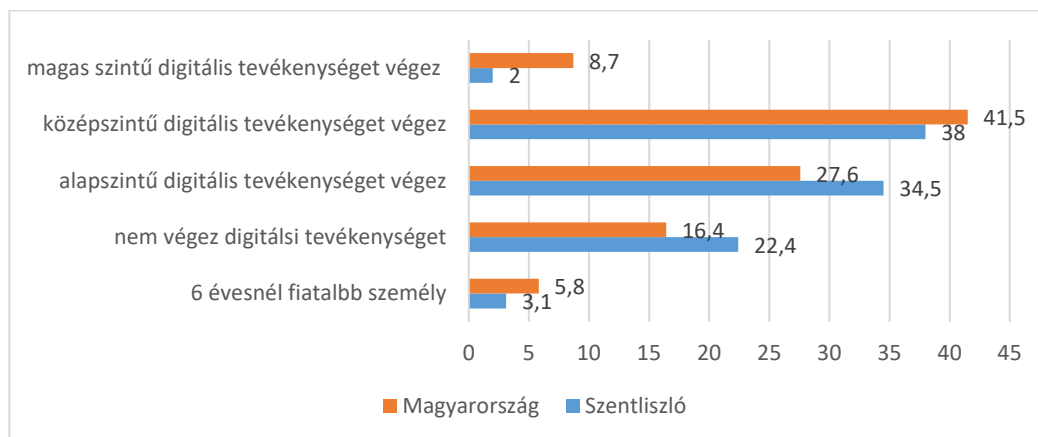

61. ábra - Forrás: KSH Tájékoztatási adatbázis adatai alapján

Digitális kompetenciák

A népesség digitális ismereteiről adatok csak a legutolsó népszámlálás időpontjáról vannak. Szentlisló lakossága idősödő, ezért nem meglepő, hogy digitális jártasság tekintetében elmarad az országos átlagtól. Ugyanakkor kedvezőnek tekinthető, hogy a szentlislói lakosok 73%-a alapszinten, illetve középszinten jártas az internet világában, képes információkhoz jutni, ügyeket intézni a neten. Magas szintű jártasság (programozás, web fejlesztés, problémamegoldás) a lakosok 2%-át jellemzi. Az országos átlag (16,4%) kétszerese azok aránya Szentlislón, akik semmilyen digitális tevékenységet nem végeznek. A helyi lakosság digitális jártassága fejlődésének segítése fontos cél lehet, különösen Szentlisló

esetében, ahol a helyben elérhető közszolgáltatások egyre szűkösebbé válnak, az idősebb lakosság mindennapi ügyintézését könnyítheti meg, ha ügyeiket, például a csekkbefizetés on-line tudnák intézni.

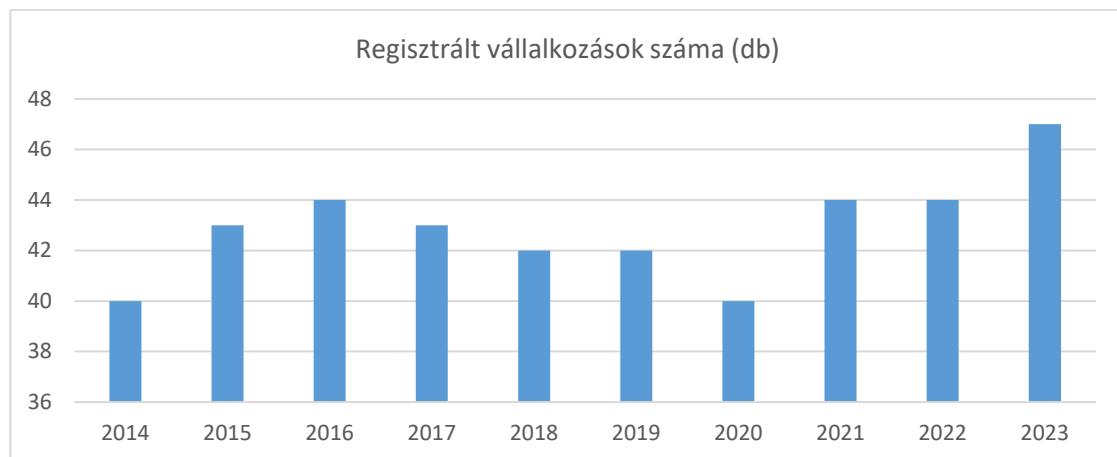

62. ábra: A népesség digitális jártassága (%), 2022

8. Szentlisló gazdasága

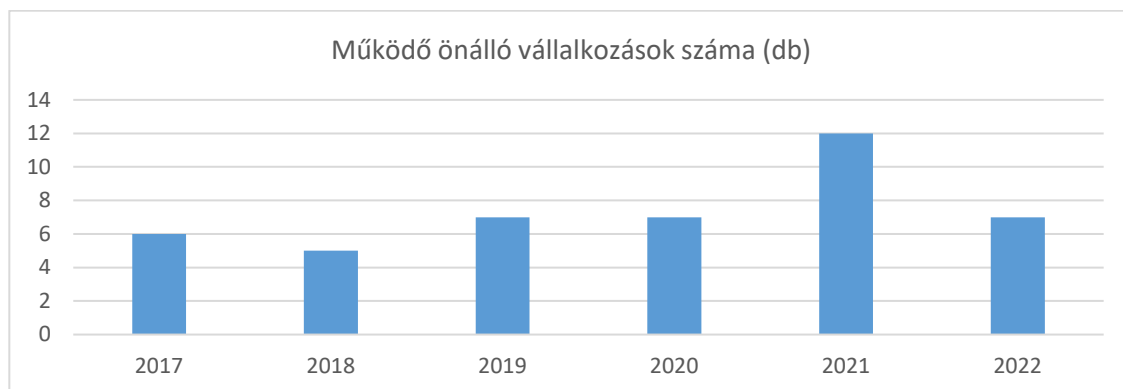
Szentlisló méretéből adódóan nem rendelkezik jelentős helyi foglalkoztatókkal, a helyben lakó foglalkoztatottak 80%-a más, nagyobb környező településekre jár dolgozni, helyben csak a lakosság 20%-a foglalkoztatott. A polgármesteri hivatalon kívül más nagyobb foglalkoztató nincs a településen.

Az elmúlt években kismértékben növekedett a regisztrált vállalkozások száma, ezek jelentős része mikro vállalkozás, vagy egyéni vállalkozókból tevődik össze.

63. ábra: regisztrált vállalkozások száma (db), Forrás: KSH Tájékoztatási adatbázis

A működő önálló vállalkozások száma alacsony, 2021 és 2022 között a számukban visszaesés tapasztalható, mely egyrészt magyarázatot a település romló demográfiai viszonyaival (egyre kevesebb a vállalkozni képes fiatalok aránya a lakosságon belül) másrészt pedig a covid 19 pandémia okozta válságot követő gazdasági problémák miatt, a vállalkozások is számos nehézséggel néztek szembe. Szentlislón jelenleg két erdőgazdálkodással foglalkozó cég működik.

64. ábra: Működő önálló vállalkozások száma (db), Forrás: KSH Tájékoztatási adatbázis

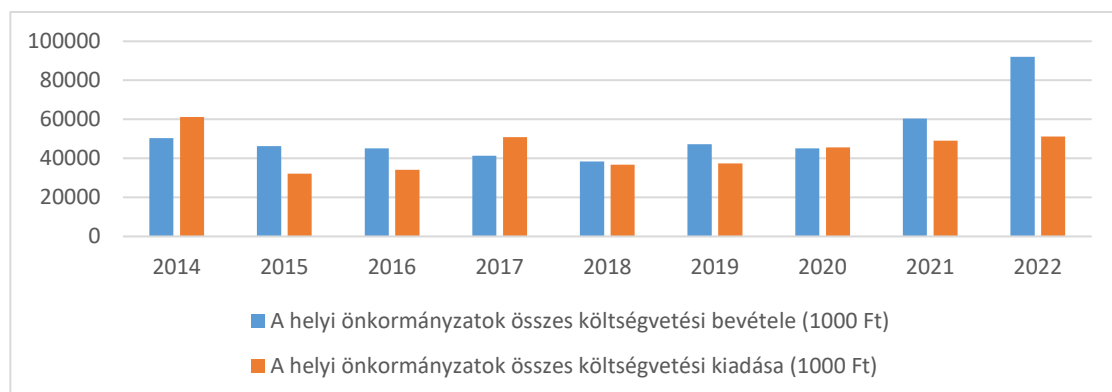
A működő vállalkozások számának csökkenése ellenére azonban, az önkormányzati költségvetés szempontjából kedvező, hogy az elmúlt években a helyi iparüzési adóbevételek kismértékben, de növekedtek.

65. ábra: Helyi iparűzési adóbevételek alakulása 2014-2022 között (Ezer Ft), Forrás: KSH Tájékoztatási adatbázis

Önkormányzat gazdálkodása, Településüzemeltetés

Szentlisló önkormányzatának aprófaluként, fogyó és előregedő népességgel, kevés helyben működő vállalkozással, korlátozottak a lehetőségei a bevételeket illetően. Az önkormányzat gazdálkodása kiegyensúlyozott, hiszen az önkormányzat bevételei kismértékben, de évről-évre meghaladták a kiadásokat.

66. ábra: Önkormányzati bevételek és kiadások alakulása 2014 és 2022 között (1000 Ft), Forrás: KSH Tájékoztatási adatbázis

Az önkormányzat bevételeinek növelését hosszútávon biztosíthatná az olyan kisebb, helyi vállalkozások letelepedésének támogatása, amelyek a térségi értékekre, hagyományok megőrzésére alapozva, a helyi turizmus élénkítését céloznák meg. Szentlisló kedvező természeti adottságai okán, vonzó lehet olyan gyermekes családok beköltözésére is, akik helyben indítanának vállalkozásokat, akár a falusi vendéglátás, akár az élelmiszertermelés területén.

9. Településrendezési, településszerkezeti vizsgálat

9.1. A település szerkezete, a területfelhasználás vizsgálata

Egy település szerkezetét a természeti adottságain túl alapvetően befolyásolják az épített környezet meglévő elemei is, melyek kiindulási alapot biztosítanak a térségi fejlődés számára. Szentlislón a **belterület** településszerkezetét a fő közúti közlekedési vonalak és a domborzat határozzák meg. A település történeti kialakulásából adódóan központnak tekinthető a Szent Szaniszló vértanú püspök templom környezete. Meghatározó vonalas elem a Fő út, mely kettészeli a települést, továbbá összeköttetést biztosít a Pusztamagyaród-Bánokszentgyörgy felé haladó Kossuth utcával, illetve a Zrínyi Miklós úttal Bucsuta felé.

Közlekedéshálózati elemek:

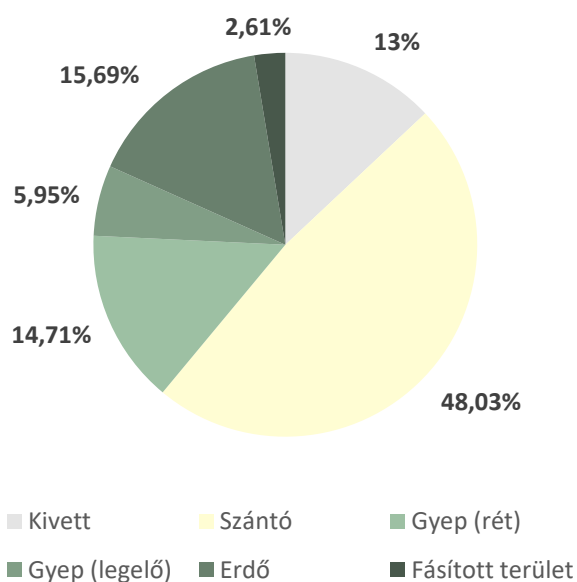
- 7536, 7534 jelű utak
- Csömödéri Állami Erdei Vasút a település délnyugati határán

Vízfolyások:

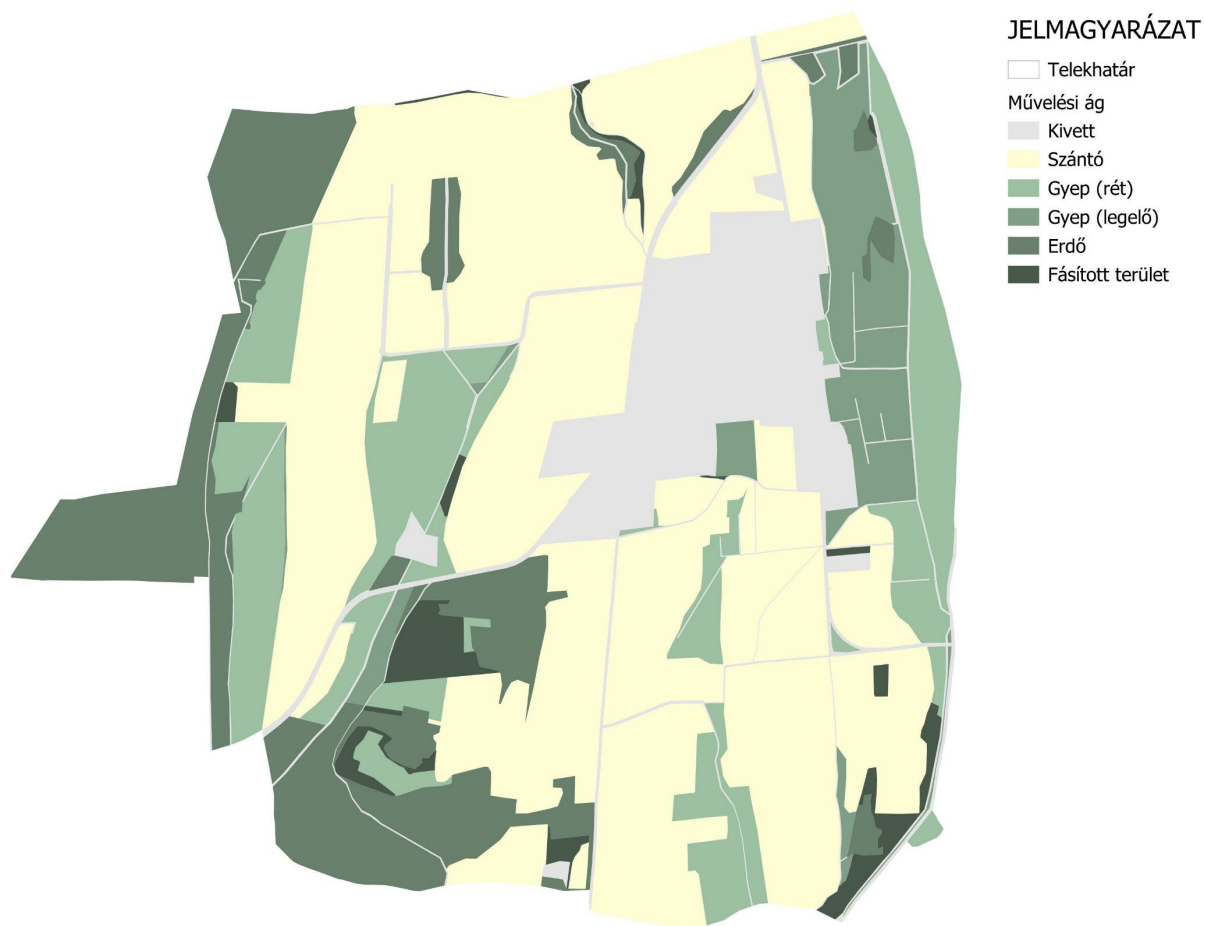
- Alsó-Válicka patak
- Csatornák, a települést behálózva

A közigazgatási terület **külterületén** legnagyobb arányban megjelenő művelési ág a **szántó**, ezt követi az **erdő**, amelynek aránya országos átlag alatt van. További nagy területet fednek le a különböző **gyepterületek**. Egyéb művelési ág a településen nincs.

	Terület (ha)	Eloszlás (%)
Kivett	89,59	13
Szántó	330,96	48,03
Gyep (rét)	101,35	14,71
Gyep (legelő)	41,02	5,95
Erdő	108,14	15,69
Fásított terület	17,98	2,61

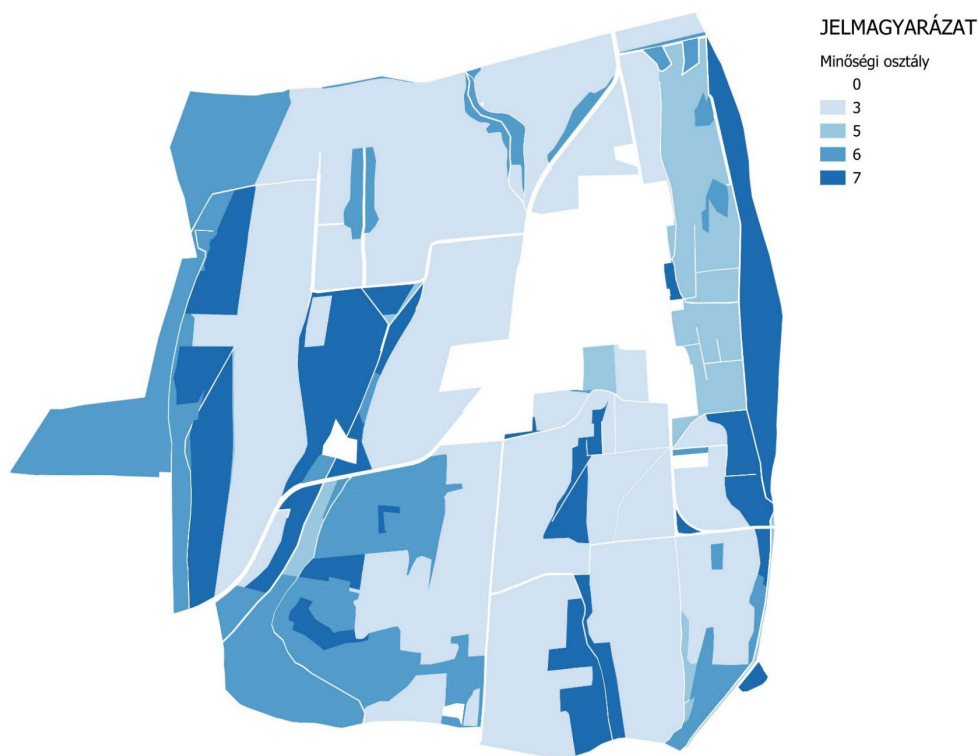
67. ábra - A művelési ágak területi megoszlása (saját ábra)

6842. ábra - Művelési ágak (saját ábra)

091 - Letenyei becslőjárás második osztályozási vidék az egyes művelési ágak minőségi osztályainak AK/ha értéke								
Művelési ág	Minőségi osztály							
	1	2	3	4	5	6	7	8
szántó	23,5	19,1	16,5	12,5	10,1	7	3,5	3
rét	34,8	32,1	23,5	18,2	16,5	10,8	9,4	3,3
szőlő	69,5	57,3	46,9	41,7	33,9	30,4	24,3	12,5
kert	33,9	28,7	26,9	24,3	23,5	10,4	-	-
gyümölcsös	33,9	28,7	26,9	24,3	23,5	-	-	-
legelő	13,2	9,4	7,6	4,5	3,3	2,8	2,4	1
nádas	-	-	-	-	-	-	-	-
fásított terület	7,3	4,9	3,8	3,1	2,3	1,6	0,9	0,4

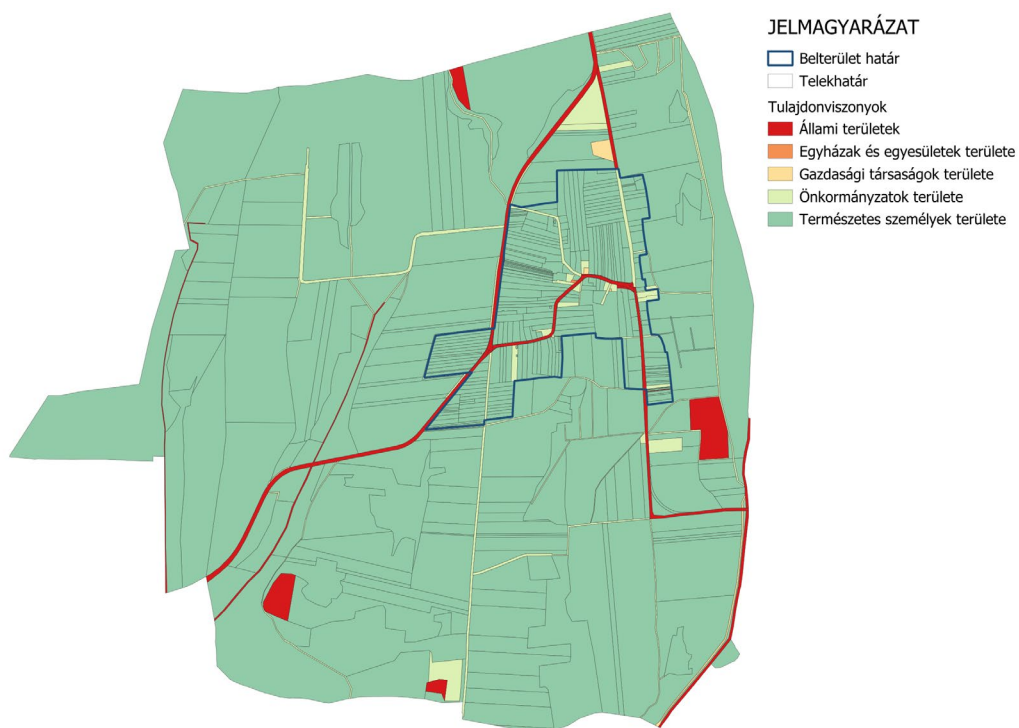
2. táblázat - Művelési ágak területe, aranykorona értéke (forrás: földhivatali adatszolgáltatás)

69. ábra - Minőségi osztályok (saját ábra)

9.2. Tulajdonvizsgálat

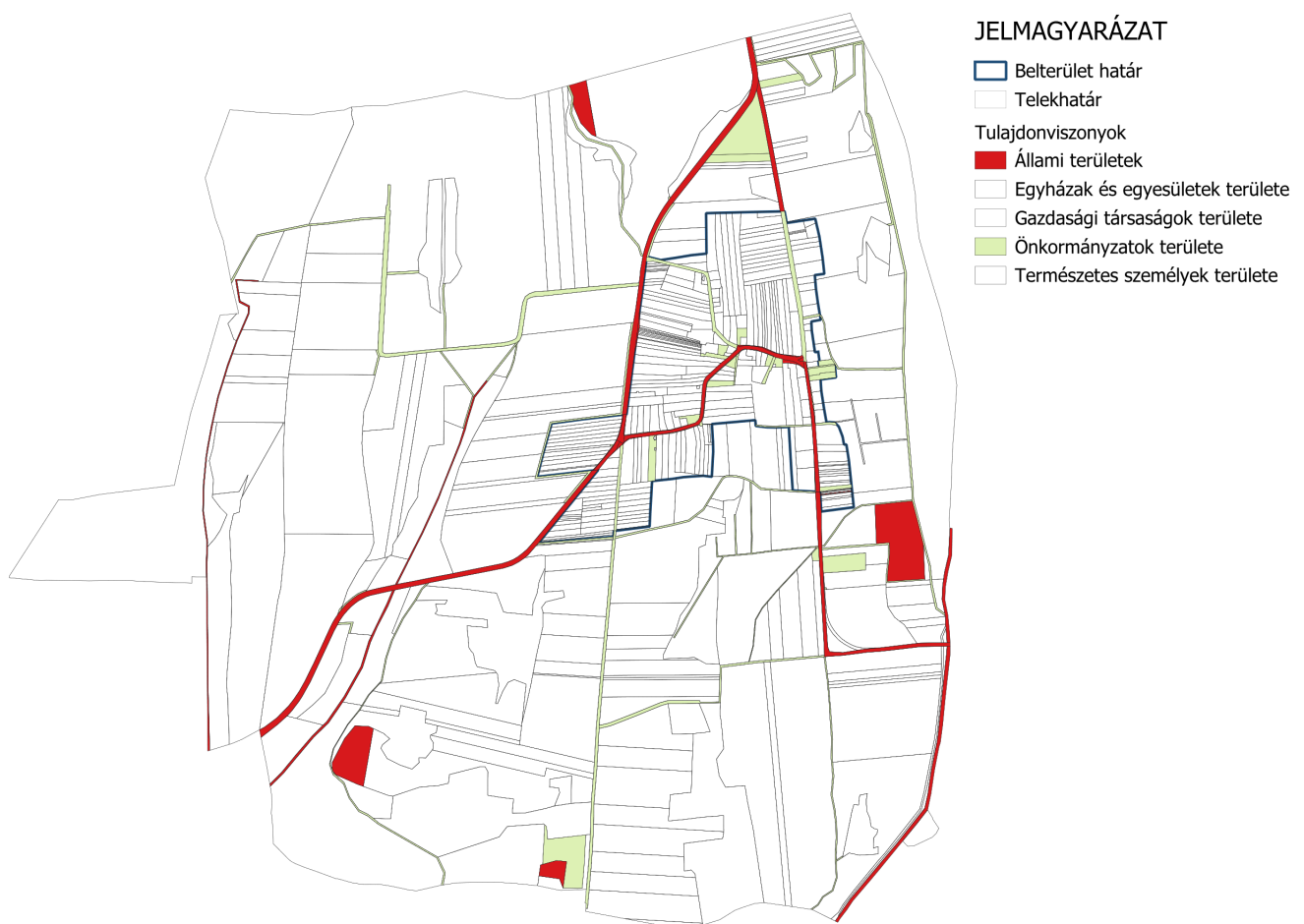
A település közigazgatási területén, a tulajdoni viszonyokat az alábbi összesítő ábra mutatja be, mely a Lechner tudásközpont által rendelkezésre bocsátott adatok alapján került elemzésre.

701. ábra - Szentlisló földrészeinek tulajdonviszonyai (forrás: Lechner Tudásközpont, saját ábra)

Az önkormányzati tulajdonban lévő ingatlanok három csoportba sorolhatók:

1. **Forgalomképtelen ingatlanok:** a közutak, terek, közterületek, parkok, köztemető, játszóterek. Ezek karbantartásáról, felújításáról az önkormányzat folyamatosan gondoskodik, amelyet önerőből, valamint pályázati úton elnyerhető pénzekből kíván megoldani.
2. **Korlátozottan forgalomképes ingatlanok:** ide tartoznak az általános iskolák, orvosi rendelő, óvodák, könyvtár épületei. Ezek elidegenítését az önkormányzat nem tervezi, azokat lehetőségéhez mértén karban tartja és lehetőség szerint felújítja és bővíti, korszerűsíti, részben pályázati források megszerzésével.
3. **Forgalomképes ingatlanok:** az önkormányzat tulajdonában lévő kül-és belterületi ingatlanok.

71. ábra - Szentlisló földrészeinek állami és önkormányzati tulajdonviszonyai
(forrás: Lechner Tudásközpont adatai alapján, saját ábra)

10. Az épített környezet és az építészeti örökség vizsgálata

10.1. Településszerkezet történeti kialakulása, történeti településmag

Az írásos források először 1336-ban említik – *Scenthwynchlou* – formában. 1332-1337 között a pápai tizedjegyzék említette újra *Sancti Wencezlai* formában. A középkorban egyre jelentősebbé váló település templomáról már a XIV. századból is maradt feljegyzés. Későbbi névváltozatai: 1443-ban *Zenthvizió*, 1552-ben *Zenthlyzló*, 1723-ban pedig *Szent Lisló* formában fordult elő.

A 16. század első felében az alsólendvai Bánffy családnak volt birtoka, valamint Gombos János és Wenthei Gáspár nevéről is említés történt, akik jobbágyportával rendelkeztek a településen. A török időkben a falu is megszenvedte, az 1500-as évek közepén a Kanizsáról kiinduló támadásokkor Szentlisló és temploma is elpusztult. 1548-ban néptelenként említik: "Zenthwyzlo depop. per Turcas", azaz "Szentlislót kipusztították a törökök". Később csak helynévként említik lakosok nélkül, még 1690-ben is pusztai faluként szerepel. A török kitakarodása után Szentlisló kuriális község lett. 1720-ban többek között a Bokán, Büki, Harmadás, Kerese, Léránth, Lődri, Pál, Sabján, Szakon, Szalai, Szökrén, Tuboly nevű családokat említik a faluban.

Egy 1728-as összeírásban azt találjuk, hogy a falu a Tuboly család birtoka, 25 évvel ezelőtt kezdett benépesülni. 1721-ben Tuboly János és Zsigmond királyi adományt kaptak a községben. (Ez a Tuboly Zsigmond Zala vármegye esküdtje, Tuboly Mihály főszolgabíró édesapja, Tuboly László nagyapja.) 1748-ban 31 házat írtak össze. Az 1778-ban végzett népszámláláskor 209, 1802-ben pedig már 293 lakosa volt. A 18-19. század fordulóján a Tuboly és a Léránt család szerepel, mint birtokos, az 1850-es felmérés a következő jelentősebb birtokosokat sorolja fel: Tuboly Gáspár, Ifsits János, Tuboly József és Péter, özv. Léránt Károlyné asszonyság, Dervarits András táblabíró.

7243. ábra - Magyarország Első Katonai Felmérés (1782–1785) (forrás: maps.arcanum.com)

Az első katonai felmérésen látható, hogy Szentlisló község kialakulásában meghatározó szempont a környező domborzat, illetve vízrajz is, hiszen közvetlenül a Válicka-patak felett, két dombság völgyében épült. A patak mentét mocsaras, nád nélküli, erődfoltos területek, míg a település környezetét sűrű erdőség és változatos domborzati elemek alkotják. Ettől északra Magyaród település domboldalain a szőlőtermesztés volt meghatározó.

73. ábra - Magyar Királyság (1819–1869) - Második katonai felmérés, (forrás: maps.arcanum.com)

A második katonai felmérés 1858-ban készült. Az előző korszakhoz képest jelentősebb a szántóföldi művelés, azonban az erdők területfoglalása még mindig magas. A településtől délnyugati irányban a Kislaki erdőtől északra található dombságon kismértékben itt is megjelennek a szőlő ültetvények. Szintén nagy teret nyer az akkor még „Valiczka” -patak valószínűleg időszakos öntésterülete, melyet mocsaras, ritkán cserjékkel borított pusztaként ábrázolnak. A településtől délre ekkor már megjelenik egy kereszt motívum, mely már akkor kijelölte a 19. századi és a mai temető helyét is. Pusztamagyaród, Bucsuta és Bánokszentgyörgy településekkel közvetlen országúti összeköttetésben állt, bár megközelítsük az öntésterületek miatt nehézkes lehetett, így ezeken az utakon sűrűn találhatók hidak.

74. ábra - Habsburg Birodalom (1869-1887) – Harmadik katonai felmérés, (forrás: maps.arcanum.com)

A harmadik katonai felmérésen a patak menti mocsaras öntésterületek főként kaszálóként használatosak. Bucsuta irányában kőből képoszlop épült, közvetlenül a patak mellett. A lakóépületek körül megjelennek a gyümölcsöskertek, konyhakertek is. A katonai felmérésen ekkortól már megjelennek a magassági pontok is, mely szerint Szentlisló 233 méteren, környező dombságai 268-256 méterre magasodnak. A települést sűrűn kocsutak, szekérutak keresztezik, melyek összeköttetést biztosítanak a környező településekkel. Az 1910-es népszámláláskor Szentlisló Zala vármegye letenyei

járásához tartozott, 597 fő élt a faluban és ebből 594 magyar volt. 1949-ben a lakosok száma 666 fő. Az 1941-es negyedik katonai felmérésen nagyobb változást hoztak az erdei iparvágányok megjelenése, nyugati oldalon a budnyai erdőben, keleti oldalon Bucsuta és Szentlisló közötti megállóval. A település mérete nem változott, benne Bánokszentgyörgy irányába egy darab fakereszt épült. Nyugati irányban gémeskút található, bár hozama nincs megjelölve, hozzá erdei szekérút vezet.

75. ábra - Szentlisló Magyarország Katonai felmérésén 1941 (forrás: mapire.eu)

A 70-es évek elején még láthatóak a 201-es helyrajzi számon feltüntetett volt majorság épületei, ennek nagyrészt azonban a 2000-es évekre már elbontották.

76. ábra - Szentlisló légifelvételen 1969.01.06-án
(forrás: fentrol.hu)

77. ábra - Szentlisló légifelvételen 2000.05.06-án
(forrás: fentrol.hu)

10.2. Épített környezet vizsgálata

Szentlisló község szerkezetében jól megfigyelhető a már 19. században kialakult hármaskörzet, melynek fő gerincét a mai napig is fontos hálózatot alkotó, környező települések irányába vezetett úthálózata adja (Fő út, Zrínyi Miklós út, Ady Endre út). A település belterülete a közigazgatási terület súlypontjától kissé keletre eltolva alakult ki. A belterület és Bucsuta településhatára közötti keskenyebb külterületi sávot vélhetően az évszázadokig uralkodó Válicka-patak (ma Alsó-Válicka) öntésterülete formálta.

Utcarendszere szabálytalannak mondható, melyek az évszázadok alatti kereskedelmi útvonalak mentén alakulhattak ki. Ennek eredményeként a belterületi telekrendszere szintén szabálytalan, megnyúlt, megtört téglalap alakú.

10.2.1. A telekstruktúra vizsgálata: telekmorfológia és telekméret

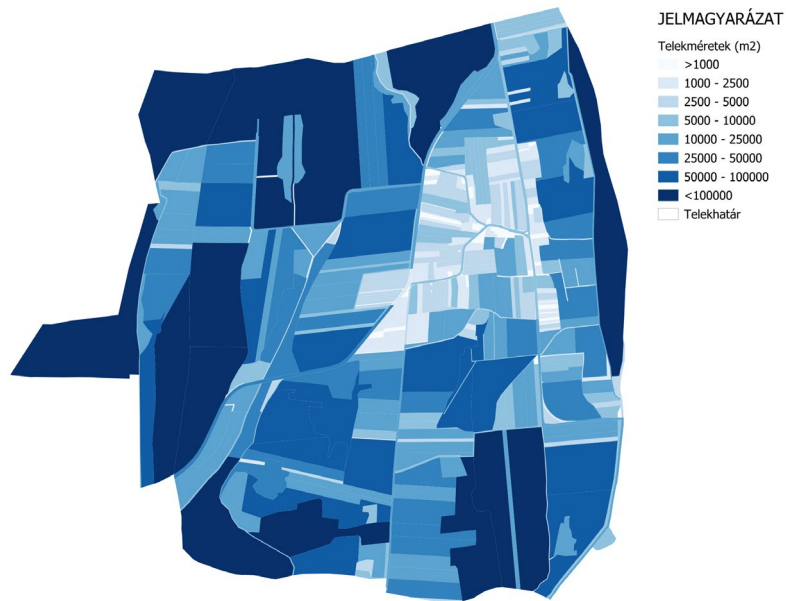
7844. ábra - Szentlisló belterületének telekméret vizsgálata (saját ábra)

A telkek méretei nagyobb szórást mutatnak, többségük **1000 m² alatti** (81), viszont az 1-2 ezer (74), illetve 2-3 ezer (52) négyzetméteres telkek számában sincs nagyobb eltérés darabszámban. Területi eloszlásuk is véletlenszerűnek mondható, hiszen nincs 1-1 kiemelt hely, ahol csak egy bizonyos mérettartomány fordul elő.

Az 5000 m² feletti telkek többsége az előzőekhez képest szintén lakóterület (Lf), kiemelkedik azonban ezen kívül a község közepén, a volt majorság területe.

A belterületen található, megnyúlt telkek többségén szántóföldi művelés zajlik.

A legnagyobb telekmérettel rendelkező ingatlanok (10 000 m² fölött) a település külső, mezőgazdasági és erdészeti hasznosítás alatt álló területén találhatók. Megemlítendő továbbá a település keleti oldalán található nyúlvány, mely vízgazdálkodási terület.

7945. ábra - Szentlisló közigazgatási területének telekméret vizsgálata (saját ábra)

10.2.2. Beépítési jellemzők

Beépítési mérték

Tekintettel arra, hogy a külterületi ingatlanok döntő többségén a beépítés mértéke elhanyagolható, illetve nem haladja meg az országos településrendezési követelményekben a beépítésre nem szánt övezetekre maximálisan meghatározott 3%-ot, a vizsgálat a továbbiakban a belterületi ingatlanokra fókuszál.

80. ábra - Szentlisló község belterületi telkeinek beépítettsége (saját ábra)

A belterületi ingatlanok beépítettség szempontjából változó képet mutatnak, az országos követelményekben és a helyi építési szabályzatban is rögzített maximális 30%-os értéket csupán egy ingatlan lépi túl. A beépítettség tekintetében megállapítható, hogy Szentlisló jó tartalékokkal rendelkezik, nagy számban találhatók belterületen még be nem épített telkek.

Az ingatlanok többségének beépítettsége 1-10% között változik. Ezek közül kiemelkedik a 2-3% (39 db), illetve az 5-10% (31 db) között beépült ingatlanok száma. Négy ingatlan esetében megfigyelhető azonban a 100%-os beépítés is, ahol az építmény mérete minden esetben megegyezik a telek méretével, közterületi csatlakozásuk nincsen.

Beépítési mód

A település belterületének túlnyomó többsége lakóterület, jellemzően szabálytalan, megnyúlt téglalap alakú telkekkel. A Szentlislón kialakult telkek szélessége 12 és 30 méter között váltakozik, a kialakult beépítés nagyrészt falusias jellegű. A beépítés módja többségében oldalhatáron álló, de néhány esetben szabadon álló épületek is megtalálhatók, elsősorban a településközponti területeken.

A lakóterületen az épületek többsége előkerttel létesült, gyakori, hogy a főépületet egy vagy több melléképület egészíti ki (pl: garázs, gazdasági épület).

10.2.3. Az építmények vizsgálata

Funkció

Kulturális intézmények: Szentlislói kultúrház.

A településen egyéb oktatási, egészségügyi stb. intézmény nem található.

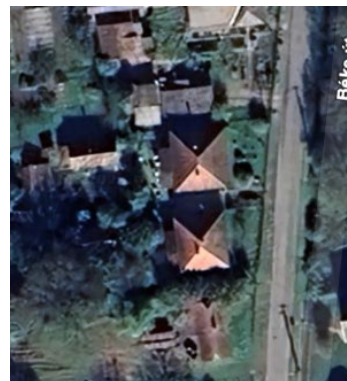
Magasság, szintszám, tetőídom

A község belterületi részének telkei az épületek tömegformálása tekintetében vegyes képet mutatnak, a falu építészeti karakterét az elmúlt 50 év határozza meg, az épületállomány annak csekély számát tekintve is változatosnak mondható. Jellemző a falusias jellegű beépítés és a nagy telekméret, hosszúkas geometriával. Az egyes épületek a beépítés évtizedére jellemző építészeti jegyeket hordoznak, egységesség a szintszámban és a magastető kialakításban mutatkozik. A lakóépületek szinte kivétel nélkül magastetővel épültek, döntő többségben főlíntes kialakításúak. A tetőtér beépítése csupán néhány esetben jellemző.

A településen a legelterjedtebb a nyeregtető kialakítás, néhány esetben előfordul a magyar falvakban a 60-as évekre jellemző sátoztető épülettípus is. Hajlísszögük jellemzően 35°-45° közötti.

1. fotó - Jellemző nyeregtető kialakítások

2. fotó - Jellemző sátoztető kialakítások

Településkarakter, helyi sajátosságok: utcakép, térarány

A településképi arculati kézikönyv a – település természeti és épített környezete által meghatározott – településképi jellemzők bemutatásának és minőségi formálásának eszköze, melyet a Képviselő-testület határozattal hagy jóvá. A kézikönyv feltárja és ismerteti a településen belül jól elkülönülő egyes településrészek arculati jellemzőit és értékeit, olyan dokumentum, mely a településképi rendelet megalapozására szolgál. Szentlisló község Képviselő-testülete 2017-ben hagyta jóvá a Településképi Arculati Kézikönyvét, melyben a következő karakterében eltérő településrészeket határolta le:

- kertes családi házas terület
- ipari terület
- rekreációs terület
- zöldterületek
- külterületi, beépítésre nem szánt területek

A település belterületi részét a **kertes családi házas** lakóterület karakterű terület foglalja magába, mely az utcaszerkezet alapján nagyrészt szabálytalan, spontán kialakulású. Az építészeti karakter itt a koronként változó igények hatására heterogén, sem tömegformálás, sem anyaghasználat sem színezés terén nemigen tapasztalható egységesség. Megfigyelhető néhány rövid utcaszakasz, ahol viszonylag egységes beépítés alakult ki. Az épületek többsége ezen településrészen földszintes, magastetős kialakítású, a tetőtér beépítése nem gyakori. A lakóházak nagyobb része előkerttel létesült, több helyen melléképületek is megtalálhatók. A kerítések általában áttörtek.

Az **ipari területen** ipari, gazdasági tevékenységet kiszolgáló épületek jellemzők, melyek a területen működő funkciók kiszolgálásának érdekében, annak megfelelően lettek kialakítva. Az épületek, ezen településrészen szabadonálló beépítéssel helyezhetők el.

A **rekreációs terület** a szabadidős tevékenységek számára kialakított terület. Kevés épület jellemzi, melyek funkciója a terület használatához kell kapcsolódjon, az építmények tájba illesztése elvárt.

A **zöldterületek** szépen karbantartottak, fejlesztésük a továbbiakban is indokolt és javasolt. A megkezdett fásítási programok folytatása mindenképpen szükséges. A zöldterületek jó minőségűek, állapotuk folyamatosan javuló.

A **külterületi, beépítésre nem szánt területek** mezőgazdasági- és erdőterületeket foglal magába, ahol beépítést csak elszórtan találhatók.

Utcakép

A településen található utcákat íves vonalvezetése jellemzi, a telkek általában nem merőlegesek az utcákra. Az egyhelyiségsoros lakóházak jellemzően a telkek északi részén, a telekhatárral párhuzamosan helyezkednek el, a melléképületek a főépület mögé soroltak. Az utcafrontra néző rövid oldalt előkert választja el. Szentlisló kanyargós úthálózatának eredménye a fűrészfogas beépítés, amely egyedi utcaképet eredményez. A telkek a közterületekre nem merőlegesen állnak, attól 10–20 fokkal eltérnek, ezáltal oldalhomlokzatuk egy része is megjelenik az utcaképben. A települést sem kerülte el a 70-es évek „ajánlott terveket” követő építkezése, amely több útszakaszon meghatározza az utcaképet. A lakóutak egy része szilárd aszfaltozott burkolattal kialakított, melyek mentén légkábelen, oszlopokon vezetett elektromos hálózat fut.

10.2.4. Épített környezet és építészeti örökség

Építészeti örökségvédelemi szempontból a magyar építészeiről szóló 2023. évi C. törvény (a továbbiakban: **Méptv**), valamint a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény meghatározásai az irányadók. Az építészeti örökség kiemelkedő értékű elemeit a nemzetközi (egyetemes), az országos (nemzeti) és a helyi építészeti örökség részeként tartják nyilván.

Nemzetközi és országos építészeti örökségvédelem

A nemzetközi kategóriába tartoznak a Világörökségi jegyzékben nyilvántartott értékek, ilyen azonban Szentlisló területén nem található, ahogy világörökségi várományos terület sem.

Szentlisló közigazgatási területén országos védelem alá eső építészeti értéket képviselő műemlék nem található. Nem található meg a műemlékvédelem sajátos tárgyai sem: történeti kert, történeti temető és temetkezési emlékhely sem. Ugyanígy nem található országos védelmet élvező műemléki terület, azaz, országosan védett történeti táj, műemléki jelentőségű terület, vagy műemléki környezet, valamint nemzeti emlékhely sem.

Helyi építészeti örökségvédelem

A helyi építészeti örökség értékeinek feltárása, számbavétele, védetté nyilvánítása, fenntartása, fejlesztése a települési önkormányzatnak jogszabályok által meghatározott, kötelező feladatai közé tartozik. Ennek a feladatnak eleget téve Szentlisló Község 2017-ben a 77/2017. (XI.21.) számú határozatával elfogadta a Településképi Arculati Kézikönyvét és megalkotta a településképi védelméről szóló 11/2017. (XII.05.) számú önkormányzati rendeletét. A településképi rendeletben kerültek kijelölésre azok a védendő építészeti értékek, melyekre a község a történelme szempontjából, a jellegzetes karakterének a jövő nemzedékek számára történő megővése érdekében különleges szabályokat alkotott.

A helyi építészeti örökségvédelem Szentlislón a rendelet alapján négy elemre terjed ki, melyek az alábbiak:

1. Szent Szaniszló vértanú püspök filia
2. út menti keresztek
3. világháborús emlékmű
4. Szent Szaniszló szobra

A helyi védelem alatt álló építészeti örökség és a történeti, illetve építészeti értéket képviselő épített környezeti elemek megfelelő fenntartása nemcsak a település építészeti karakterének megteremtéséhez járul hozzá, hanem fontos szerepet játszik az egyedi települési karakter kialakulásában, így az identitás erősítésében, továbbá segítheti az idegenforgalmi vonzerő növelését.

Régészeti terület, védett régészeti terület, régészeti érdekű terület

A régészeti örökségről a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény rendelkezik, mely szerint a nyilvántartott régészeti lelőhelyek a törvény erejénél fogva, azaz ex lege általános védelem alatt állnak.

A település területén a régészeti kutatások, valamint az adattári adatok vizsgálata alapján kettő azonosított, a KÖH által is nyilvántartott régészeti lelőhelyről van adat. A *kulturális örökség védelméről* szóló 2001. évi LXIV. törvény alapján a KÖH által nyilvántartott lelőhelyek általános régészeti védelem alatt állnak.

Azonosító szám	Település	Név
40731	Szentlisló	Szentlisló, Alsó-mező
84565	Szentlisló	Szentlisló, Alsó-mező Kelet

3. táblázat - Régészeti lelőhelyek (Magyar Nemzeti Múzeum Régészeti Adattár, <https://archeodatabase.hnm.hu/hu/s/ct:3785?v=list>, 2024. július 20.)

11. A környezeti állapot jellemzői

11.1. Földtan, talajvédelem

A terület talajait erdőtalajok alkotják, jellemzően agyagbemosódásos barna erdőtalajok és pszeudoglejes barna erdőtalajok, a vízfolyások mentén réti talajok találhatóak.

A település jellemző területhasználati módja, a szántóföldi művelés miatt a talaj állapota erősen kitett a művelési módoknak, a felhasznált anyagoknak és a természeti elemeknek. A nagytáblás szántóföldi művelés miatti időszakos és nem diverz növényborítottságból fakadóan a domboldalakon nagy a talajerózió lehetősége, melyet tovább erősít az erdősávok, erdőfoltok hiánya.

11.2. Felszíni és felszín alatti vizek védelme

Szentlisló patakokkal szabdaltnak, vízben, vizenyős, mocsaras rétekben gazdag település. A legjelentősebb patak az Alsó-Valicka, amely a település keleti határán folyik 195 és 198 méter magasságban. A település az alsó házak kivételével méterekkel, a település középső része több tíz méterrel magasabban fekszik a patak völgyénél, ezért a patak által okozható károk elhanyagolhatók.

Szentlisló a *felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken levő települések besorolásáról* szóló 27/2004. (XII.25.) KvVM rendelet alapján felszín alatti víz szempontjából érzékeny település.

A *nitrátérzékeny területeknek a MePAR szerinti blokkok szintjén történő közzétételéről* szóló 43/2007. (VI. 1.) FVM rendelet melléklete alapján a település közigazgatási területén nitrátérzékeny terület található. Ennek megfelelően a potenciális szennyezések megelőzése és elkerülése érdekében a *vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről* szóló 27/2006. (II. 7.) Korm. rendeletben foglalt „a vizek nitrátszennyezéssel szembeni védelmét szolgáló általános szabályok” alapján kell eljárni.

Kiépített szennyvízelvezető-hálózat, szennyvíztisztító mű a községben jelenleg nincs. A keletkező szennyvizet túlnyomórészt szakszerűtlenül épített szennyvíz közműpótló berendezésekbe vezetik. Mivel ezen szennyvíz közműpótlók műszaki állapota nem ismert, ezért feltételezhető, hogy a nem megfelelően kialakított derítőkből a kezeletlen, tisztítatlan szennyvíz elszivárog, ezzel súlyosan terhelve a környezetet, a talajt, a talajvizet. A talaj és talajvíz további szennyezésének elkerülése érdekében a

település és hat másik település (Bánokszentgyörgy, Borsfa, Bucsuta, Oltárc, Pusztamagyaród és Várfölde) úgy döntött, hogy pályázat segítségével szennyvízcsatorna-hálózatot épít ki és az elvezetett szennyvizek megfelelő kezelése, tisztítása érdekében szennyvíztisztító telepet létesít. A települések által létesített szennyvízagglomeráció központi településeként Bánokszentgyörgy került kijelölésre, ahol a szennyvíztisztító telep is kiépítésre kerülne. A településen két szennyvízátemelő kerül kiépítésre. A szennyvízelvezető rendszer és a szennyvíztisztító telep kiépítése megkezdődött, azok próbaüzemének befejezése és átadása után a település teljes közművesítetttsége biztosítva lesz.

11.3. Levegőtisztaság-védelem

A levegőterheltségi szint határértékeiről és a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről szóló 4/2011. (I. 14.) VM rendelet rendelkezik a levegőtisztaság védelemről.

A település területén számottevő légszennyezéssel járó ipari tevékenységet nem folytatnak. Lokális szennyezés a lakossági fűtésből származóan lép fel fűtési időszakban, ugyanakkor a gázfűtés magas aránya miatt ez sem számottevő. A közlekedési eredetű légszennyezés elhanyagolható. A szántóterületeket tagoló fásítások hiánya miatt a porszennyezés időszakosan és lokálisan, a széljárás függvényében kialakulhat.

11.4. Zaj- és rezgésterhelés

A település területén zaj- és rezgésterheléssel járó ipari tevékenységet nem folytatnak. A közlekedési eredetű zaj- és rezgésterhelés nem jelentős, elsősorban a mezőgazdasági gépek idényszerű közlekedéséből eredeztethető.

11.5. Hulladékkezelés

A település belterületén a kommunális hulladékok gyűjtése és elszállítása szervezett formában, hetente történik. A hulladékszállítást és kezelést az Önkormányzat megbízásából az NFV-Pannonia Cégcsoport (Nagykanizsa) végzi.

11.6. Vizuális környezetterhelés

A település területén védelmet, vagy intézkedést igénylő jelentős vizuális környezetterhelés nem ismert.

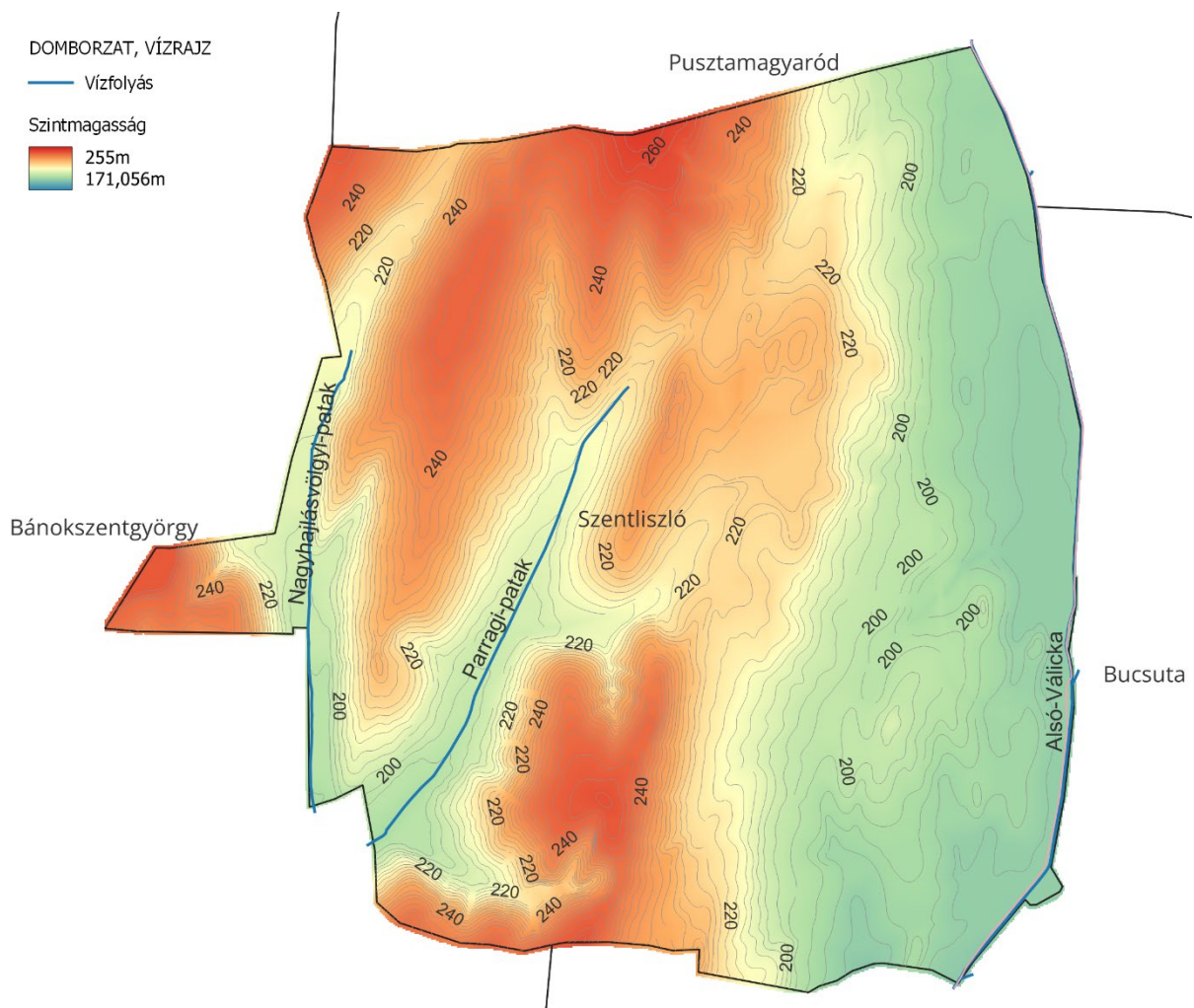
12. A táji és természeti adottságok és örökség, jellemző tájkarakter, zöldinfrastruktúra-hálózat

12.1. Táj, természeti adottságok

Szentlisló Zala vármegye délnyugati részén, a Közép-Zalai dombságban található. A kistájra jellemző módon a település területének nagy részét vízfolyást (Alsó-Válicka) kísérő vizenyős gyepterület és a magasabb térszíneken uralkodó erdőterületek borítják.

Éghajlatát tekintve mérsékelt hűvös, mérsékelt nedves. Az átlagos évi hőmérséklet 9,5 °C, az évenkénti napsütéses órák száma 1880 és 1920 közé esik. Az évi átlagos csapadékmennyiség 740–770 mm, mely a kedvező párolgási tényezők miatt jellemzően a területen hasznosul.

A természetes növénytakarók még ma is fellelhetők. Elsősorban bükkösök és gyertyános-kocsánytalan tölgyesek, míg a vizenyős területeken égeres állományok jellemzők. Szentlislón sajnálatos módon a környező településekhez viszonyítva és abszolút értékben is csekély az erdőterületek mérete, az uralkodó területhasználat a szántó, míg a vízfolyások mentén gyepterületek találhatók.

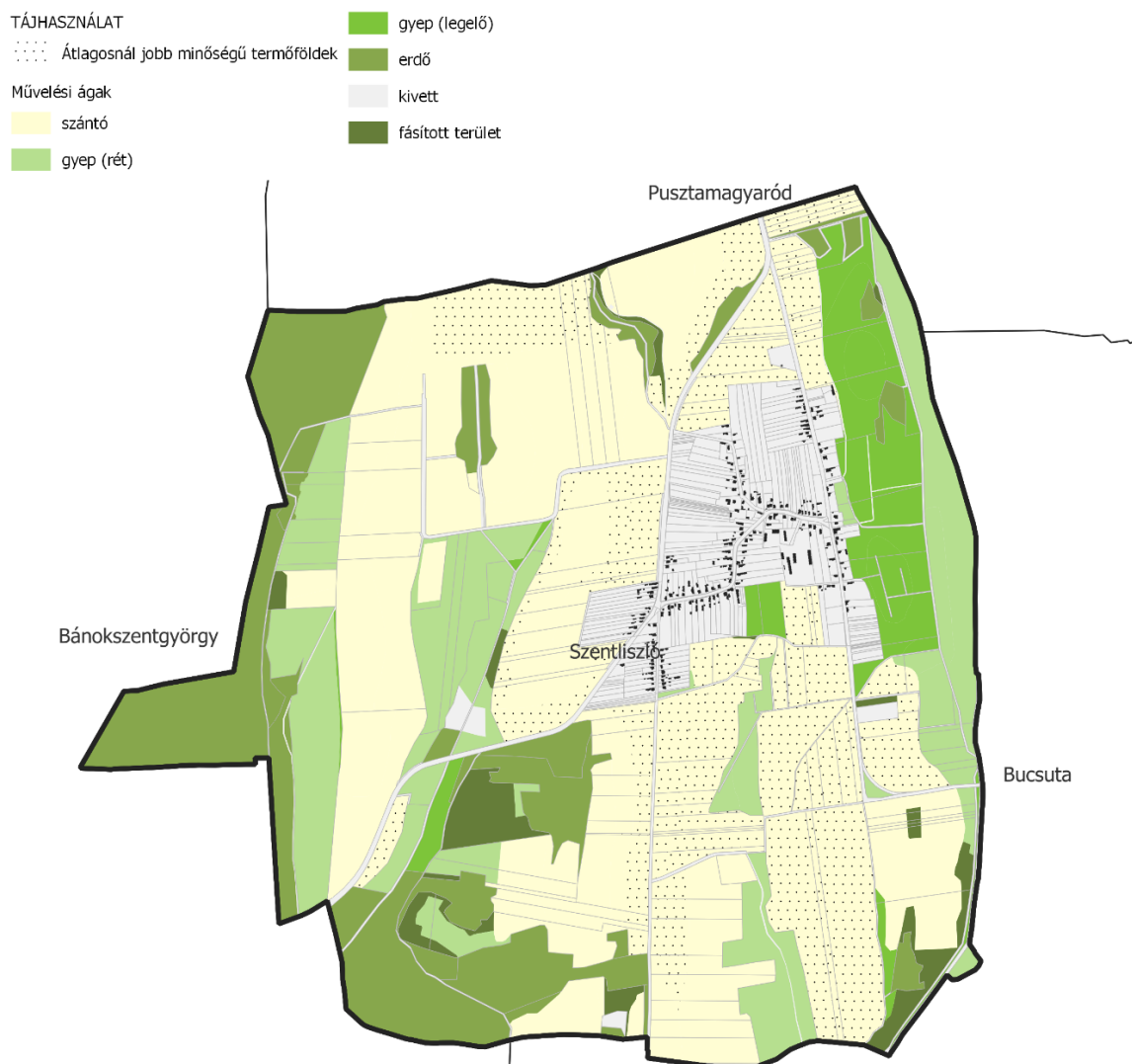
12.2. Tájhasználat, tájszerkezet, tájkarakter

Szentlisló mai szerkezete a település fejlődése során lekövethető változások alatt jött létre. A szerkezetet elsősorban a településen átmenő két út határozza meg, valamint a vízfolyások völgyei és az ott létrejött gyepterületek.

A 14. századtól már biztosan lakott település a török pusztítás során elnéptelenedett. Az újra benépesedett falu mai szerkezetére majdnem teljesen hasonlító településkép rajzolódik ki az első katonai felmérés idején, némileg több erdő és kevesebb szántóterülettel. Az 1800-as években kialakult a többutcsás szerkezet. Jelentős változás a 20. században történt, amikor az erdőterületek többségét szántóterületekké alakították.

A település a környező településekhez viszonyítva csekély erdőterülettel rendelkezik, kimagaslóan magas a szántók aránya. Ezen erdőterületek is a közigazgatási határ mentén találhatóak, a település története során a szántóföldi művelés alá vont területek a faluhoz közelebb eső területeken indultak és folyamatosan terjeszkedtek.

A település kisméretű közigazgatási területtel rendelkezik, a területhasználat pedig nem túl változatos. A szántókat, melyek nem túl jó minőségűek, mint uralkodó területhasználatot csak a vízfolyások közelében tagolják gyepek, amit a településhatárban kisebb erdőfoltok színesítenek.

12.3. Védett, védendő táji-, természeti értékek, területek

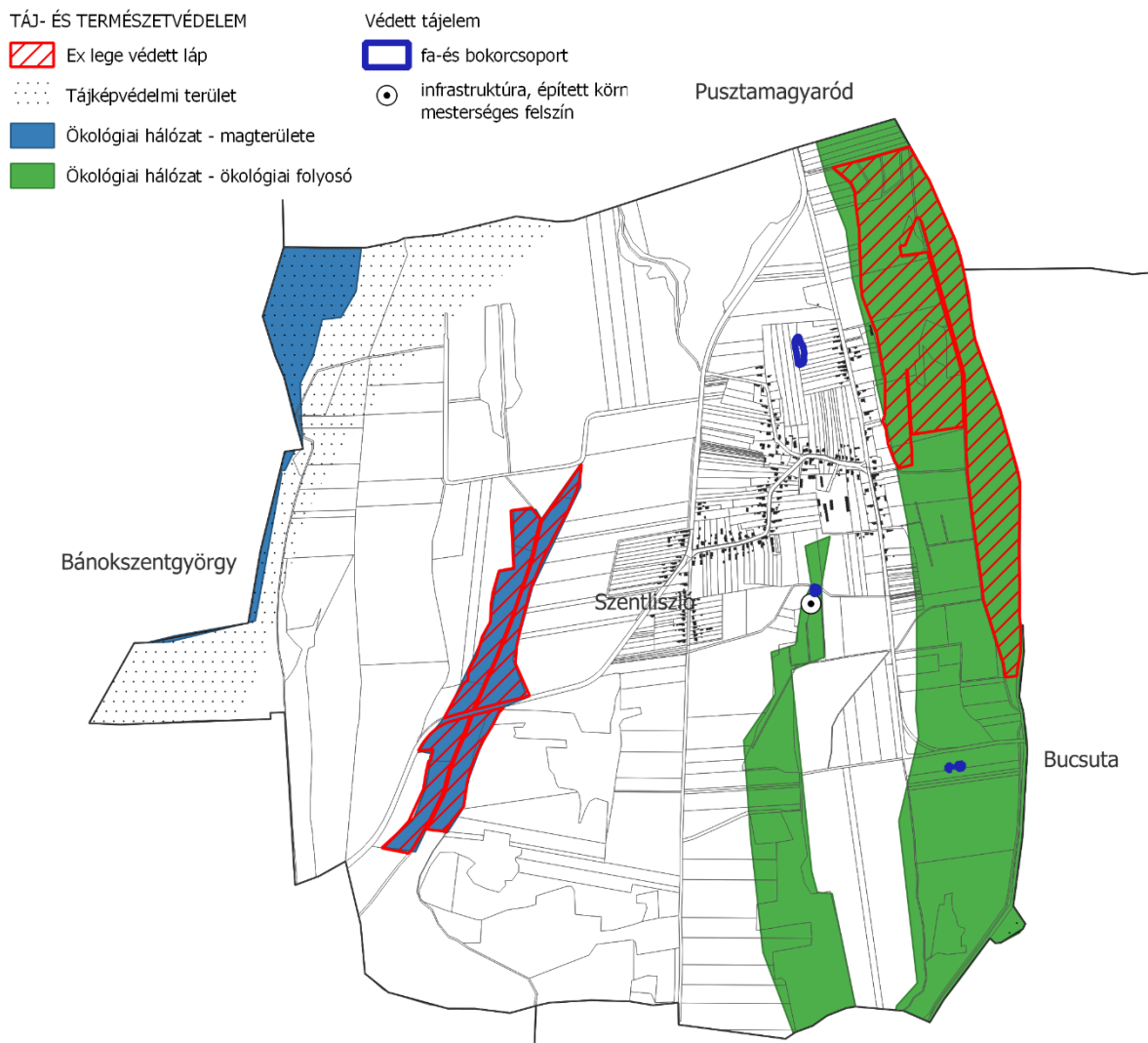
Ex lege védett láp mind a Válicka, mind a Parragi-patak menti terület. Szentlislón nincs egyéb, sem országosan védett természeti terület, sem helyi védelem alatt álló.

Ökológiai hálózat magterülete övezetébe esik a település nyugati erdőterületeinek keskeny sávja és a Parragi-patak mente.

Ökológiai folyosó övezetébe az Alsó-Válickát kísérő gyepterületek és a településtől délre a szántókat tagozó zizenyős gyepterület esik.

A tájképvédelmi övezet viszonylag kisméretű, a nyugati határban húzódó erdőterületekből és egy kevés a kapcsolódó szántókból áll.

A teljes közigazgatási terület bioszféra rezervátum.

12.4. Zöldinfrastruktúra-hálózat

A települési zöldinfrastruktúra: jellemzően zöldfelülettel borított vagy – kékinfrastruktúrájának minősülő – vízfelülettel borított területek széles körű ökoszisztéma-szolgáltatásokat nyújtó, stratégiaileg tervezett hálózata, amely a településtervezésben kerül meghatározásra és az életminőség javítását, az egészség-, a klíma-, a településképzés-, a környezet-, a természet- és a tájvédelem biztosítását szolgálja, amely része az országos zöldinfrastruktúra hálózatának (2023. évi C. törvény a magyar építészetéről).

Fontos kiemelni, hogy a zöldinfrastruktúrát nemcsak a településtervek tervlapjain meghatározott általános használati kategóriák jelölik ki, hanem abba beletartozik minden biológiailag aktív terület. Továbbá érdemes figyelembe venni, hogy a zöldinfrastruktúrához szorosan kapcsolódnak az abban megtalálható élőhelyek és élőlények. A rendszer elemeinek vizsgálatakor tehát figyelembe kell venni a települési zöldinfrastruktúra és a nagyobb ökológiai hálózatok külső természet és a települési természet közti interakciókat.

Jelentős külterületi zöldfelületi elem nem található a településen. A keleti határon húzódó Alsó-Válicka mellett és a Parragi-patak mellett elterülő gyepterületek sorolhatók egyedül ebbe a kategóriába, ugyanakkor ez is inkább ökológiai jelentőségű, lineáris összekötő elem, rekreációs szerepe nincsen.

Belterületen a megfelelő számú zöldfelületi elemek (kisebb parkok) egyenletes zöldterületi ellátottságot biztosítanak, de ezek jellemzően elszigetelten jelennek meg.

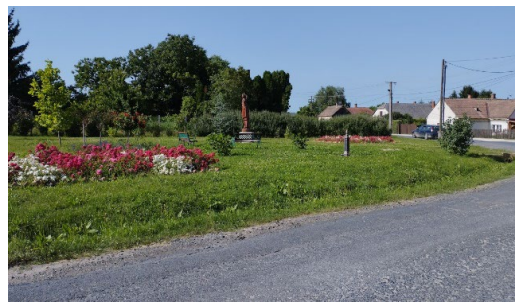
A település képéhez és a zöldfelületi borítottsághoz jelentősen hozzájárulnak a magánkertek zöldfelületei, a foghíjtelkek (spontán) növényesedett területei és a viszonylag gyakori szántóterületek, melyek akár a telkek végében, akár önálló foghíjtelkeken is fellelhetők.

Fejlesztési lehetőség a Válicka felé lehetséges, illetve utcafásításokkal javasolt kapcsolatot létesíteni az elszigetelt elemek között, külterületen pedig a dűlőutak fásításával tagolható a tájkép.

Zöldterületek

Szentlisló területén több kisebb, gondozott közpark jelenik meg egymástól elszigetelten. A hatályos rendezési terv által kijelölt közparkok részben már kialakítottak, részben még fejlesztésre várnak. A parkok jellemzően csak néhány rekreációs funkciónak adnak helyet.

A Fő út 45.sz.-nál található viszonylag újonnan kialakított, szoborral, padokkal, virágzó dísnövényekkel beültetett zöldfelület. A növényzet még fiatal, ugyanakkor a zöldfelület gondozott. A park önkormányzati tulajdonban áll, de a hatályos szabályozási tervben még nincs feltüntetve.

3. fotó - Közpark a Fő út mellett

A Kossuth Lajos utca és a Fő utcák találkozásánál fekvő háromszög alaprajzú emlékpark gondozott, cserjékkel beültetett, fasorokkal szegélyezett zöldfelület.

4. fotó - Emlékpark a Kossuth Lajos utcában

További, kiszabályozott zöldterület a templommal szemben, a kőkereszt mellett található. Az idős fákat tartalmazó, ligetes zöldterület extenzív kialakítású, jelentősebb funkció nélkül.

Intézménykertek

A templom kertje kisméretű, elkerített.

A kultúrház mögött húzódó zöldfelület szép, gondozott. Az idős lombhullató fákkal beültetett közhasználatú zöldfelület részeként nagypályás futballpálya is üzemel. Mivel keleti irányban nincs lekerítve, így vizuálisan és szerkezetileg is kapcsolatban áll az Alsó Válickát kísérő fás gyepterülettel. Kedvező fejlesztési adottságú terület.

5. fotó - Sportpálya a kultúrház udvarán

A temető a településtől délre található, körbefásított, gondozott zöldfelület, melyet lombos és örökzöld dísfák gazdagítanak.

6. fotó - Temető zöldfelülete

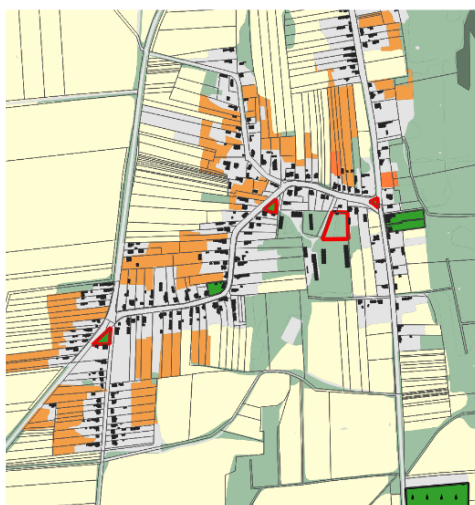
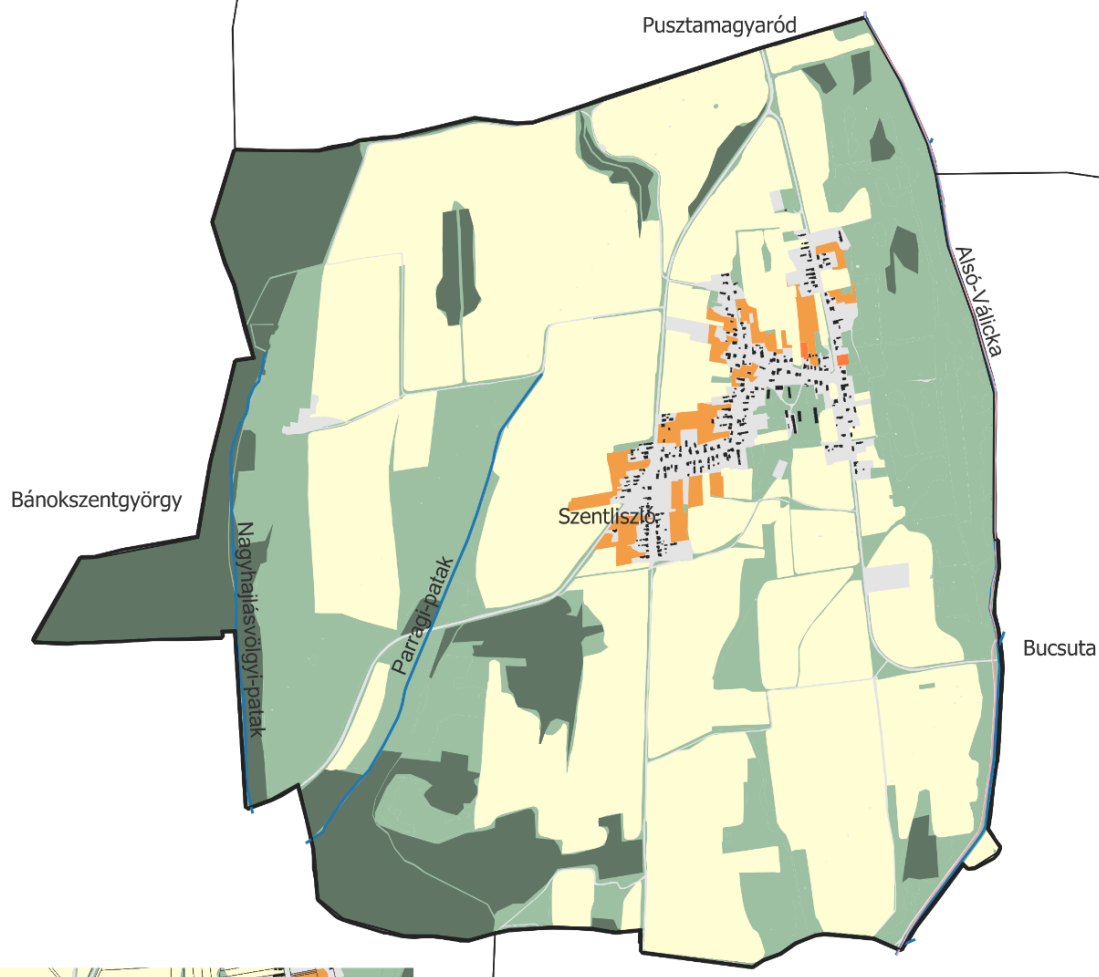
A polgármesteri hivatal mellett szintén idős növényállományú fás-ligetes terület található.

ZÖLD- ÉS KÉKINFRASTRUKTÚRA

Felszínborítás (MEPAR)

- szántó
- gyepek
- ültetvény
- természetes növényzettel borított terület, természetes, illetve természetközeli élőhelyek

- infrastruktúra, épített környezet, mesterséges felszín
- elsősorban nem mezőgazdasági hasznosítású kistáblás területek
- Erdőterületek
- Állóvíz
- Vízfolyás

BELTERÜLETI ZÖLDINFRASTRUKTÚRA

- Kijelölt zöldterület a hatályos szabályozási tervben

- Közhatalú zöldfelületek

Felszínborítás (MEPAR)

- szántó
- gyepek
- természetes növényzettel borított terület, természetes, illetve természetközeli élőhelyek
- infrastruktúra, épített környezet, mesterséges felszín
- elsősorban nem mezőgazdasági hasznosítású kistáblás területek

13. Közlekedés

A közlekedési vizsgálat és fejlesztési javaslat az „A településrendezési tervek közúti közlekedési munkarészei – Tartalmi követelmények” megnevezésű, e-UT 02.01.41 sz. utági műszaki előírásban foglaltak szerint készült, figyelembe véve az e-UT 03.01.11 Közutak tervezése utági műszaki előírásban foglaltakat, és összhangban a további kapcsolódó előírásokkal, jogszabályokkal.

13.1. Hálózatok és hálózati kapcsolatok

Szentlisló község területén az országos közúthálózat elemei közül a 7534 j. Zalaszentbalázs – Szentlisló összekötő út és a 7536 j. Becsehely – Bak összekötő út halad át.

A 7534 j. út Zalaszentbalázs belterületén a 74 sz. főúttól indul nyugati irányban, majd Börzönce és Bucsuta településeken át érkezik meg Szentlislóra, ahol áthalad a település belterületén és csatlakozik a 7536 j. úthoz.

A 7536 j. út Becsehely belterületének keleti határán indul a 7 sz. elsőrendű főúthoz csatlakozóan. Északi irányban haladva felfűzi Borsfa, Bánokszentgyörgy, Szentlisló, Pusztamagyaród, Pusztaszentlászló és Söjtör településeket, majd Bak belterületének déli határában csatlakozik a 75 sz. főúthoz.

A településhez legközelebb eső gyorsforgalmi úthálózati elem az M7 autópálya, melynek Becsehely csomópontja a település központjából 17 km-es úthosszon, 17 perc alatt elérhető a 7536 j. út – 70540 j. út útvonalon.

A vármegyeszékhely, Zalaegerszeg a 7536 j. út – 75 sz. főút – 74 sz. főút útvonalon 36 perces menetidővel, 36 km-es úthosszon érhető el. A járásszékhelyre, Letenyére a 7536 j. út – 7 sz. főúton autópálya útvonalon 25 perces menetidővel, 24 km-es úthosszon lehet eljutni gépjárművel.

A településről a szomszédos települések elérhetősége jónak mondható. Pusztamagyaród, Bucsuta és Bánokszentgyörgy közvetlenül közelíthető meg az országos mellékutakon, Várfölde Bánokszentgyörgyön át a 7536 j. út – 75138 j. út útvonalon.

Forgalmi vizsgálat

A forgalmi vizsgálatot az országos forgalomszámlálási adatokból az e-UT 03.01.11 és e-UT 02.01.31 műszaki előírás szerint számított várható forgalmak segítségével kerültek elvégzésre. A forgalmi vizsgálat alapja a 2022. évi országos forgalomszámlálási adatok. A települést érintő, illetve a fontosabb térségi utak forgalmát a „Szentlisló térségének forgalmi vizsgálata” című táblázat mutatja.

Az érintett útszakaszokról elmondható, hogy kiépítésüknek megfelelő kapacitástartalékkal rendelkeznek a mért forgalmi terhelések alapján. A külterületi önkormányzati utak forgalma a mezőgazdasági, erdőgazdasági termeléssel kapcsolatos és minimális.

A jelentkező teherforgalom magasabb aránya a Bánokszentgyörgy – Bucsuta közötti közúthálózati elemeken figyelhető meg: a 7536 j. út érintett szakaszán 10%, a 7534 j. úton 9%.

Szentlisló térségének forgalmi vizsgálata

2022																		
Út száma	Fekvés	Szelvények		ÁNF	ÁNF	Személy- gépkocsi	Kisteher- gépkocsi	Autóbusz		Tehergépkocsi					Motor- kerék- pár	Kerék- pár	Lassú járművek	Teher- gépkocsi forgalom aránya
				[E/nap]	[I/nap]	[I/nap]	[I/nap]	egyed.	csuklós	közep. nehéz	nehéz	pót- kocsi	nyerges	speci- ális	[I/nap]	[I/nap]	[I/nap]	
7534	L	0+000	- 3+399	392	777	171	67	21	5	11	7	1	1	0	6	12	25	10%
7536	L	0+000	- 15+848	1105	1005	666	176	9	9	11	53	5	22	0	19	25	10	9%
7536	K	15+848	- 34+204	2654	2363	1704	416	36	23	54	36	24	23	0	16	21	10	6%
2025																		
Út száma	Fekvés	Szelvények		ÁNF	ÁNF	Személy- gépkocsi	Kisteher- gépkocsi	Autóbusz		Tehergépkocsi					Motor- kerék- pár	Kerék- pár	Lassú járművek	Teher- gépkocsi forgalom aránya
				[E/nap]	[I/nap]	[I/nap]	[I/nap]	egyed.	csuklós	közep. nehéz	nehéz	pót- kocsi	nyerges	speci- ális	[I/nap]	[I/nap]	[I/nap]	
7534	L	0+000	- 3+399	405	340	180	70	21	5	12	7	1	1	0	6	12	25	6%
7536	L	0+000	- 15+848	1161	1055	699	185	9	9	12	57	5	24	0	20	25	10	9%
7536	K	15+848	- 34+204	2788	2480	1789	437	36	23	58	39	26	25	0	16	21	10	6%
2035																		
Út száma	Fekvés	Szelvények		ÁNF	ÁNF	Személy- gépkocsi	Kisteher- gépkocsi	Autóbusz		Tehergépkocsi					Motor- kerék- pár	Kerék- pár	Lassú járművek	Teher- gépkocsi forgalom aránya
				[E/nap]	[I/nap]	[I/nap]	[I/nap]	egyed.	csuklós	közep. nehéz	nehéz	pót- kocsi	nyerges	speci- ális	[I/nap]	[I/nap]	[I/nap]	
7534	L	0+000	- 3+399	454	381	202	79	24	6	15	10	1	1	0	6	12	25	7%
7536	L	0+000	- 15+848	1328	1193	786	208	10	10	15	73	7	30	0	19	25	10	10%
7536	K	15+848	- 34+204	3189	2806	2011	491	41	26	75	50	33	32	0	16	21	10	7%
2045																		
Út száma	Fekvés	Szelvények		ÁNF	ÁNF	Személy- gépkocsi	Kisteher- gépkocsi	Autóbusz		Tehergépkocsi					Motor- kerék- pár	Kerék- pár	Lassú járművek	Teher- gépkocsi forgalom aránya
				[E/nap]	[I/nap]	[I/nap]	[I/nap]	egyed.	csuklós	közep. nehéz	nehéz	pót- kocsi	nyerges	speci- ális	[I/nap]	[I/nap]	[I/nap]	
7534	L	0+000	- 3+399	501	412	212	83	32	8	20	12	2	2	0	4	12	25	9%
7536	L	0+000	- 15+848	1463	1282	826	218	14	14	20	94	9	39	0	13	25	10	13%
7536	K	15+848	- 34+204	3502	3004	2113	516	54	35	96	64	43	41	0	11	21	10	8%

A 7536 j. út 0+000 – 15+848 km sz. közötti szakaszán éves és heti forgalomlefordítás szerinti forgalomjellege „e”, tranzit gyorsforgalmi utak- és főutak szakaszai időnyelleggel és erős hétvégi forgalommal, jelentősebb hétvégi, üdülő- és idegenforgalmat lebonyolító utakra jellemző forgalom. A júliusi illetve augusztusi forgalom aránya az évi átlaghoz képest 1,20 – 1,40 közötti, a nyári vasárnapi és nyári hétköznapi forgalom hányadosa nagyobb, mint 1,00. A napi forgalomlefordítás szerinti forgalomjellege „3”, amely nagyobb városok belterületén fekvő utakra, üdülőterületeken lévő utakra, alsóbbrendű utakra jellemző. Az esti és éjszakai forgalom aránya tavaszi és őszi hétköznapiokon kicsi, legfeljebb 21%.

A 7536 j. út 15+848 – 34+204 km sz. közötti szakaszán az éves és heti forgalomlefordítás szerinti forgalomjellege „b” elővárosi jellegű szakaszokra, gyorsforgalmi-és főutak nagyvárosi közepes hétvégi forgalmú bevezető szakaszaira jellemző. A júliusi illetve augusztusi forgalom aránya az évi átlaghoz képest legfeljebb 1,20, a nyári vasárnapi és nyári hétköznapi forgalom hányadosa 0,7 – 0,90 közötti. A napi forgalomlefordítás szerinti forgalomjellege „2”, amely az összes egyéb, az „1” vagy „3” jellegbe nem tartozó útra jellemző. Az esti és éjszakai forgalom aránya tavaszi és őszi hétköznapiokon átlagos, 21 és 25% közötti.

A 7534 j. út érintett szakaszainak éves és heti forgalomlefordítás szerinti forgalomjellege „a”, nagyvárosok átkelési szakaszaira, gyorsforgalmi-és főutak kis hétvégi forgalmú város közeli szakaszaira jellemző. A júliusi és augusztusi forgalom aránya az évi átlaghoz képest legfeljebb 1,20, a nyári vasárnapi és nyári hétköznapi forgalom hányadosa legfeljebb 0,75. A napi forgalomlefordítás szerinti forgalomjellege „3”, amely nagyobb városok belterületén fekvő utakra, üdülőterületeken lévő utakra, alsóbbrendű utakra jellemző. Az esti és éjszakai forgalom aránya tavaszi és őszi hétköznapiokon kicsi, legfeljebb 21%.

13.2. Közúti közlekedés

Szentlisló település gyűjtőútjai az alábbiak:

- 7536 j. út (Kossuth út)
- 7534 j. út (Fő út, Zrínyi Miklós út).

A gyűjtőúti szakaszokhoz kapcsolódnak a település mellékutcai. A település külterületén található burkolatlan utak.

A gyűjtőutak és lakóutcák csomópontjai a gyűjtőutak felé elsőbbségadással szabályozottak. A lakóutcák egymással alkotott csomópontjainak elsőbbségadási viszonyai jobbkéz-szabály alapján szabályozottak. A lakóutcák kis forgalmúak, a csomópontok megfelelő kapacitástartalékkal rendelkeznek.

A belterület csomópontjai szintbeni kiépítésűek. A 7534 j. út – 7536 j. út csomópontja T alakú csomópont, a kanyarodó mozgások számára forgalomterelő elemek, kanyarodósávok nem kerültek kiépítésre.

A település területén a 7536 j. út burkolata megfelelő, a 7534 j. út egyes szakaszai közepes, külterületi szakaszai felújítandó állapotúak. A szilárd burkolatú lakóutcák burkolatának minősége többségében felújítandó. Az utak csapadékvíz elvezetése nyílt árkos rendszerű. Az útburkolatok állagmegóvása érdekében kiemelt figyelmet kell fordítani a burkolat és a csapadékvíz elvezető rendszer karbantartására.

13.3. Közúti közösségi közlekedés

Szentlisló területén távolsági autóbusz járatok üzemelnek. Az autóbusz közlekedést a Volánbusz üzemelteti.

A településen 2 autóbusz megállóhely található:

- Szentlisló, bucsutai elágazás,
- Szentlisló, kultúrház.

Az autóbusz forgalom az országos közúton bonyolódik. Az autóbusz megállóhelyek száma és elhelyezése az igényeknek megfelelő, a menetrendi járatok követési időközei megfelelőek, változás nem várható.

13.4. Vasúti közlekedés

Szentlisló területén a személy-és teherforgalmat egyaránt lebonyolító, kisnyomtávú Csömödéri Állami Erdei Vasút közlekedik, amelynek Szentlislót érintő Haraszi elágazás nevű szárnyvonalán teherszállítást bonyolítanak. A településen a vasútvonalnak nem található megállóhelye, vagy állomása, a községhez legközelebb eső állomás a déli településhatár közelében Bucsuta állomás.

13.5. Gyalogos és kerékpáros közlekedés

A település belterületén a 7534 j. út (Fő utca) 7536 j. út – Ady Endre utca közötti szakaszán egy oldalon történt járda kiépítés. A lakóutcákban járda nem található, a gyalogos közlekedés a közút burkolatán bonyolódik.

A településeken a helyi közlekedést sokan kerékpárral oldják meg. A település közigazgatási területén jelenleg nincs kiépítve kerékpárút, vagy egyéb kerékpáros infrastruktúra elem. A gépjármű forgalom nem zavarja a közúton folyó kerékpárforgalmat. A magasabb rendű tervekben a község közigazgatási területére vonatkozóan kerékpáros fejlesztés nem található.

13.6. Parkolás

A lakóterületek parkolási igényei telken belül kielégítettek.

Szentlisló területén egyes kereskedelmi-és szolgáltató egységek közelében található kiépített szilárd burkolatú, vagy szőrt burkolatú parkolóhely.

14. Közművesítés

14.1. Víziközművek

14.1.1. Vízellátás

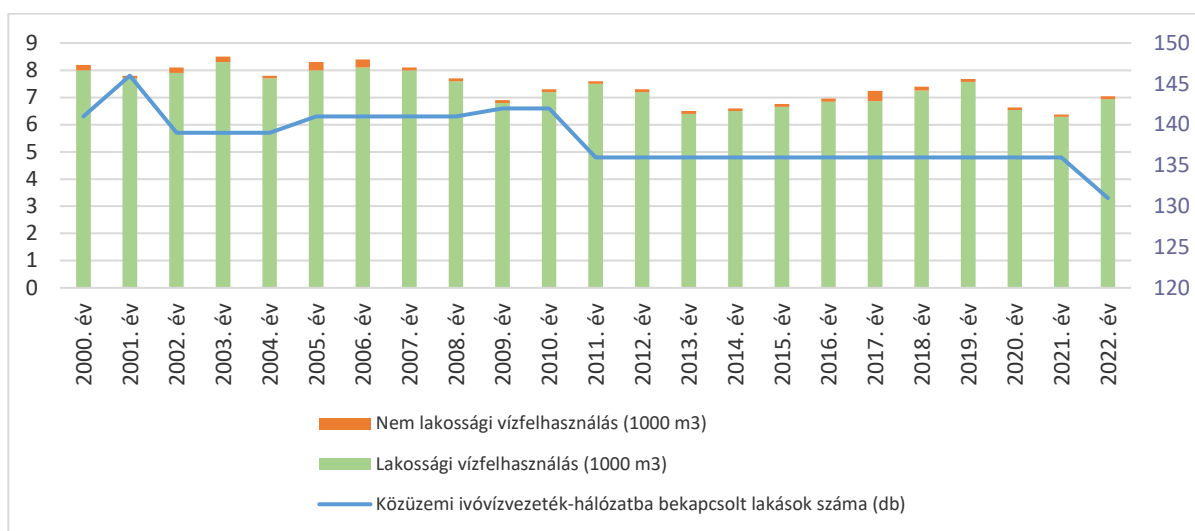
Szentlisló község vízellátását a Pusztamagyaród Község és térsége vízellátó rendszere biztosítja, az ivóvíz az Észak-Zalai Víz- és Csatornamű Zrt.-től (ZALAVÍZ Zrt.) átvett ivóvízből származik. A települést is kiszolgáló rendszer vízbázisa a söjtöri kútrendszer. A söjtöri vízműtelepen egy 100 m³-es víztároló medence épült. Az átemelt víz tározására és a szükséges hálózati nyomás biztosítására a pusztamagyaródi Belső hegyen 2x100 m³ térfogatú magaslati medence épült ki. A településen a vízellátást és a tűzvízigényeket a Délzalai Víz- és Csatornamű Zrt. biztosítja.

Az ellennyomó medencéből kiinduló térségi ivóvíz főnyomóvezeték a 7536 sz. közlekedési út nyomvonalán északról érkezik a településre D160-as mérettel, KM-PVC anyaggal, majd az Ady Endre út – Zrinyi Miklós út nyomvonalon halad. Ezt követően a 7534 sz. út nyomvonala mentén hagyja el Szentlisló települést, és tovább halad Bucsuta és Oltárc községek felé, biztosítva ezen települések ivóvízellátását is. Az üzemeltető tájékoztatása alapján a településen az ivóvízhálózat rekonstrukciója vált szükségessé.

A település ivóvízellátásának biztosítása részben közvetlenül a településen áthaladó főnyomóvezetékéről történik, részben pedig az erről leágazó ágvezetésekről. A településen közkifolyó nem üzemel, a közüemi ivóvízvezeték-hálózat hossza mintegy 4,4 km. A vízhálózat DN 110 – DN 160-as méretű, anyagát tekintve KM-PVC.

Az ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások száma 2022-ben 131 darab, a háztartásoknak szolgáltatott víz mennyisége mintegy 6.940 m³ volt. Figyelembe véve a lakásállományt (131 darab) látható, hogy az ivóvízzel ellátott lakások aránya 100%, azaz minden ingatlan el van látva vezetékes ivóvízzel.

A közüemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások számát, a lakossági és nem lakossági felhasználást a 2000–2022 közötti időszakra az alábbi diagram mutatja be.

81. ábra - A vezetékes ivóvíz-felhasználás és az ivóvízhálózatra rákötött lakások számának alakulása 2000–2022 között (forrás: KSH)

A település tűzivízellátását a közterületi hálózatra telepített föld feletti tűzcsapok (14 darab) biztosítják.

7. fotó - Föld feletti tűzcsap kialakítások a településen (forrás: maps.google.com)

A település közigazgatási területét vízbázis belső védőterülete, belső védőidoma, külső védőterülete, külső védőidoma, valamint hidrogeológiai A vagy B védőterülete/védőidoma nem érinti.

Továbbá a települést nem érinti a *területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályozásáról* szóló 9/2019. (VI. 14.) MvM rendelet 1. §-a alapján meghatározott 4. melléklet szerinti Vízminőség-védelmi terület övezete sem.

14.1.2. Szennyvízelvezetés

Kiépített szennyvízelvezető-hálózat, szennyvíztisztító mű a községben jelenleg nincs. A keletkező szennyvizeket túlnyomórészt szakszerűtlenül épített szennyvíz közműpótló berendezésekbe vezetik. Mivel ezen szennyvíz közműpótlók műszaki állapota nem ismert, ezért feltételezhető, hogy a nem megfelelően kialakított derítőkből a kezeletlen, tisztítatlan szennyvíz elszívárog, ezzel súlyosan terhelve a környezetet, a talajt, a talajvizet. A kommunális szennyvíz gyűjtésére zárt, vízzáró szennyvíztároló kialakítása szükséges a csatornahálózat kiépítéséig. A szennyvíztárolók vízzáróságát három évente ellenőrizni kell. A szennyvíz közműpótló műtárgyakban összegyűjtött szennyvizek elszállításáról és elhelyezéséről a *nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésére vonatkozó helyi közszolgáltatásról* szóló Szentlisló Önkormányzat Képviselő-testületének 5/2018. (VI.20.) önkormányzati rendelete rendelkezik. A rendelet alapján a szennyvíz összegyűjtésére (szippantására) és elszállítására kijelölt cég az AGRO GOLD ZALA Kereskedelmi és Szolgáltató Betéti Társaság, a szennyvíz elhelyezésére, ürítésére kijelölt hely pedig a Délzalai Víz- és Csatornamű Zrt. által üzemeltetett nagykanizsai szennyvíztisztító telep.

Szentlisló település elválasztott rendszerben csatornázandó. A talaj és talajvíz további szennyezésének elkerülése érdekében a település és hat másik település (Bánokszentgyörgy, Borsfa, Bucsuta, Oltárc, Pusztamagyaród és Várfölde) úgy döntött, hogy pályázat segítségével szennyvízcsatorna-hálózatot épít ki és az elvezetett szennyvizek megfelelő kezelése, tisztítása érdekében szennyvíztisztító telepet létesít. A települések által létesített szennyvízagglomeráció központi települése Bánokszentgyörgy került kijelölésre, ahol a szennyvíztisztító telep is kiépítésre kerülne. A településen két szennyvízátemelő kerül kiépítésre. A szennyvízelvezető rendszer és a szennyvíztisztító telep kiépítése megkezdődött, azok próbaüzemének befejezése és átadása után a település teljes közművesítettsége biztosítva lesz. Fontos, hogy minél több ingatlan kössön rá a szennyvízcsatornára, mert ezzel elkerülhetővé válik a talaj és a

talajvíz további szennyezése. A szennyvízhálózatra történő rákötés után az egyes ingatlanokon található szennyvíz közműpótlót szakszerűen fel kell számolni, meg kell szüntetni.

14.1.3. Csapadékvíz-elvezetés, felszíni vízrendezés

A dombvidék jellegű település belterülete alapvetően a községet észak-déli irányban átszelő Alsó-Váliczka-patak felső, a Karaj-Kürtösi-patak, a Malom-árok és ezek névtelen mellékágainak vízgyűjtőterületén fekszik. A 7536 sz. közlekedési úttól nyugatra fekvő, jellemzően külterületi területek a Nagyhajlásvölgyi-patak és a Parragi-patak vízgyűjtőjéhez tartoznak.

A település területén a csapadékvíz elvezetése nagyjából nyílt árkos rendszerrel történik, amelynek kialakítása jellemzően burkolatlan, de találhatóak burkolt árokszakaszok is. Egyes utcákon, ahol nem került kiépítésre a csapadékvíz elvezetése ott a zöldfelületen szikkad el. Az ingatlanokra történő bejutás a nyílt árkoknál átereszzel biztosított. Az árok vagy szikkasztóároként működnek, vagy vízfolyásba kerülnek bevezetésre.

8. fotó - Burkolatlan és burkolt árokban történő csapadékvíz-elvezetés (forrás: maps.google.com)

Az Alsó-Váliczka-patak karbantartása, fenntartása a vagyonkezelő Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóság, az egyéb vízfolyások, a nyílt árok karbantartása, fenntartása pedig Szentlisló Község Önkormányzatának feladatkörébe tartozik. A csapadékvíz elvezető árokrendszer és a patakok karbantartására folyamatosan nagy hangsúlyt kell fektetni.

Fontos, hogy ahol még a csapadékvíz elvezetése nem megoldott, ott minél előbb kiépüljön. A csapadékvíz elvezető árkot az utcák nyomvonalát követve kell kialakítani. A rétegvonalakkal párhuzamosan haladó utcáknál, mint övarkokat kell kialakítani a csapadékvíz elvezetését.

14.2. Energiaközművek

14.2.1. Villamosenergia-ellátás

A település energiaellátását az E-On Dél-Dunántúli Áramszolgáltató Zrt. (DÉDÁSZ) elosztóhálózata biztosítja. Országos jelentőségű nagyfeszültségű távvezeték nem érinti Szentlisló közigazgatási területét.

Az E-on által üzemeltetett közepesfeszültségű elosztóhálózat 20 kV-os feszültség szinten üzemel – szabadvezetékes kivitelben létesült a településen. A hálózat táppontja a Söjtör 132/22 kV-os alállomás. Innét megtáplált a Söjtör–Bázakerettye vonal, amely észak felől érkezik a területre, majd a Malom árok

völgyében áthalad és elhagyja a községet Bucsuta és Bánokszentgyörgy irányába. A jelzett szakaszból ágazik le a Szentlisló primer ellátását szolgáló szabadvezeték, melyről két 20/0,4 kV-os oszloptranszformátor kap táplálást. Az I-es számú 250 kVA-es OTR állomás a Fő út és Ady Endre út keresztezésében található. A II-es számú 100 kVA-es átalakítót a Béke út déli végébe telepítették.

I-es számú 20/0,4 kV-os OTR állomás

II-es számú 20/0,4 kV-os OTR állomás

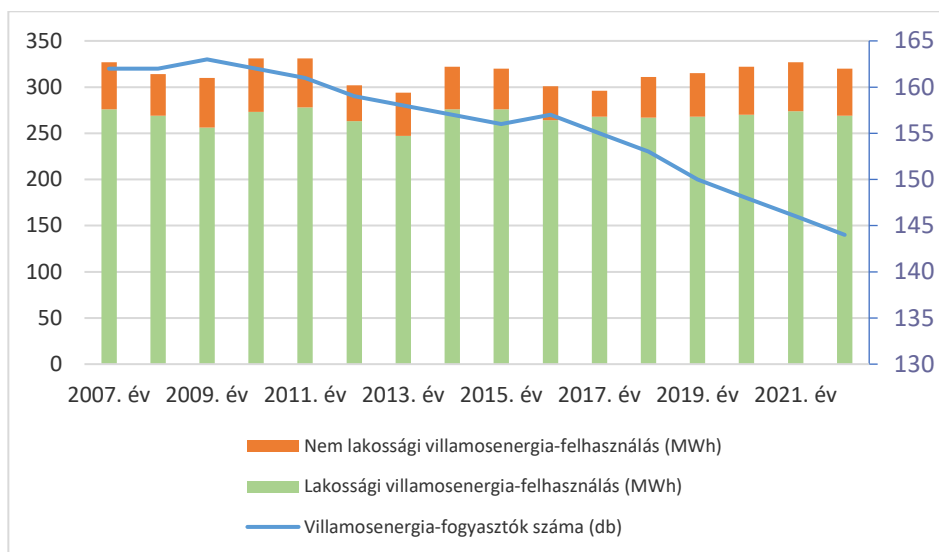
9. fotó – Települési transzformátorok (forrás: maps.google.com)

A kommunális állomásokról induló 0,4 kV-os hálózat két ellátási körzetre oszlott. A szekunder rendszer, jellemzően vasbeton oszlopokon vezetett háromfázisú csupasz szabadvezetékes hálózat, kötegelt légkábeles kiegészítésekkel. A belterületi beépített ingatlanok mindegyike villamosenergiával ellátott.

A település közvetlen ellátásában nem vesz részt, de megemlítendő, hogy a nyugati külterületen áthalad a Söjtör–Bázakerettye 20 kV-os szabadvezeték.

A közép- és kisméretű hálózatok külön-külön oszlopsoron haladnak, a középvezetékű hálózat nyomvonala nem követi a közterületeket, áthalad magántelkek felett is.

A KSH adatai alapján a lakossági villamosenergia-felhasználás csökkenő fogyasztási hely szám mellett stagnál, 2022. évben az összes szolgáltatott villamos energia mennyisége 320 MWh volt. A kisméretű villamosenergia-elosztóhálózat hossza 3,4 km.

82. ábra - Villamosenergia-felhasználás alakulása (forrás: KSH)

A biztonsági övezet mértékét és az abban korlátozottan végezhető tevékenységeket, tilalmakat a villamosművek, valamint a termelői, magán- és közvetlen vezetékek biztonsági övezetéről szóló 2/2013. (I. 22.) NGM rendelet határozza meg.

Közüvilágítás

A közterületeknek a közlekedés és közbiztonság érdekében szükséges olyan villamos üzemű megvilágítása, amiről a helyi önkormányzatnak kell gondoskodnia. Ennek megfelelően közüzvilágításnak kell tekinteni a közutaknak összefüggő, rendszeres, meghatározott időtartamú megvilágítását.

A közüzvilágítási hálózat a 0,4 kV-os vezetékhálózattal közös nyomvonalon halad, egyoldali kiépítettségben. A lámpatestek kompakt fénycsövekkel, gázkisüléses izzókkal szereltek. A közüzvilágítás a település minden utcájában kiépült, általában minden második oszlopon van világítótest 7-8 m fénypontmagassággal. Ez minimális mértékű megvilágítást biztosít, elsősorban a közlekedés biztonságát szolgálja.

14.2.2. Gázellátás

A térség földgáz szolgáltatási szempontból korábban a nagykanizsai központú KÖGÁZ szolgáltatási területéhez tartozott. Szentlisló települést is magába foglaló régió földgáz elosztóhálózati engedélyese ma az E.ON Közép-dunántúli Gázhálózati Zrt.

A térség gázellátásának gerince az FGSZ Zrt. Bázakerettye–Pusztaderics között húzódó DN 300 méretű nagynyomású (60 bar) vezetéke.

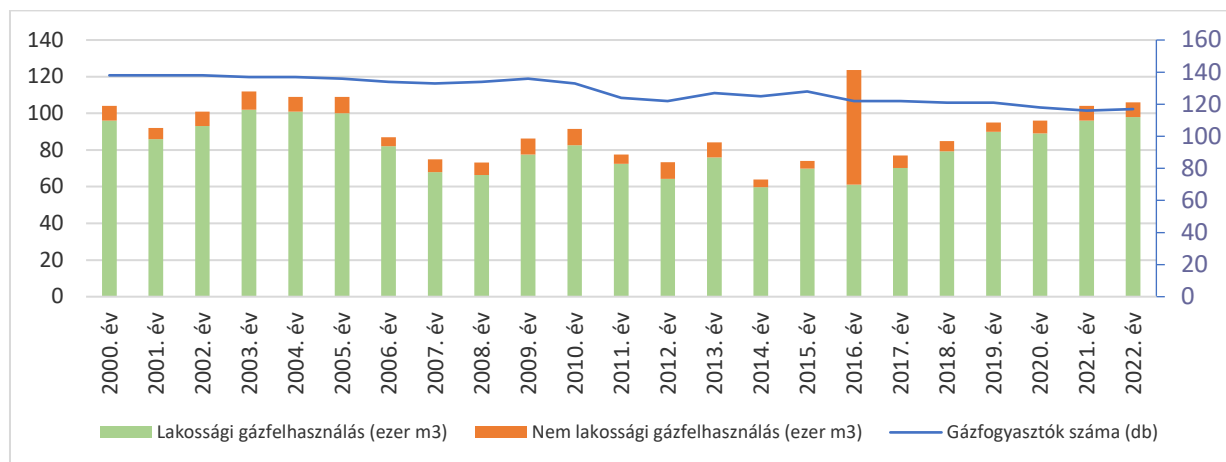
A település és térségének ellátását a Tófej–Bázakerettye–Lovászi nagyközépnomású (6 bar) vezeték biztosítja, ami a tófeji szakaszoló állomástól indul, DK–D–DNy–ÉNy irányú ívet ír le és Lovászinál végződik. Erről ágazik le az a DN 100 a 6 bar-os üzemi nyomású gázvezeték, ami ellátja primer energiával Szentlisló északi részén a 071 hrsz-ú ingatlanon elhelyezett nyomásszabályozó állomást. A K-200/6/1 Pü -0,8 bar jellemzőjű átalakító Szentlisló ellátásán túl Bucsuta községet is ellátja középnomású földgázzal.

Az áttadó szekunder oldaláról kiinduló főnyomócső az Ady Endre út – Zrínyi Miklós út nyomvonalán halad DN 90 PE, valamint DN 63 PE dimenzióval, majd kilép a község területéről Bucsuta irányába. A jelzett gerincvezeték működteti a további utcák fogyasztói hálózatát. Vezetékei jellemzően DN 63 KPE átmérőjűek, 32-es csatlakozó ágakkal.

A község a vezetékes gázellátásba a magyarországi kistelepülések közül az első között 1946-ban kapcsolódott be. A korábban épített hálózat rekonstrukciója a '90-es évek elején történt meg. A közüzemű hálózatra támaszkodva a belterületi beépített ingatlanok vezetékes földgázellátása teljesnek mondható. A fogyasztók az energiát középnomáson vételezik, majd házi nyomásszabályozókon keresztül redukálják azt kisnyomásra.

A gázellátó hálózat műszaki állaga megfelelő, üzemeltetése egyszerű, a jelentkező igények kielégítésére alkalmas. Ugyanakkor a hálózati engedélyes az elosztóhálózat jelentős részét bizonytalan nyomvonalként tartja nyilván. A gáznyomásszabályozót tápláló „fűtőgáz vezeték” nem az E.ON, hanem a MOL Nyrt. üzemeltetésében van.

A KSH adatai alapján az összes gázcsőhálózat hossza 4,5 km, az összes gázfogyasztók száma 117 db volt 2022. évben. A gázfogyasztók 92,3%-a lakossági fogyasztó.

83. ábra - Földgáz-felhasználás alakulása (forrás: KSH)

Egyéb ellátórendszerek

A megye természeti energiaforrása a megkutatott szénhidrogén vagyona, amelynek kitermelését szolgáló műtárgyak és részben üzemelő, részben üzemben kívüli hálózatok több helyen is megtalálhatóak a megyében. Helyi jelentőséggel, a MOL Nyrt. üzemeltetésében szénhidrogén (olaj, CH termék) termékszállító hálózat távvezetéke üzemel a megye területén, a nyomvonal Szentlisló területét is érinti:

Zalaegerszeg–Bázakerettye bányászati vezeték

- Zalaegerszeg-Gellénháza,
- Gellénháza-Tófej,
- Tófej-Báza, Bázakerettye településeket érintő nyomvonalon.

Ezek a vezeték a helyi szénhidrogén termelés szállítására szolgálnak. Nyomvonaluk gyakorlatilag egybeesik a Zalaegerszeg–Gellénháza–Tófej–Bázakerettye vonalon futó gázvezetékek nyomvonalával. A Magyar Bányászati és Földtani Hivatal (MBFH) által 2015-ben készített „Bázakerettye szénhidrogén koncesszióra javasolt terület komplex érzékenységi és terhelhetőségi vizsgálati jelentése szerint a vezeték Tófejtől déli irányba halad, majd DK–D–DNy irányú körívet ír le, és Bázakerettyén végződik. A településre Pusztamagyaród határában lép be, külterületen halad és átlép Bánokszentgyörgy területére.

A MOL Nyrt. termékvezetékei, bányászati vezetékai (fűtőgáz, olaj, CO₂-vezetékek), továbbá a társaság kutató fúrásai a település külterületén találhatóak.

Fenti szénhidrogén vezeték nyomvonala és biztonsági övezetei érintik a település közigazgatási területét. A vezeték jelentős helyfoglalással és biztonsági övezettel rendelkezik, ami korlátozza a területhasznosítás lehetőségét, adottságként kezelendő.

14.2.3. Megújuló energiaforrások alkalmazása, a környezettudatos energiagazdálkodás lehetőségei

A megújuló energiaforrások használata még csekély, de minden bizonnyal az igény a megújuló energiára a jövőben erősödni fog. Energiagazdálkodási szinten reálisan a megújuló energiahordozók közül a nap energiája és a geotermikus energia hasznosítható a településen. Az aktív hasznosítás napelemek és napkollektorok alkalmazásával érhető el.

A villamos hálózatfejlesztési terv (HFT) alapján a település ellátást is biztosító Söjtör alállomás 132 kV-os mezőbővítése tervezett naperőművi igény miatt. Söjtör térségében egy 33,3 MW teljesítményű napelemes kiserőmű telepítése tervezett, mely 132 kV-os termelői vezetéken keresztül a Söjtör alállomás 132 kV-os gyűjtőcsatlakozóján keresztül csatlakoztatható egy új 132 kV-os távvezeték/kábel mező kiépítésével. Az igény hálózatcsatlakozási szerződéssel rendelkezik és hozzájárul az energiamix zöldítéséhez.

A Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal (MEKH) által 2016-ban készített, Magyarország geotermikus felmérése c. kiadvány alapján a megye geotermikus adottságai kimondottan jók, a magyar szénhidrogén-bányászat első jól megkutatott területe.

Zala megye egykoron jelentős szénhidrogén – elsősorban kőolaj – lelőhelyei (Lovászi, Nagylengyel, Bázakerettye, Hahót) mára kimerültek, vagy termelésük alaposan lecsökkent. A szénhidrogén kutatófúrások és a meddő CH kutak viszont a jelentős hévízkészlet kitermelését és hasznosítását teszik lehetővé.

A megye területén 68 termálkút szerepel a hévízregiszterben, 27 darab hasznosíthatónak ítélt meddő szénhidrogénkút található. Ilyen található a közelben Pusztamagyaródon, Pusztadericsen.

14.3. Elektronikus hírközlés

14.3.1. Vezetékes elektronikus hírközlés

A régió vezetékes távközlési szolgáltatója a Magyar Telekom Nyrt.

A körzet helyközi optikai hálózata, amely felfűzi a térség településeit a 7536 sz. közlekedési út mentén, észak felől alépítményes formában 2m40 mérettel érkezik a községbe, majd a Fő utca nyomvonalán éri el a Magyar Telekom Nyrt. műszaki épületét (202/1 hrsz.). Ezt követően a gyűrű részeként a Zrínyi Miklós út – 7534 sz. közlekedési út mentén tovább halad Bucsuta irányába 1m40 mérettel. A műszaki épületbe telepített DLU berendezésén keresztül a körzet Bak község magasságában csatlakozik az országos nemzetközi hálózatokhoz. Az optikai gerinchálózat a község területén a Fő út – Ady Endre út nyomvonalán halad.

A műszaki épületben lévő digitális központ működteti Szentlisló előfizetői hálózatát, amely a belterületi utcák mentén mindenütt kiépült, jellemzően alépítményes formában, légkabeles kiegészítésekkel.

A térségben a Magyar Telekom Nyrt. optikai hálózaton is nyújt szolgáltatást, valamint a szélessávú internetes ADSL szolgáltatás is elérhető. A vezetékek nélküli távbeszélő ellátást tekintve a község területe a mobil szolgáltatók által megfelelő minőségben lefedett. Különösen jó minőséget biztosít a Magyar

Telekom és a Telenor, a település külterületén Pusztamagyaród határán telepített torony sugárzó-erősítő berendezéseinek köszönhetően.

A Letenyi kistérségben 2015-ben került üzembe helyezésre a településeket összekötő optikai hálózat, amelyet a Kanizsatel Kft. üzemeltet.

A településen távközlési szolgáltatást nyújt a nagykanizsai székhelyű GELKA-HÍRTECH Kft. Az előfizetői hálózat a 0,4 kV-os szabadvezetékekkel közös oszlopsoron halad.

A belterületi ingatlanok a szolgáltatásba korlátozás nélkül bekapcsolódhatnak. A volt iskola épületében ún. teleház (DJP pont) működik, mindenki által hozzáférhető módon.

A helyhez kötött televíziószolgáltatás előfizetései száma 84.

A bekapcsolt fővonalak száma 2022-ben 64 db volt, amelynek 84%-a egyéni fővonal. A vezetékes távközlési hálózathoz való csatlakozás lehetősége minden belterületi ingatlan számára biztosított. Az üzleti fővonalak száma 5 db, egy nyilvános fővonallal rendelkezik a település. A nyilvános távbeszélő állomás a Petőfi Sándor út – Fő út sarkán található.

Az internet előfizetések száma 2022. évben 65 db volt, amelynek 35%-a optikai hálózatot jelentett, az xDSL hálózat aránya 63%.

A hírközlési hálózatok bővítését, fejlesztését a szolgáltatók saját beruházásban, a piaci igényeknek megfelelően végzik – az elektronikus hírközlési építmények elhelyezéséről és az elektronikus hírközlési építményekkel kapcsolatos hatósági eljárásokról szóló 20/2020. (XII. 18.) NMHH rendelet figyelembevételével.

Az FGSZ Földgázszállító Zrt. bányászati hírközlőkábeleinek nyomvonalai is érintik a települést.

14.3.2. Vezeték nélküli elektronikus hírközlés

A távközlési ellátottságot a térségben lényegesen növeli a vezeték nélküli szolgáltatások terjedése, fejlődése. Ennek szabad kereskedelmi forgalma és műszaki területi korlátja nincs, így igény szerint korlátlanul használható. A település területe mobil távközlési ellátás szempontjából lefedettnek tekinthető, a település északi részén, valamint a térségben telepített rácsos tornyon elhelyezett sektorsugárzó berendezéseinek köszönhetően. Szentlisló külterületén a 033267/12 hrsz.-on Magyar Telekom Nyrt. által üzemeltetett tornyon elhelyezésre kerültek a mobil szolgáltatók sektorsugárzói.

A Vodafone 2G, 4G, a Yettel 2G, 4G, a Magyar Telekom 2G, 4G/LTE technológiákkal állnak rendelkezésre a településen, az 5G hálózatok még nem elérhetőek.

Fentiekén kívül, igény esetén kül- és beltéri egységek telepítésével lehetőség van a műholdas rendszerhez történő csatlakozásra is.

Az NMHH a területen szolgáltatási jogosultsággal rendelkezőkről vezet nyilvántartást. A szolgáltatási jogosultsággal rendelkezők köre lényegesen bővebb, mint ahány szolgáltató tényleges szolgáltatást

végez, a piaci verseny a szolgáltató szabad kiválasztására biztosított, tekintettel arra, hogy az elektronikus hírközlés alanyi jogú szolgáltatás.

10. fotó – Önálló antenntartó szerkezeten elhelyezett szektorsugárzók (forrás: maps.google.com)

15. Katasztrófavédelem, a területek használatát, építési tevékenységet befolyásoló

vagy korlátozó tényezők

15.1. Földtani veszélyeztetettség

A Zala Megye Területrendezési Tervében a települést érinti a földtani veszélyforrás terület övezete. A területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályozásáról szóló 9/2019. (VI. 14.) MvM rendelet 11.§ (1) bekezdése értelmében a földtani veszélyforrás terület övezetében a földtani veszélyforrással érintett terület kiterjedését a településrendezési eszközökben kell tényleges kiterjedésének megfelelően lehatárolni. A nem beépített területeken a községet övező dombokról lezúduló víztömeg megfogása és elvezetése nem megoldott. Ugyanakkor nincs információ, adatszolgáltatás a felszínmozgásveszélyes területről. Az Országos Felszínmozgás Kataszter sem tartalmaz múltbéli haváriára vonatkozóan információt. Az övezetet érintően új beépítésre szánt terület csak akkor jelölhető ki, ha ahhoz a bányafelügyelet a településrendezési eszközök egyeztetési eljárása során adott véleményében hozzájárul, de mivel új beépítésre szánt terület nem került kijelölésre, ezért a bányafelügyelet hozzájárulása nem szükséges.

15.2. Vízrajzi veszélyeztetettség

Szentlisló település területén a csapadékvíz elvezetése nagyjából nyílt árkos rendszerrel történik, amelynek kialakítása jellemzően burkolatlan, de találhatók burkolt árkok is. Egyes utcákon, ahol nem került kiépítésre a csapadékvíz elvezetése, ott a víz a zöldfelületen szikkad el. Az árkok jellemzően szikkasztóárokaként működnek vagy a településen található vízfolyásokba torkolnak bele.

A település elsősorban az Alsó-Váliczka-patak felső, a Karaj-Kürtösi-patak, a Malom-árok és ezek névtelen mellékágainak vízgyűjtőterületén fekszik. A 7536 sz. közlekedési úttól nyugatra fekvő, jellemzően külterületi területek a Nagyhajlásvölgyi-patak és a Parragi-patak vízgyűjtőjéhez tartoznak.

Az Alsó-Váliczka-patak karbantartása, fenntartása a vagyongazdálkodó Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóság, az egyéb vízfolyások, a nyílt árkok karbantartása, fenntartása pedig Szentlisló Község Önkormányzatának feladatkörébe tartozik. A csapadékvíz elvezető árokrendszer és a patakok karbantartására folyamatosan nagy hangsúlyt kell fektetni.

A nagyvízi meder, a parti sáv, a vízjárta és a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról, hasznosításáról, valamint a folyók esetében a nagyvízi mederkezelési terv készítésének rendjére és tartalmára vonatkozó szabályokról szóló 83/2014. (III. 14.) Korm. rendeletben meghatározott parti sáv szélességét fenn kell tartani. A vízfolyások, árkok fenntartási sávját szabadon kell hagyni, a fenntartási sávban a fenntartási munkákat akadályozó állapotot meg kell szüntetni. Továbbá be kell tartani *a vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó általános szabályokról* szóló 147/2010. (IV. 29.) Korm. rendeletben foglaltakat.

Szentlisló település területét *a területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályozásáról* szóló 9/2019. (VI. 14.) MvM rendelet 5. melléklete szerinti Nagyvízi meder övezete, valamint a 6. melléklet szerinti VTT-tározók övezete nem érinti. A településen elsőrendű, vagy másodrendű árvízvédelmi vonal nem található.

15.3. Jelentősebb közműkorlátozások

- A települést érinti a MOL Nyrt. fűtőgáz vezetékének nyomvonala, biztonsági övezete.
- A települést érinti a MOL Nyrt. CO₂-vezetékének nyomvonala, biztonsági övezete.
- A települést érinti a MOL Nyrt. olajvezetékének nyomvonala, biztonsági övezete.
- A települést érintik a MOL Nyrt. mélyfűrése, annak biztonsági övezete.
- A települést érinti az E-On Dél-Dunántúli Áramszolgáltató Zrt. 20 kV-os szabadvezetékes elosztóhálózatának nyomvonala és biztonsági övezete.

15.4. Egyéb korlátozó tényezők

Az adatszolgáltatások és egyéb információk szerint kedvezőtlen morfológiai adottságú területek (lejtés, falszakadás) nem található nem található a közigazgatási területen. A veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezésről szóló 219/2011. (X. 20.) Korm. rendelet hatálya alá tartozó iparbiztonsági szempontból nyilvántartásba vett létesítmény a településen nincs, a településen nincs kijelölt veszélyességi övezet.

II. HELYZETÉRTÉKELŐ MUNKARÉSZ

1. Társadalom, humán infrastruktúra, gazdaság

Szentlisló, mint a Göcseji dombság többi aprófalva, hasonló kihívásokkal küzd. Ezek a csökkenő és elöregedő lakosság, az elvándorlás, illetve ezek következményeként az egyre szűkülő, vagy éppen sorra megszűnő helyi szolgáltatások sora. Szentlisló fejlesztési lehetőségei és vonzereje számos, helyi sajátosságon alapszik. Szentlisló erőssége, a település szép fekvése, természeti erőforrásokban (közeli erdőségek, termálvíz) való gazdagsága, a település nyugalma. A Göcseji dombság falvai gazdagok történelmi és néprajzi hagyományokban, fazekasság, vagy helyi gasztronómia. Szentlisló földrajzi helyzete sajátos, hiszen két ország határátkelőjéhez is relatíve közel van, a szlovén, illetve a horvát határátkelőhöz, határ menti fekvése számos gazdasági előnyt és fejlesztési lehetőséget, határmenti együttműködéseket jelenthet számára.

2. Épített környezet

Szentlisló község szerkezetében jól megfigyelhető a már 19. században kialakult hármass felosztás, melynek fő gerincét a mai napig is jelentős, a környező települések irányába vezetett úthálózat adja (Fő út, Zrínyi Miklós út, Ady Endre út). Utcarendszere szabálytalan, mely az évszázadok alatt a kereskedelmi útvonalak mentén alakulhatott ki. A belterületi telekrendszere szintén szabálytalan, megnyúlt, megtört téglalap alakú telkek jellemzik.

A településkép nem egységes, az utcák íves vonalvezetését az épületek változatos építészeti karaktere kíséri. Az épületek állapot a legtöbb esetben felújításra szorul. A hagyományos építészeti stílus mutatkozik meg a lakóépületek megjelenésében, ami egyedivé teszi a települést, de a rossz állapotú épületek rontják az összképet.

A településközpont nem elég jelentős, hiányzik a szélesebb körű intézményi ellátottság és a közfunkciók. Az egészségügyi szolgáltatások Bánokszentgyörgyön érhetők el, Szentlislón egészségügyi intézmény, általános iskola nem működik, ami hozzájárul a fiatalok elvándorlásához. A kulturális események helyszíne a kultúrház, mely időről időre helyet biztosít a közösségi életnek.

A település több irányból is megközelíthető, ami előnyt jelent az elérhetőségét illetően, azonban az infrastruktúra fejletlen, különösen az utak minősége jelent problémát. Bár van lehetőség a távolsági autóbusz járatok igénybevétele, ezek ritkán járnak, ezáltal nehezítve a lakosok mobilitását.

Szentlislón a gazdasági, ipari és mezőgazdasági területek révén van lehetőség helyben munkát találni. A településen szálláshelyet nem üzemeltetnek, ami a turizmus fejlesztés részeként növelhetné a település vonzerejét.

Szentlisló számos, az épített környezetet érintő hiányossággal küzd, amelyek közvetlenül is befolyásolják a lakosság életminőségét. Az elöregedő népesség, az elvándorló fiatalok, az elavult infrastruktúra és a korlátozott közösségi és gazdasági lehetőségek mind hozzájárulnak a település nehéz helyzetéhez. Az életminőség javítása érdekében fontos az infrastruktúra fejlesztése, a közösségi terek és szolgáltatások bővítése, valamint a gazdasági lehetőségek növelése.

3. A környezeti állapot jellemzői

A település méretéből, területhasználatából, forgalmi helyzetéből fakadóan jelentősebb környezeti terhelés sem a zajhelyzet, sem levegőtisztaság szempontjából nem tapasztalható. Jelentősebb környezeti terhelés csak a szennyvízcsatorna hiánya okozott, mivel a keletkező szennyvizet túlnyomórészt szakszerűtlenül épített szennyvíz közműpótló berendezésekbe vezették el. Mivel ezen szennyvíz közműpótlók műszaki állapota nem ismert, ezért feltételezhető, hogy a nem megfelelően kialakított derítőkől a kezeletlen, tisztítatlan szennyvíz elszivárog, ezzel súlyosan terhelve a környezetet, a talajt, a talajvizet. A szennyvízelvezető rendszer és a szennyvíztisztító telep kiépítése megkezdődött, azok próbaüzemének befejezése és átadása után a település teljes közművesítettsége biztosítva lesz.

4. A táji és természeti adottságok, tájkarakter, zöldinfrastruktúra-hálózat

Jelentős külterületi zöldfelületi elem nem található Szentlislón. Az Alsó-Válicka-patak és a Parragi-patak mellett elterülő gyepterületeknek van ökológiai jelentősége. Ugyanakkor a belterületen a kisebb közterületek egyenletes zöldterületi ellátottságot biztosítanak, de ezek jellemzően elszigetelten jelennek meg és rekreációs kínálatuk szegényes. A hatályos rendezési terv által kijelölt közparkok részben már kialakítottak, részben még fejlesztésre várnak.

5. Közlekedés

Szentlislóról a szomszédos települések elérhetősége jónak mondható. A település közúti közlekedési kapcsolatait a 7536 j. (Kossuth út) és a 7534 j. utak (Fő út, Zrinyi Miklós út) megfelelően biztosítják.

A beépített területek közterület-hálózata gyakorlatilag kialakult. A település területén a 7536 j. út burkolata megfelelő, a 7534 j. út egyes szakaszai közepes, külterületi szakaszai felújítandó állapotúak. A szilárd burkolatú lakóutcák burkolatának minősége többségében felújítandó. Az utak csapadékvíz elvezetése nyíltárkos rendszerű. Az útburkolatok állagmegóvás érdekében kiemelt figyelmet kell fordítani a burkolat és a csapadékvíz elvezető rendszer karbantartására.

A közösségi közlekedési eszközök megállóinak gyalogos és kerékpáros megközelíthetősége általánosságban biztosított. A megállóhelyeken az időjárás viszonyait ellen védő utasváró pavilonok, megfelelő magasságú peronok és kerékpártárolók elhelyezése javasolt.

A településen jellemzően gépjármű-elhelyezési problémák nincsenek, a beépítés jellegéből adódóan a gépjárművek telken belüli elhelyezése biztosítható. A lakóépületek előtt a közterületi parkolás nem a közlekedés-biztonság, hanem elsősorban a zöldfelületek kialakítása szempontjából kedvezőtlen. A kereskedelmi-és szolgáltató egységek közelében található kiépített szilárd burkolatú, vagy szőrt burkolatú parkolóhely

A településen önálló kerékpáros infrastruktúra nem található, a lakóutcákban járdák nem épültek. A település belterületén a 7534 j. út (Fő utca) 7536 j. út – Ady Endre utca közötti szakaszán egy oldalon történt járda kiépítés. A lakóterületen belüli kisforgalmú utak biztonságosan kerékpározhatóak, azonban a jelentősebb forgalmú gyűjtőutak beépített területet érintő szakaszán (pl. az autóbusszközlekedéssel érintett utcákban) mindkét oldalon, az egyéb lakóutcákban legalább az egyik oldalon javasolt járda építése.

6. Közművesítés

A településen a vezetékes ivóvíz, az energiaközmű és elektronikus hírközlési hálózatok elérhetőek.

Az ivóvízellátó rendszer kiépült, a településen található ingatlanok ivóvízellátása vezetékes rendszerrel 100%-ban biztosított.

A település víz ellátottsága, villamos energia és gáz ellátása megfelelőnek mondható.

A település szennyvízelvezetését biztosítandó szennyvízcsatorna-hálózat kiépítése jelenleg folyamatban van. A tervek alapján Szentlisló és további hat másik település (Bánokszentgyörgy, Borsfa, Bucsuta, Oltárc, Pusztamagyaród és Várfölde) csatornázása közösen valósul meg, a szennyvíztisztító telep pedig Bánokszentgyörgy településen lenne. Fontos, hogy minél több ingatlan kössön rá a szennyvízcsatornára, mert ezzel elkerülhetővé válik a talaj és a talajvíz további szennyezése. A szennyvízhálózatra történő rákötés után az egyes ingatlanokon található szennyvíz közműpótlót szakszerűen fel kell számolni, meg kell szüntetni.

A településen a csapadékvíz elvezetése nagyjából nyílt árkos rendszerrel történik, amelynek kialakítása jellemzően burkolatlan, de találhatóak burkolt árokszakaszok is. Egyes utcákban azonban nem került kiépítésre a csapadékvíz elvezetése. A patakok, árkok és a csapadékvíz elvezetését biztosító egyéb műtárgyak fenntartása, karbantartása, illetve ezek fenntartási sávjainak magasabb rendű jogszabályokban rögzített méretű területi igényét biztosítani kell. Azon helyeken, ahol a csapadékvíz elvezetése még nem megoldott, ott minél előbb ki kell építeni.

Energiaközművek közül a villamosenergia elosztóhálózat és a vezetékes földgázellátás biztosított a településen, a megújuló energiaforrás hasznosítása nem számottevő. Az elektronikus hírközlési hálózatok az igényeknek megfelelően kiépültek, mind a vezetékes, mind a vezeték nélküli szolgáltatások elérhetőek. A település közigazgatási területét érintő energiaközművek közül országos jelentőségű szállítóvezeték nyomvonal is jelen van, biztonsági övezete építési korlátozásként, illetve építési tilalomként veendő figyelembe a vonatkozó magasabb rendű jogszabályokban rögzítettek szerint.

III. HELYZETELEMZŐ MUNKARÉSZ

1. Társadalom, humán infrastruktúra, gazdaság

Erősségek	Gyengeségek
- Határközelség (szlovén, horvát) - Szép és nyugodt lakókörnyezet - Természeti értékekben gazdag - Gazdag helyi hagyományok (fazekasság, gasztronómia) - Jó turisztikai adottságok	- Csökkenő lakosságszám - Elöregedő helyi lakosság - Alacsony születésszám - Csökkenő házasságok száma - Elvándorlás (fiatalok, képzettebbek) - Helyi szolgáltatások hiánya gyengesége
Lehetőségek	Veszélyek
- A falu népességmegtartó ereje növekszik - Fiatal aktívkorú gyerekes családok költöznek be (akiknek érték a falu nyugalma, a szép természeti környezet) - A falu vonzóvá válik úgynevezett második otthon, nyaralót kereső családok számára, akik városból költöznek ki a nyári hónapokban - Helyi értékekre épülő öko és falusi turizmus fejlesztése	- Helyi hagyományok elvesznek - A falu kiöregedik, és lassan kiüresedik - a leszakadó társadalmi csoportok felzárkóztatása nem sikerül - Nem sikerül Szentlislónak hosszútávon és tartósan beintegrálódnia a Zalai Göcseji mikro térség turizmusába - Helyben elérhető szolgáltatások száma és minősége tovább erodálódik - Nem tud profitálni a hármas határ közelségéből, együttműködések hiánya

2. Épített környezet

Erősségek	Gyengeségek
- Mezőgazdasági területek aránya; - Értékes táji környezet; - Majorságok; - Jó megközelíthetőség	- Funkcióhiányos településközpont; - Rossz állapotú épületek; - Rendezetlen telekstruktúra; - Rossz minőségű utak; - Gyenge intézményi ellátottság; - Megfelelő minőségű közlekedési infrastruktúra hiánya
Lehetőségek	Veszélyek
- Jelentős a fejlesztésre váró területi kínálat (Lf, Vt, Zkp, Gks, Ksp) - Idegenforgalom fejlesztése, - Településközpont fejlesztése; - Lakóépületek korszerűsítése; - Településkép egységessé tétele; - Utak minőségének javítása, úthálózat bővítése;	- Az épített környezet bővítése a mezőgazdasági térség csökkenésével járhat; - Az épített környezet bővítése veszélyeztetheti az védelemmel érintett területeket

3. A táji és természeti adottságok, tájkarakter, zöldinfrastruktúra-hálózat

Erősségek	Gyengeségek
▪ egyenletes közparki ellátottság területi értelemben ▪ jó állapotú környezeti elemek miatt vonzó, egészséges környezet biztosított	▪ kevés rekreációs funkció a zöldterületeken ▪ térségi léptékben alacsonynak számító erdősültség ▪ hiányos közterületi fásítás ▪ mezővédő erdősávok hiánya
Lehetőségek	Veszélyek
▪ a klímatudatosság erősödésével a zöldfelületek, fasorok iránti igény fokozódik ▪ további potenciális helyszínek zöldterületi fejlesztések számára ▪ a szennyvízelvezető rendszer kiépítésével a talaj és talajvíz feltételezett szennyezése jelentős mértékben csökkenthető	▪ a klímaváltozás jelentős veszélyt hordoz a település kevésbé reziliens erdőállományaira ▪ a tájhasználat változása (pl. legeltetés visszaszorulása) jelentős átalakítja a tájkaraktert, utat enged invazív növényfajoknak

4. Közlekedés

Erősségek	Gyengeségek
- A több irányból való megközelítés lehetősége; - A kialakult közterület-hálózat; - A közösségi közlekedési eszközök megállóinak megfelelő elérhetősége;	- A burkolatlan közterületek magas aránya, járdák hiánya; - A településre érkező autóbuszjáratok kis száma;
Lehetőségek	Veszélyek
- A szilárd burkolattal ellátott úthálózat fejlesztése a csapadékvíz-elvezetéssel párhuzamosan; - A közösségi közlekedési eszközök megállóinak minőségi fejlesztése;	A közúthálózat korszerűsítésének elmaradásával csökken a közlekedés biztonsága;

5. Közművek

Erősségek	Gyengeségek
▪ kiépült ivóvíz és energiaközmű hálózat	▪ szennyvízelvezetés hiánya ▪ a csapadékvíz elvezetése nem teljeskörűen kiépített ▪ megújuló energiaforrások hasznosításának hiánya
Lehetőségek	Veszélyek
▪ megújuló energiaforrások használata ▪ csapadékvíz elvezető rendszerek további fejlesztése ▪ a szennyvízelvezetés kialakításával a teljes közművesítettség kielégíthető lenne, így növekedne a komfortérzet, a talaj és talajvíz esetleges szennyezése jelentős mértékben csökkenthető lenne	▪ a nem megfelelően összegyűjtött és ideiglenes tárolt szennyvizek a talaj, illetve a talajvíz szennyezését okozhatják ▪ a napelemes energiatermelés megtérülése bizonytalan

KÖZLEKEDÉS VIZSGÁLATI TERVLAPOK

Szentlőszó
Településrendezési terv
Közkedéshálózat

É

meglévő

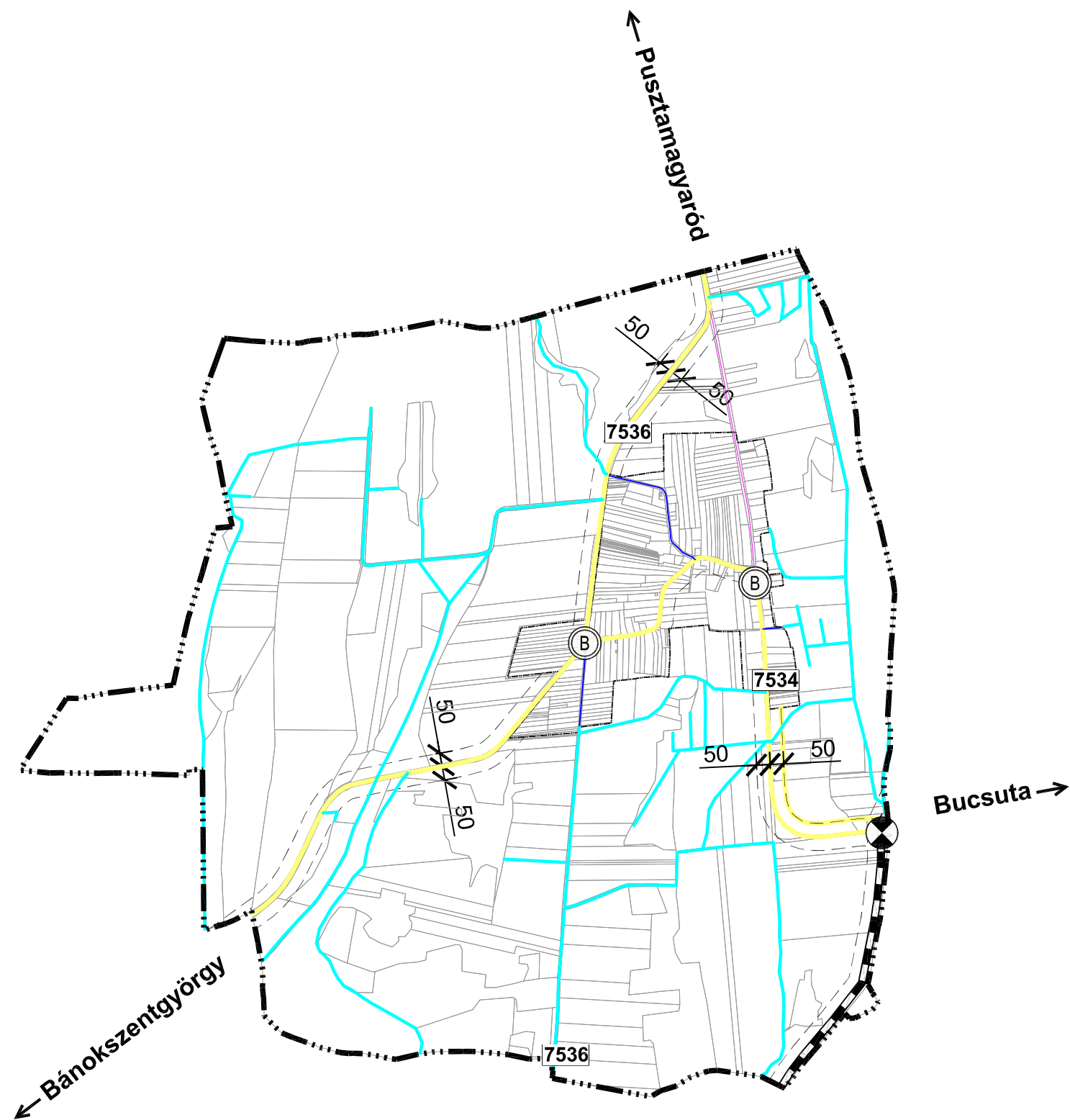
Jelmagyarázat
tervezett

		fűt (I. és II. rendű)
		országos mellékút
		helyi gyűjtőút, településközi út
		fontosabb szintbeni közúti csomópont
		kerékpárút

0 1 km 2 km

lépték: M = 1 : 50 000
dátum: 2024.06. rajzsám: **K-2**

Szentlisló
Településrendezési terv
Külterületi közlekedési átnézeti térkép

jelmagyarázat
meglevő tervezett

országos mellékút

gyűjtőút

lakóút

egyéb külterületi közút

vasútvonal

védőtávolság

belterület határa

külterület határa

buszmegálló 400 m
rágyaloglási távolsággal

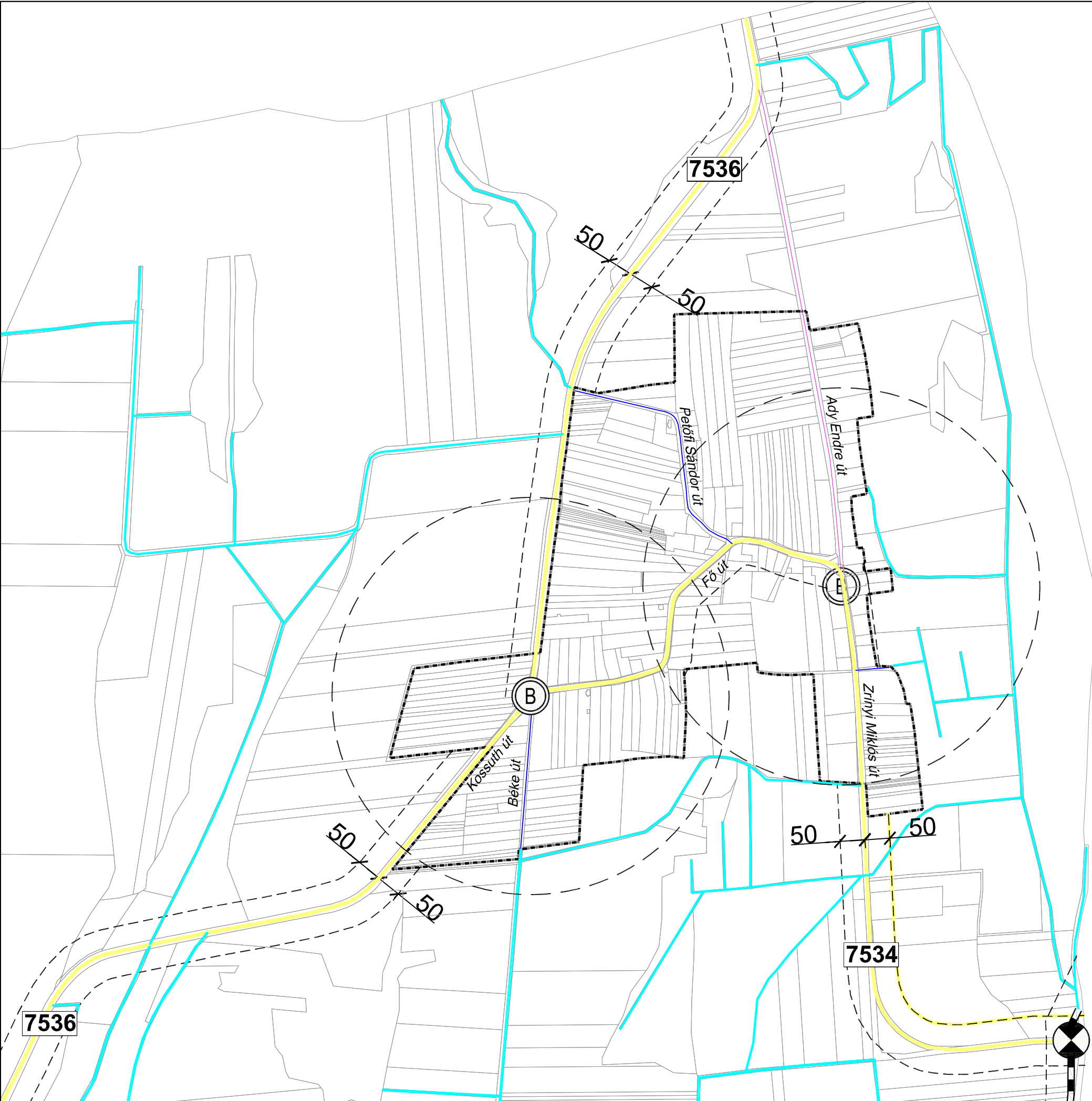
vasúti átkelőhely

0 250 m 500 m 1 km

lépték: M = 1 : 20 000

dátum: 2024. 06.

rajzszám: **K-4**

Szentlisló
Településrendezési terv
Belterületi közlekedési átnézeti térkép

jelmagyarázat
meglevő tervezett

- országos mellékút
- gyűjtőút
- lakóút
- egyéb külterületi közút
- védőtávolság
- belterület határa
- külterület határa
- buszmegálló 400 m
rágyaloglási távolsággal

0 250 m 500 m 1 km

lépték: M = 1 : 20 000

dátum: 2024. 06.

rajzsám: **K-5**

Szentlisló

Meglevő 7536 j. út mintakeresztszelvénye külterületen (K.V.B.)

árok

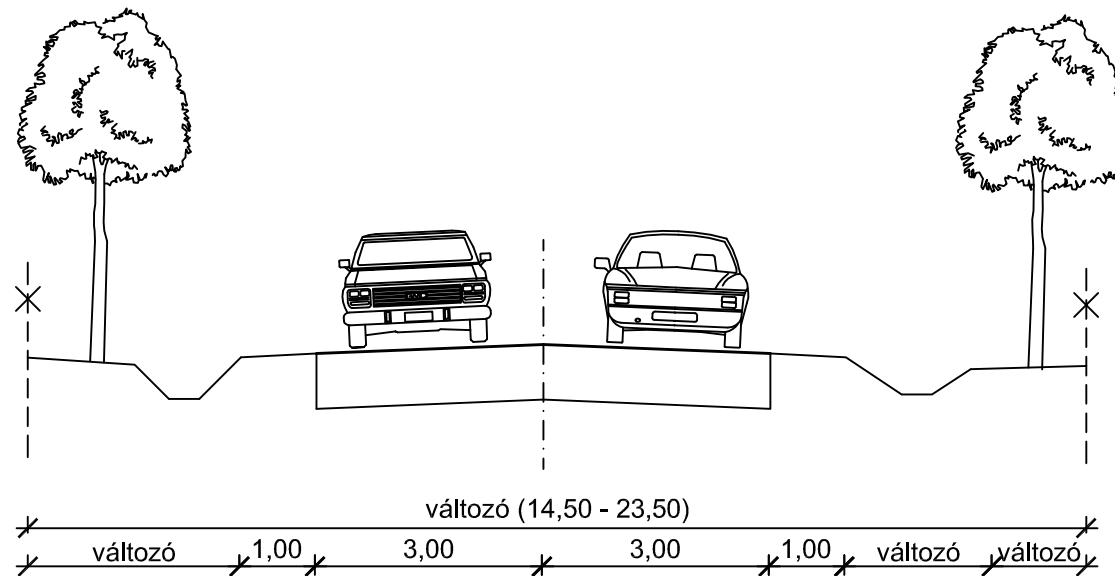
padka

közút

padka

árok

zöldsáv

tervező: Horváth Tünde
Tkö

Szentlisló

Meglevő 7534 j. út mintakeresztszelvénye külterületen (K.V.B.)

árok

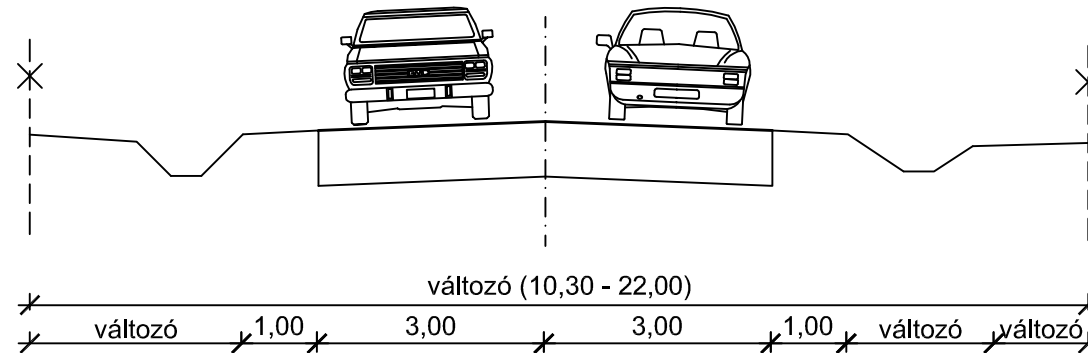
padka

közút

padka

árok

zöldsáv

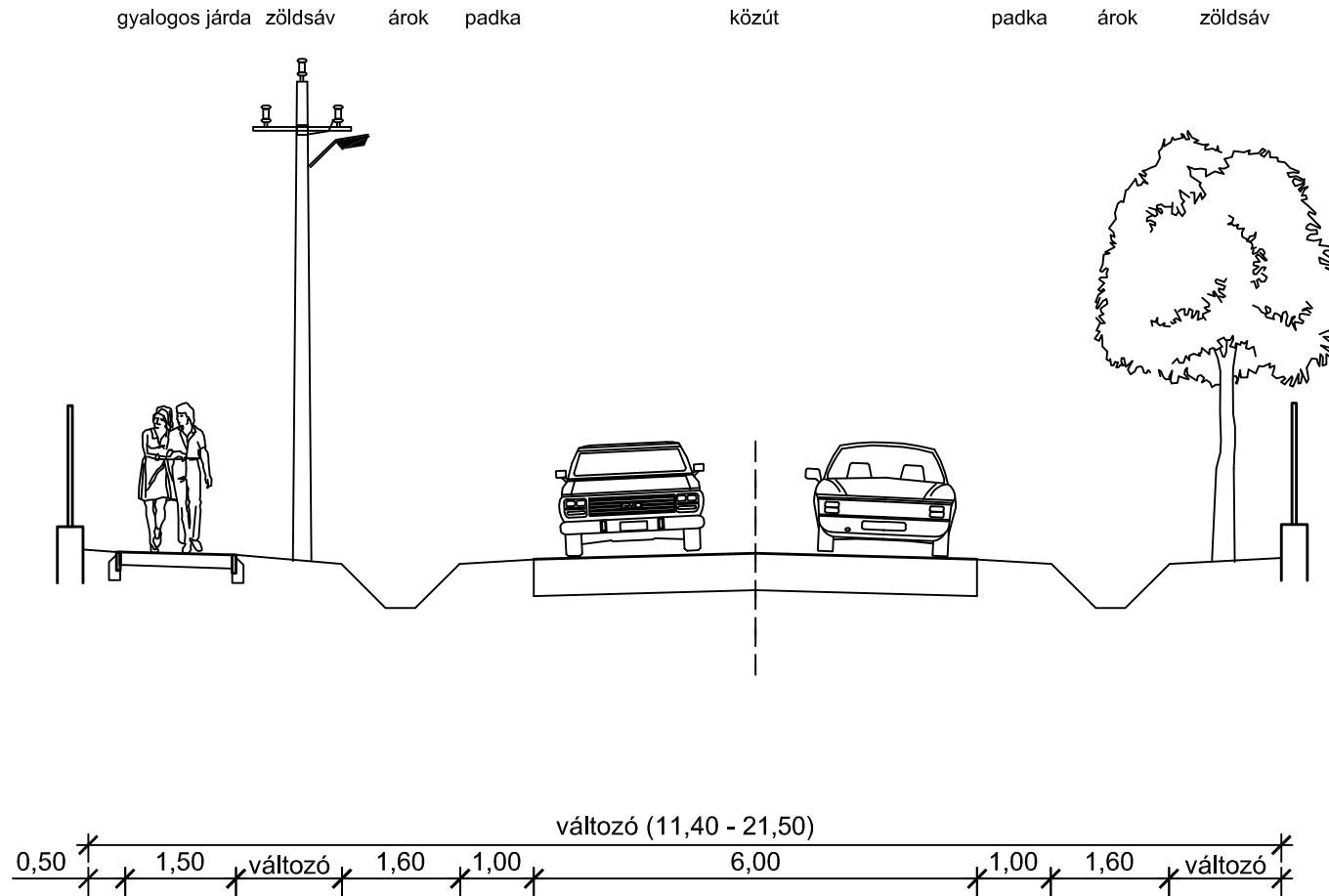

tervező: Horváth Tünde

Tkö

Szentlisló

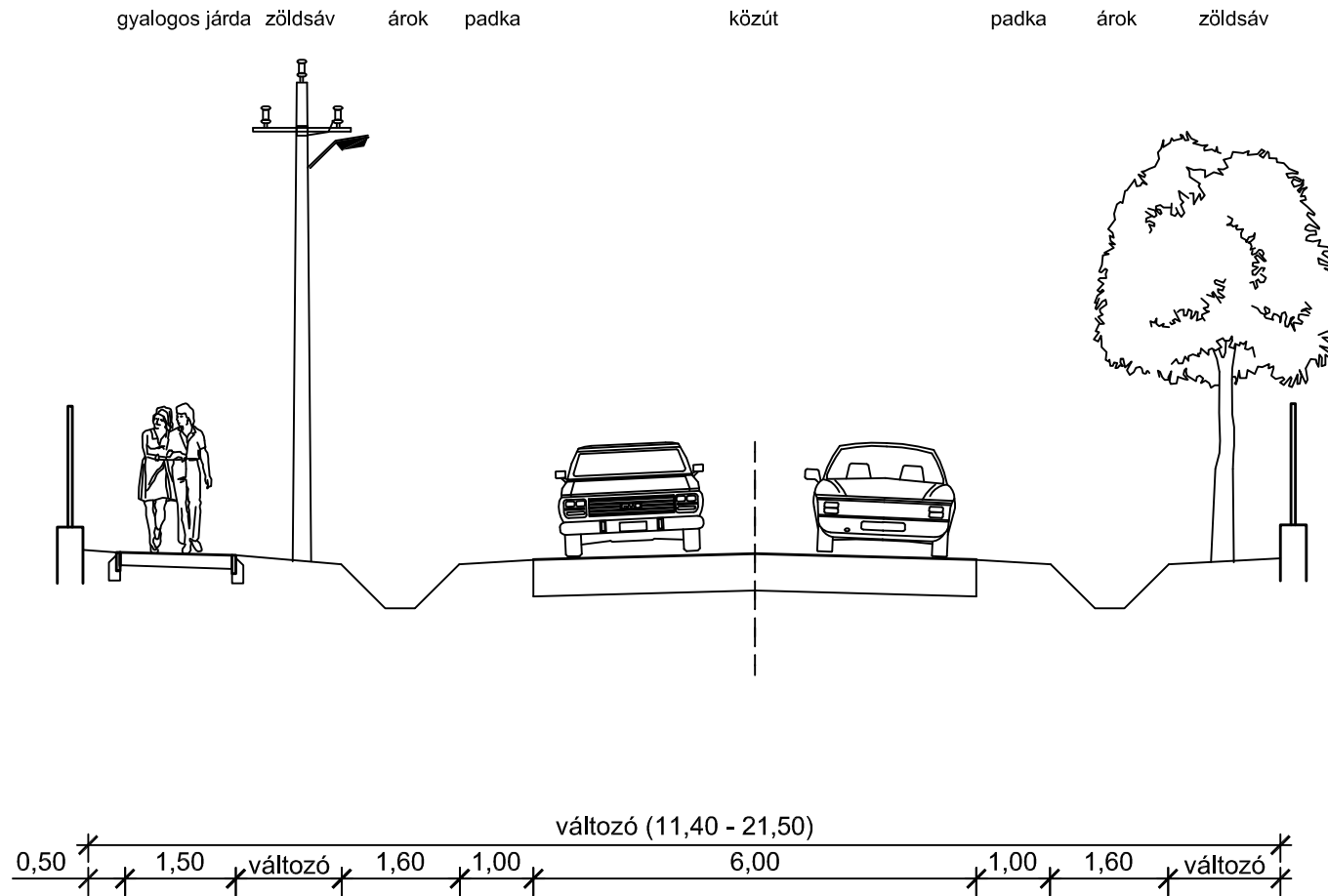
Meglévő 7534 j. út (Fő út) mintakeresztszelvénye belterületen (B.V.c.B.)

tervező: Horváth Tünde
Tkö

Szentlisló

Meglévő Ady Endre utca mintakeresztszelvénye belterületen (B.V.c.D.)

Horváth Tünde
 tervező: Horváth Tünde
 Tkő

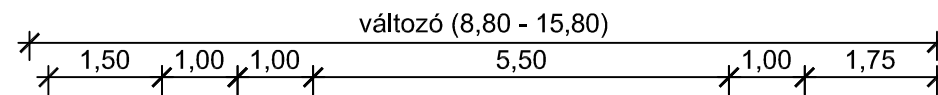
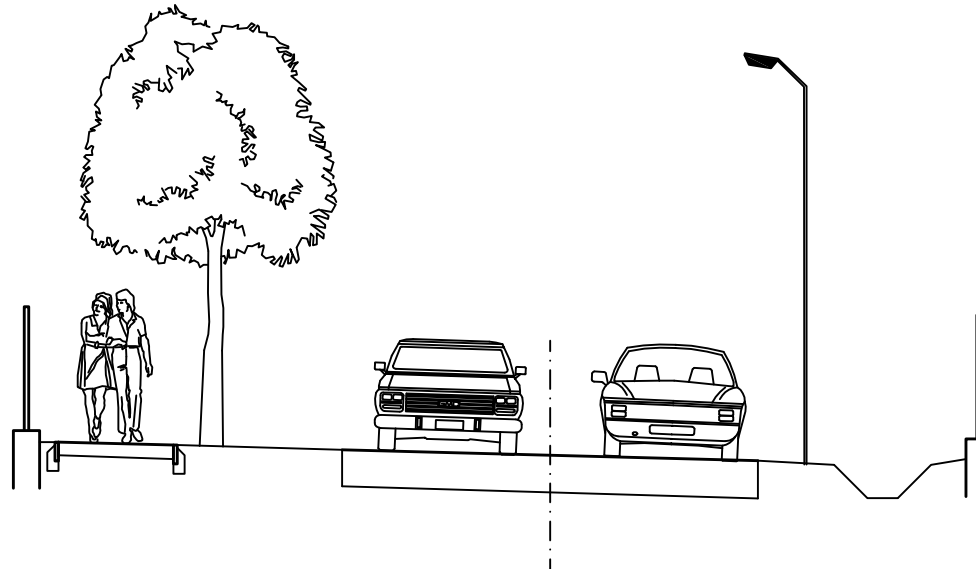
Szentlisló

Meglévő lakóútca mintakeresztmetszele (B.VI.d.B.)

Gyalogos járda zöldsáv

közút

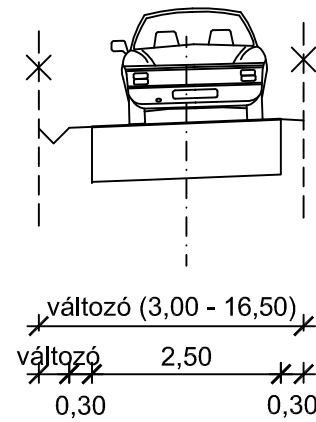
árok

Máriaalom

Meglévő külterületi mezőgazdasági út (K.VI.D.)

padka közút padka

tervező: Horváth Tünde
Tkö

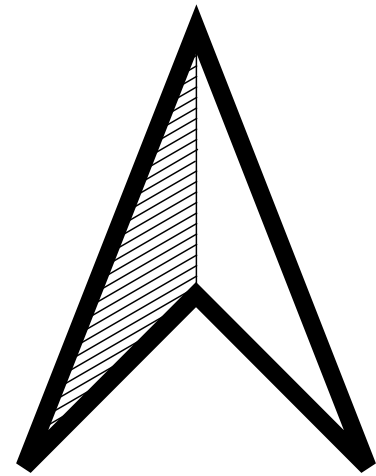
KÖZMŰ VIZSGÁLATI TERVLAPOK

Szentliszló - Településtervezési
Közművizsgálat -
Villamosenergia-ellátás

Készült az állami alapadatok felhasználásával
2024. június

1:2000

- Jelmagyarázat
- 20 kV-os elosztóhálózati szabadvezeték
 - Kisfeszültségű szabadvezeték
 - Kisfeszültségű földkábel
 - Közüvilágítási szabadvezeték
 - Biztonsági övezet
 - 20/0,4 kV-os transzformátor
 - Tartószerkezet

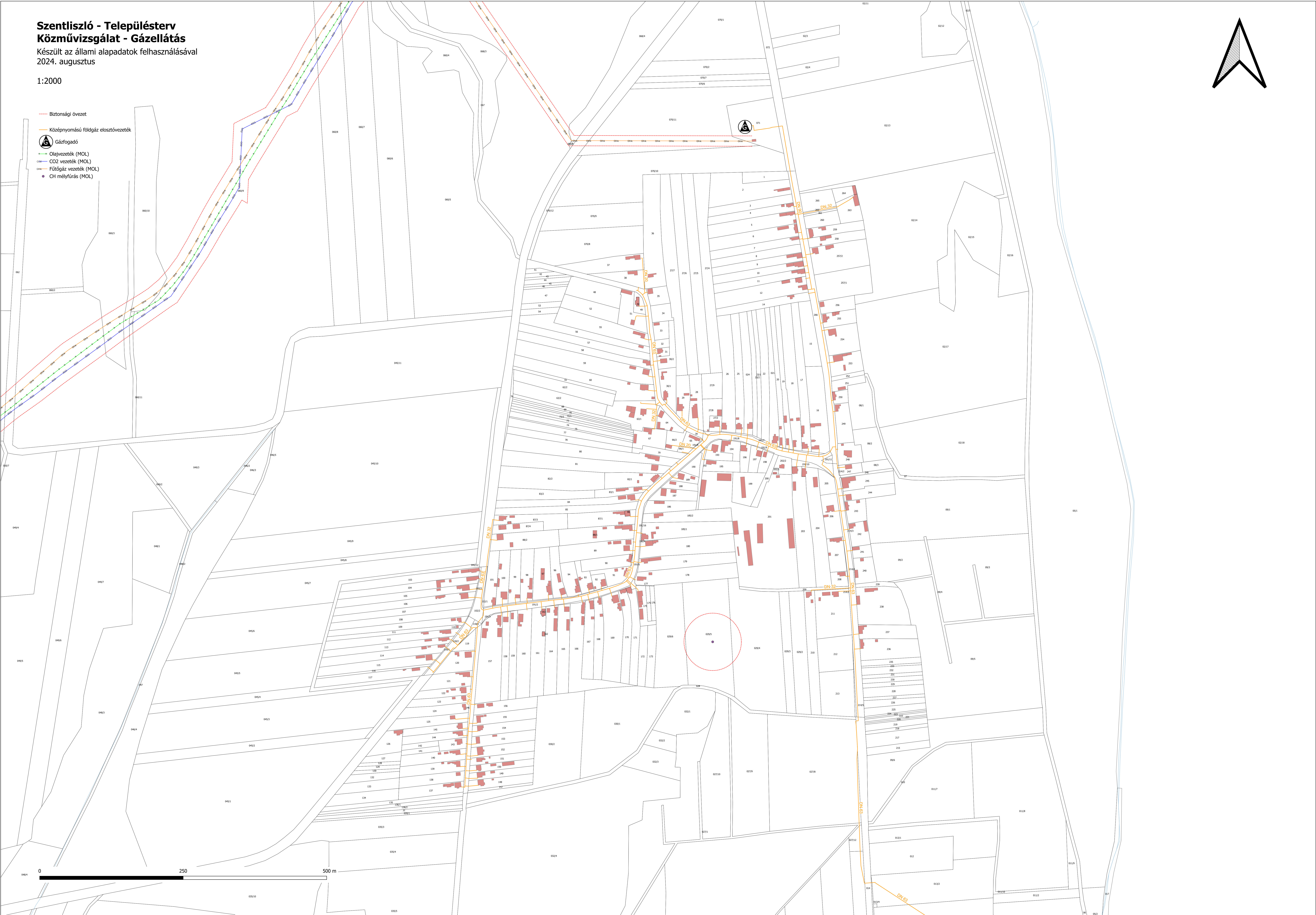
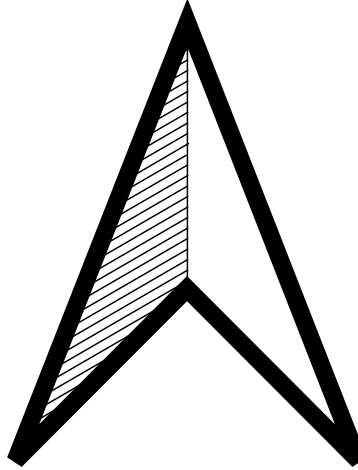

Szentlisló - Településterv
Közművizsgálat - Gázellátás

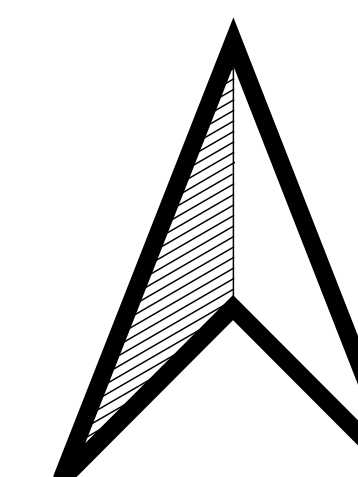
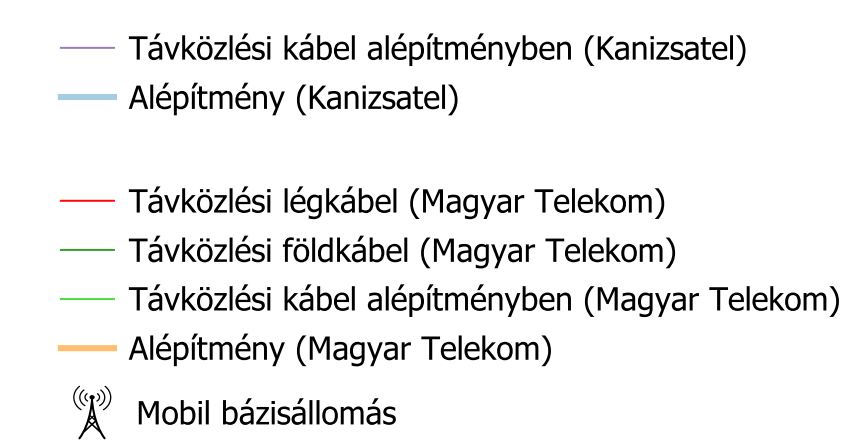
Készült az állami alapadatok felhasználásával
2024. augusztus

1:2000

- Biztonsági övezet
- Középnomású földgáz elosztóvezeték
- Gázfogadó
- Olajvezeték (MOL)
- CO2 vezeték (MOL)
- Fűtőgáz vezeték (MOL)
- CH mélyfúrás (MOL)

Készült az állami alapadatok felhasználásával
2024. június

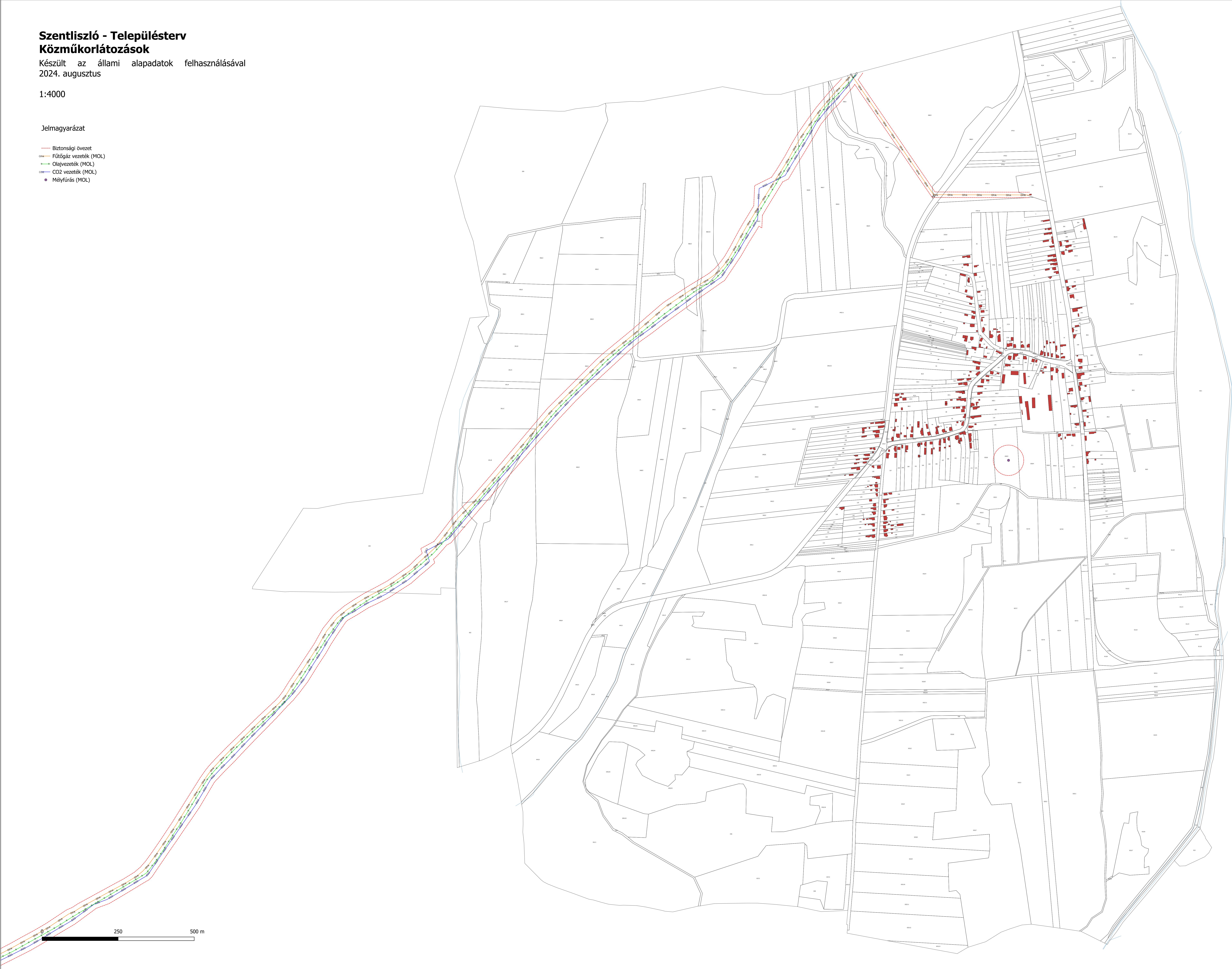
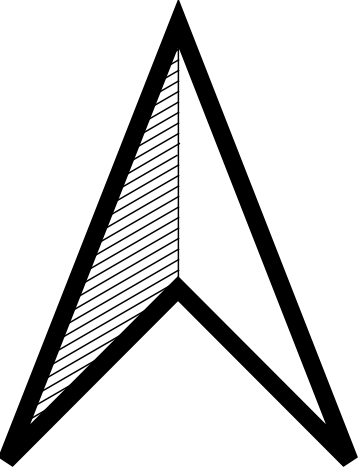
Szentlisló - Településtervezési
Közműkorlátozások

Készült az állami alapadatok felhasználásával
2024. augusztus

1:4000

Jelmagyarázat

- Biztonsági övezet
- Fűtőgáz vezetékek (MOL)
- Olajvezetékek (MOL)
- CO2 vezetékek (MOL)
- Mélyfűrés (MOL)

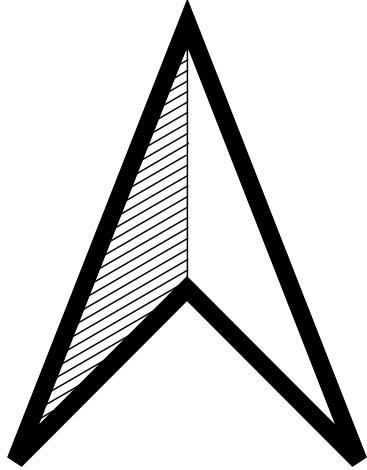

Szentlisló - Településterv
Közművizsgálat - Vízellátás

Készült az állami alapadatok felhasználásával
2024. június

1:2000

- Ivóvíz gerincvezeték
- Ivóvíz elosztóvezeték
- Ivóvíz bekötővezeték
- Tűzcsap, föld feletti

PROBLÉMA – ÉS ÉRTÉKTÉRKÉP

Szentliszló Község Településterve

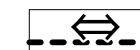
Probléma- és Értéktérkép

M = 1 : 13 000

Jelmagyarázat

Értékek

Jó közlekedési kapcsolat

Országhatár közelsége

Természeti értékek gazdagsága

Jó turisztikai adottságok

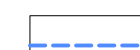
Jó minőségű termőföld

Erdősült terület

Zöldterületek magas aránya

Természetes vízfolyás

Védett lápterület

Védett természeti környezet/tájszerkezet

Problémák

Hiányos közterületfásítás

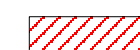
Funkcióhiányos településközpont

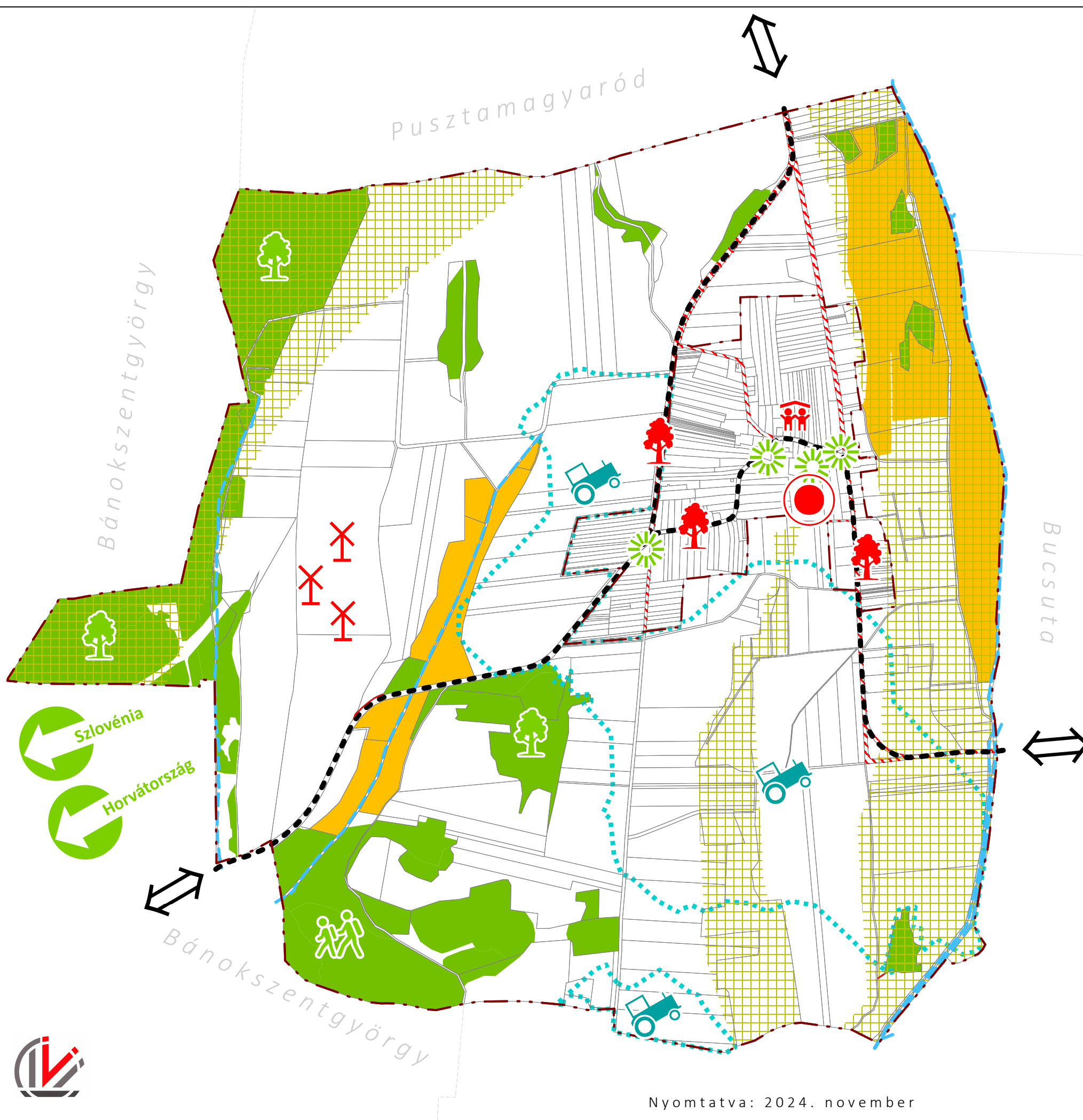
Megújuló energiatermelők hiánya

Gyenge intézményi ellátottság

Közterületek minősége

Nyomtatva: 2024. november

